

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds-
och växtproduktionsvetenskap

Drömmen om landet:

Amenity Migration och de nya stationssamhällena

Emelie Romé

Självständigt arbete, 30 hp
Landskapsarkitektprogrammet
Alnarp 2014

The Countryside dream: Amenity Migration and the new transit-oriented communities

Emelie Romé

Handledare: Mattias Qviström, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Examinator: Eva Kristensson, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Btr. Examinator: Anna Peterson, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: A2E

Kurstitel: Master Project in Landscape Planning

Kurskod: EX0774

Program: Landskapsarkitektprogrammet

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2014

Omslagsfoto: Emelie Romé

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Keywords: amenity migration, landsbygd, kontraurbanisering, ideal, stationssamhälle, rural, semi-rural

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Förord

Detta examensarbete motsvarar 30 högskolepoäng och har genomförts med inriktning på landskapsplanering, vid fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap. Arbetet har utförts inom landskapsarkitekturprogrammets ramar och handlar om fenomenet amenity migration och "drömmen om landet" i ett grannskap i Käglinge, i utkanten av stationssamhället Oxie i närheten av Malmö.

Utan alla trevliga och tillmötesgående intervjupersoner i Käglinge, som tog av sin tid och öppnade sig för mitt arbetsunderlags skull, hade studien inte varit vare sig möjlig eller lika spännande. Jag vill rikta ett stort tack de sex medverkande som berättade om sina högst personliga boendeideal, och vill även ge ett stort tack till min handledare Mattias Qviström vid SLU i Alnarp, som är den som introducerade mig för det intressanta fenomenet amenity migration. Genom sina relevanta litteraturförslag och synpunkter har han på ett utmärkt sätt bidragit till studien.

Alnarp, 2014-01-17

Emelie Romé

Sammanfattning

I denna studie undersöks det aktuella fenomenet amenity migration och den internationella diskursens tillämplighet med ”drömmen om landet” i litet grannskap i Käglinge, en del av stationssamhället Oxie strax utanför Malmö.

Utgångspunkten i studien är problematiken kring hur den av planerare idealiserade, täta staden sedan sent 1900-tal fått konkurrens av människor som till varje pris istället idealiserar att bo i lantligare vardagslandskap en bit utan för staden. Fenomenet amenity migration – att flytta till en ny, ofta mer naturskön boendemiljö som anses ha större värden, är extra aktuell idag då det finns förutsättningar att bo på ett ställe men arbeta på ett annat – om ekonomin tillåter.

Även täta stationssamhällen som Oxie förs fram som ideal av planerare. Oxie är intressant då det är ett samhälle på ögonblicks avstånd från Malmö med både tåg och bil. Men i vilken mån kan lantliga Käglinge i Oxie – som varken är glesbygd eller stad - uppfylla en eventuell landsbygdsdröm, och vilken betydelse har egentligen tågstationen?

Studien tar teoretiskt avstamp i litteratur avseende både amenity migration, landsbygdsideal, representationer av landsbygden och inflyttaren själv, kring vilka en bred diskussion förs.

Även en intervjustudie presenteras som öppnar upp för intressanta teman gällande Käglingebornas flyttmotiv och användning av vardagslandskapet, för att närma sig deras ideala boendemiljö. Viktiga värden för de intervjuade Käglingeborna visade sig vara närhet till naturen, men inte alltid nödvändigtvis kulturlandskapet. Andra viktiga värden och flyttmotiv för de intervjuade är att ge barnen en god uppväxtmiljö, friheten i att ha och något alldeles eget, tryggheten i grannskapet, att få forma sitt boende efter egna önskemål, tillsammans med det strategiska läget i Öresundsregionen. I intervjuerna framkom också att efterfrågan på unika boenden verkar bli större, och att man trots begränsad ekonomi är villig att satsa mycket pengar på de värden man förknippar med sitt nuvarande vardagslandskap.

Inför framtidens planering av vardagslandskap föreslås planerare och landskapsarkitekter ”vinna tillbaks” många inflyttargrupper genom att göra städer men framförallt de allt mer förtätningsaktuella centrala delarna av stationssamhällena mer flexibla och anpassningsbara för den vanliga människan. Samtidigt bör stationssamhällen som Oxie tillhandahålla många olika slags boendeformer, för att undvika en eventuell rural gentrifiering i samband med nybyggnation. Att bemöta och föra dialog kring människors ideal och kompromisser är att planera för en hållbar framtid i både rurala stationssamhällen och andra vardagslandskap.

Abstract

This is a final thesis in landscape planning, at the Swedish University of Agricultural Sciences (SLU). The study examines the current phenomenon of amenity migration and the international discourse applicability of the a "Countryside dream" in a small neighborhood in Käglinge, part of the transit-oriented community Oxie just outside of Malmö in the southern part of Sweden.

The critical starting point of the study is the how many planners idealize the dense city with its positive proximity qualities. However, since the late 1900s, many people have instead started to idealize living in more rural or naturally appealing landscapes, often just outside a bigger city, with good transit possibilities (both by car and bus as well as by train).

The phenomenon of amenity migration – the migration to a new, more appealing everyday environment considered to have more amenities, is very relevant today since many smaller communities are becoming more transit-oriented, allowing the immigrants to work in some bigger, dense town while living in a small-scale, less dense semi-rural community.

More dense transit-oriented communities are however also an ideal to planners in Sweden, but to what extent can Käglinge in Oxie – a neither rural nor urban community - fulfill a possible countryside dream, and what role does the train station have in the in-migrants everyday life?

The study has a theoretical starting point in literature regarding amenity migration, countryside ideals, representations of the countryside and the possible migrants themselves, giving a broad perspective on these related issues. The case study of Käglinge in Oxie is then presented, including interviews with Käglinges in-migrants. The study reveals interesting themes regarding the in-migrants' motivations and use of the everyday landscape, in order to approach their ideal living environment.

A crucial amenity for the interviewees turned out to be the closeness to nature in Käglinge, but not always necessarily the cultural landscape. Other important motivational amenities for the interviewees were the wish of raising their children in a healthier environment, the freedom to have one's own house and garden, the safety related to the neighborhood itself, and the rare possibility to get shape their own private space according to their ideals - together with Oxies strategic position in the Öresund Region. Interviews also revealed that the demand for unique dwellings and housing areas seems to be getting bigger, and that people are willing to spend a lot of money to access certain amenities despite limited finances.

For future planners, a final suggestion is to attract many kinds of migrants by making both cities and central parts of the smaller transit-oriented communities more flexible, allowing more customized, denser housing areas for the common man. Providing many different types of housing is also crucial to avoid any rural gentrification in connection with new developments. The dialogue as planning tool is a way of understanding peoples' ideals, and compromise is the key when planning for a sustainable future – in rural transit-oriented communities as well as in other everyday landscapes.

Kom med till dalen, der vår boning står,
Der silfverbäcken mellan alar går!
Kom ned till hemmet vid den lugna fjärd,
Vår lilla verld!

Ty du har ledsnat, du så väl som jag,
Vid dessa städers yppiga behag;
Mer kärt du har än deras sus och dus
Vårt trädgårdshus.

Vi flyr från lismarn med sin krökta rygg,
Från potentaten, nådigt dryg och trygg,
Vi fly från flärdens alla granna band
Till åkerland.

Del av dikten "Längtan till landet" av C. D. af Wirsén (1882)

Innehållsförteckning

ABSTRACT / SAMMANDRAG

INTRODUKTION

Bakgrund

Studiens huvudfrågeställningar

Syfte och målbeskrivning

Disposition

Avgränsningar och målgrupp

Material och metod

VAD ÄR AMENITY MIGRATION?

Ett aktuellt fenomen

Amenity migration-begreppet i diskursen

Tänkbara skäl till amenity migration

Tänkbara konsekvenser

Drömmen om landet och en annan vardag

Representationer av den lantliga idyllen

Vem lämnar staden – och har de verkligen lämnat den?

1

1

1

2

2

3

5

7

7

9

10

13

16

21

27

FALLSTUDIE: LANDSBYGDSIDEAL I STATIONSNÄRA KÄGLINGE I OXIE 30

Oxie tätort 31

Befolkningen i Oxie 33

Kollektivtrafiken och bilen 36

Urval och intervjusituation 38

Intervjuer: *Landsbygdsideal, drömmar och flyttmotiv i ett nybyggt bostadsområde i Käglinge* 40

Katarina 40

Maria 42

Nils-Ove 43

Erik 46

Christina 49

Ana 50

ANALYS 52

1. Vad innebär fenomenet amenity migration? 52

Diskussion: Käglinges vardagslandskap – en rimlig dröm? 52

2. Hur väl anser nyligen inflyttade till ett grannskap i Käglinge i Oxie att bostadsmiljön uppfyller deras livsstilsdrömmar och boendeideal? 53

Diskussion: Viktiga värden i boendemiljön för Käglingeborna 55

3. Vad kan amenity migration-diskursen tillsammans med intervjufallen säga oss om inflyttarnas livsstilsdrömmar och boendeideal i grannskapet i utkanten av Oxie?	56
--	-----------

Diskussion: Uteslutningsmetoder - förkärlek till landsbygdsmiljö eller tvivel till stadsmiljö?	57
---	-----------

4. I vilken mån kan ett bostadsområde med järnvägsstation i en tätort mellan "stad och land" uppfylla drömmen om ett landsbygdsboende, med utgångspunkt i intervjufallen i Oxie och amenity migration-diskursen?	59
---	-----------

Diskussion: Strategi och ekonomi - Oxie tågstation och strategiskt belägna Käglinge	60
--	-----------

SLUTSATS	62
-----------------	-----------

REFLEKTIONER OCH FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	64
---	-----------

Bemöt människor - och bemöt framtiden	65
--	-----------

METODDISKUSSION OCH OBSERVATIONER KRING ARBETSPROCESSEN	67
--	-----------

KÄLLFÖRTECKNING	70
------------------------	-----------

Personlig kommunikation	72
--------------------------------	-----------

Bildkällor	72
-------------------	-----------

Introduktion

Bakgrund

Planerare har länge fört fram den täta, mångfunktionella staden som en ideal boendemiljö präglad av närhet. Under 1900-talet har emellertid en betydande andel människor valt bort boendet i staden och istället sökt sig till landsbygden eller mindre orter utanför staden. Enligt SCB har den kraftigaste befolkningstillväxten i flera decennier skett precis utanför städerna. Inom 1980 års tätortsgränser växte befolkningen med drygt 400 000 personer på 30 år. För den tätortsnära landsbygden ökade befolkningen under samma period med närmare 700 000 personer (Svanström 2013).

Fenomenet att flytta till en plats som av inflyttaren upplevs som mer idyllisk än den förra bopplatsen, har fått en egen benämning internationellt: "amenity migration". I Sverige kan fenomenet även härledas till den omfattande omvandlingen av sommarstugor till permanentboenden.

Amenity migration ses som ett problematiskt fenomen av planerare, som vill förhindra en stadsutglesning. För att bättre förstå varför människor väljer bort staden för andra bostadsområden, måste planerare studera de drömmar, ideal och kompromisser som flytten från staden grundar sig på.

Region Skåne för fram tätbebyggda stationssamhällen som ett ideal för en god stadsstruktur, men har sådana stationssamhällen, som till exempel Oxie utanför Malmö, potential att leva upp till livsstilsdrömmarna och idealen om livet utanför staden?

Studiens huvudfrågeställningar

1. *Vad innebär fenomenet amenity migration?*
2. *Hur väl anser nyligen inflyttade till ett grannskap i Käglinge i Oxie att bostadsmiljön uppfyller deras livsstilsdrömmar och boendeideal?*
3. *Vad kan amenity migration-diskursen tillsammans med intervjufallen säga oss om inflyttarnas livsstilsdrömmar och boendeideal i grannskapet i utkanten av Oxie?*
4. *I vilken mån kan ett bostadsområde med järnvägsstation i en tätort mellan "stad och land" uppfylla drömmen om ett landsbygdsboende, med utgångspunkt i intervjufallen i Oxie och amenity migration-diskursen?*

Syfte och målbeskrivning

Det övergripande syftet med arbetet är att uppmärksamma det aktuella fenomenet amenity migration och undersöka huruvida fenomenet kan härledas till landsbygdsideal i en svensk, samtida kontext – stationssamhället Oxie, strax utanför Malmö.

Internationella studier vävs samman med svenska och kopplas sedan till fallstudiens resultat, för att göra anspråk på att närma sig en helhet i den komplexitet som finns kring fenomenet. Detta för att förstå vilka ideal som gjort att inflyttarna (intervjupersonerna) valt att lämna den större staden, för den mindre förorten på ögonblicks avstånd från staden.

Studiens mål är att måla upp en palett av hur människor resonerat i sitt flyttbeslut – vad som varit viktigt och avgörande - och knyta an de ideal som kommer fram till den aktuella amenity migration-diskursen. Ett annat viktigt mål är att förstå kompromisserna man gjort som inflyttare och hur dessa tar sig uttryck i användningen av det nya vardagslandskapet. Slutligen är målet även att se hur väl ett stationssamhälle som Oxie kan leva upp till de ideal man eftersträvar som inflyttare.

Disposition

Studien är indelad i tre huvuddelar. I introduktionsdelen avhandlas en teoretisk bakgrund, innehållande avsnitt om representationer av den lantliga idyllen, drömmen landet och vem som egentligen väljer att lämna staden. Ett av arbetets huvudsyften av handlas också i detta avsnitt: inledningsvis förklaras det intressanta fenomenet amenity migration.

Målet med detta första avsnitt är att på ett relevant sätt underbygga arbetets andra del - fallstudiedelen, vars huvudsyfte är att undersöka landsbygdsdrömmar, ideal, och handlande i ett nybyggt grannskap i Käglinge i utkanten av Oxie.

För att få större inblick i hur man resonerat kring livsstilsideal som nyligen inflyttad till en storstadsnära ort, görs kvalitativa intervjuer med de boende i detta grannskap.

Ett lika viktigt mål i detta avsnitt är att förstå hur de inflyttade i grannskapet *kompromissat* i sitt val av boplats, och hur man inom grannskapet sedan förhåller sig till och rent praktiskt utnyttjar sin boendemiljö.

I arbetets tredje och sista del tas arbetets frågeställningar upp på nytt och analyseras och diskuteras utifrån arbetets två första delar.

Först när studien redogjort för intervjupersonernas ideal (snarare än att exempelvis kvantitativt kartlägga deras förflyttningsmönster), kan en analys genomföras av vad

begreppet amenity migration kan innebära i den valda kontexten och frågeställningarna besvaras.

Tillsammans kan arbetets tre delar bidra till arbetets huvudmål: att ge insyn i varför människor väljer att lämna staden för ett mindre stationssamhälle, och hur väl den nuvarande boendeformen uppfyller inflyttarnas drömmar och livsstilsideal.

Studien skulle sin avgränsning till trots kunna medverka till hur landskapsarkitekter och planerare förstår inflyttares kompromisser och handlande gällande val av boplat, och skulle kunna säga oss något om hur väl ett litet stationssamhälle kan uppfylla "drömmen om landet".

Avgränsningar och målgrupp

Mitt huvudsakliga syfte med projektet är att redogöra för fenomenet amenity migration och dess relation till landsbygdsideal, och relatera detta till hur människor i ett grannskap i Oxie resonerat och kompromissat kring livsstilsvärden i sin boendemiljö. Det hade varit väldigt positivt för arbetet om alla i grannskapet kunnat intervjuas, men endast ett antal intervjuer blev möjliga. Det hade även varit av stort värde att undersöka och jämföra ideal och kompromisser i olika delområden av Oxie – eller till och med att jämföra helt olika förorter – men med hänsyn tagen till studiens tidsbegränsning har detta inte varit möjligt.

Många av de internationella studier som gjorts kring amenity migration behandlar landskapstypologier som skulle kunna kallas glesbygd eller till och med ödemark, medan andra studier handlat om så kallade "second homes" (sommarstugor), och omvandlandet av dessa till permanentboenden. Studieområdet jag valt, och därmed också den geografiska avgränsningen, är istället en storstadsnära (för-)ort, Oxie, som jag ytterligare begränsat till studier på grannskapsnivå i ett nybyggt bostadsområde. Dock kan intervjupersonerna komma att tala om ett vardagslandskap som sträcker sig längre än så, och då kommer dessa landskap också att behandlas i arbetet.

Uppsatsens huvudfokus är orsakerna till flytten till det nya området och hur konstruerade landsbygdsideal ser ut i ett grannskap i en tätort, som visserligen är tätare än glesbygd, men ändå inte har allt som storstaden har. Varför man som inflyttare valde bort Malmös direkta närförort för att istället bo strax utanför, är en viktig fråga i fallstudien.

Undersökningen av ideal knutna till landsbygdsnära boende i Oxie är främst inriktad på hur de inflyttade resonerat i sitt aktiva val att flytta, och hur idealen tar sig i uttryck rent praktiskt i de boendes vardag. Detta innebär att det är just nyligen inflyttade som kommer att intervjuas, de som kan bli ytterst intressanta i en diskussion kring fenomenet amenity migration och landsbygdsideal.

De trafikpekter som tas upp förutom Region Skånes strategiska arbete "Strukturbild Skåne" kommer att beröra ortens närhet till tågstation och vad detta har för personlig betydelse för de intervjuade inflyttarna, men ingen djupare studie eller diskussion kommer att genomföras rörande

exempelvis bilanvändande eller dess miljökonsekvenser för orten.

Det intressanta i denna studie är *inte* att objektivt försöka definiera begreppet landsbygd eller fastställa vad som är urbant eller ruralt. Då min främsta målgrupp är andra landskapsarkitekter och planerare har jag förutsatt att det finns en grundläggande kunskap om dessa omdiskuterade, problematiska begrepp. Ett annat intressant skäl att låta dessa diskutabla begrepp tolkas av läsaren själv är att studien överbryggar dikotomin ruralt-urbant, möjligen för att den behandlar just ett område som kan kallas ett "mellanting" mellan landsbygd och stad, men också för att dikotomin kan ifrågasättas: Susanne Stenbacka menar i sin avhandling att man har anledning att vara kritisk till denna dikotomi, då människorna som formar både rurala och urbana rum själva kan ha både rurala och urbana sidor. Deras handlingar är dessutom knutna till både stad och land (Stenbacka 2001, 228).

De begrepp som förklaras mer ingående är utvalda specifikt för att de annars inte behandlas i så stor omfattning i mitt vetenskapliga fält, eller för att de ansetts som särskilt avgörande för uppsatsens läsbarhet. En personlig uppfattning är att arbetet ska ta fasta på intervjupersonernas egna ord och begrepp som skulle kunna bli viktiga och avgörande för arbetets slutdiskussion. Då ruralitet och urbanitet har mycket olika betydelse för människor, framförallt de som inte arbetar med begreppen dagligen, skulle begrepp som exempelvis täthet, vildhet, privat/offentligt, frihet och lokalsamhällsklimat bli viktigare i fallstudien.

Fenomenet amenity migration har orsaker och konsekvenser på flera plan, inom flera vetenskapliga discipliner. Då min huvudsakliga målgrupp är planerare och landskapsarkitekter har vissa vetenskapliga discipliner blivit viktigare än andra i arbetet, även om andra fält än mitt eget, till exempel ekonomi, blir oundvikligt att beröra i viss omfattning, då det kan vara en av orsakerna till förflyttning till landsbygden.

Att andra planerare och landskapsarkitekter (även studerande) har valts som målgrupp beror på att det ligger i denna yrkesgrupps intresse att se trender och på ett bättre sätt förstå medborgarnas önskemål och vad som driver dem. Ett personligt ställningstagande är att både landskapsarkitekter och planerare i högre grad bör intressera sig för den vanliga människans önskemål, ideal och kompromisser - och främst basera sina förslag på just dessa.

De kulturella aspekter som tas upp i intervjuerna är begränsade till att behandla exempelvis var intervjupersonen är uppväxt, var man har bott innan och hur ens boendeideal ser ut.

Arbetet har avgränsats på detta sätt för att ge en slutprodukt som skulle kunna vara intressant för hur vi som landskapsarkitekter och planerare bättre förstår motiv till amenity migration, och om vi kan tala om ett sådant fenomen i ett litet stationssamhälle i Sverige.

Material och metod

Litteraturstudie

Referensmaterialet utgörs till stor del av för ämnet och kontexten relevant litteratur. För att på ett bra sätt redogöra för fenomenet amenity migration – ett internationellt fenomen, har referensmaterialet utgjorts av vetenskapliga artiklar där fenomenet diskuteras i andra kontexter än en svensk. På så vis kan läsaren få en bild av diskursen och forma en uppfattning om denna.

För att få bakgrundskunskap om ämnet har periodika med tillämpliga vetenskapliga artiklar också varit en betydelsefull källa. Mycket av litteraturen kring amenity migration är diffus i sin karaktär och rör vid många vetenskapliga discipliner, och ingen har egentligen ställt samman den litteratur som finns om fenomenet världen över (Gosnell och Abrams 2009, 304), men genom att referera till artiklar och böcker som på olika sätt berör fenomenet, har ett försök gjorts till att sammanställa dess viktigaste karakteristika.

Mycket viktiga svenska källor är Susanne Stenbacka samt Jan Amcoff vars avhandlingar jag anser har god tillämplighet för en svensk studie kring fenomenet amenity migration. Dessa båda avhandlingar skulle kunna ses som komplementära till varandra och är genomförda inom forskningsprojektet "Mälardalens landsbygd i förändring". När det gäller resonemang kring landsbygdsideal har Paul Cloke varit en viktig källa.

Litteraturen som använts mest har kommit från SLU-biblioteket, men för att få ett bredare perspektiv på ämnet har även kulturgeografisk litteratur från Samhällsvetenskapliga fakulteten i Lund använts.

Även hemsidor har varit viktiga för en ökad kunskap i ämnet, inte minst genom att få begrepp om hur amenity migration tar sig uttryck i olika delar av världen och hur landsbygdsideal kan representeras på Internet.

Dokumentstudie

En annan metod för materialinsamling för att besvara arbetets frågeställningar, har varit att kvalitativt analysera offentliga dokument. Exempel på sådana dokument är aktuella planer för Malmö men främst visioner och planprogram för Oxie, samt Region Skånes offentliga dokument som "Strukturbild för Skåne" eller Malmö Stads åtgärdsprogram "Hej Oxie!".

Intervjuer

Just inflyttarnas perspektiv och ideal är betydelsefulla delar i studien, och därför är också intervjuerna väsentliga i arbetet. Det utvalda bakgrundsmaterialet (ovan) utgör tillsammans med intervjuerna grunden för arbetets tredje och slutliga analys- och diskussionsdel.

Empirin har gjorts i form av kvalitativa intervjuer i ett nybyggt bostadsområde i Oxie. Intervjuerna har spelats in och därefter transkriberats och analyserats. Intervjuernas karaktär är semistrukturerad och har gjorts i en för intervjupersonerna bekant miljö. Sammanlagt sex intervjuer gjordes med personer i grannskapet i Käglinge i Oxie, varav fyra gjordes personligen och de två övriga gjordes över telefon enligt intervjupersonernas önskemål. I samband med intervjuerna har många platsbesök gjorts för att förstå de intervjuades vardagslandskap, från den egna täppan till omgivande rekreationsområden och andra områden där de boende angett att de vistas.

En personlig åsikt är att kvalitativa intervjuer på ett bättre sätt fångar intervjupersonens verkliga ställningstaganden och därmed blir mer sanna. Även Susanne Stenbacka, som varit en viktig källa i detta arbete, menar att det finns en fördel med intervjuer jämfört med enkätundersökningar eftersom att det går att nyansera frågorna man ställer – och även de svar man får blir nyanserade (Stenbacka 2001, 44).

I samband med intervjuerna gjordes gåturer för att bättre kunna relatera till de vardagslandskap som intervjupersonerna talade om, men intervjustudien bygger enbart på just *intervjupersonernas* upplevelser.

Vad är amenity migration?

Ett aktuellt fenomen

Samhällets mindre bemedlade har historiskt sett haft mycket begränsade möjligheter att välja sin boplats. När jordbruket i stor mån blev ersatt av industri, var arbetskraften tvungen att förflytta sig från landsbygden till staden (Amcoff 2000, 176).

Även idag kan gemene man ofta inte - av många olika skäl - flytta till den boendemiljö de föredrar, även om stora värden ses i en viss region, i ett visst område eller på en viss plats. Men globalisering och ökad levnadsstandard har lett till att vi under 1900-talet kunnat se en ny typ av förflyttning i Västvärlden. Även en ökad rörlighet, till exempel genom bilägande är en bidragande faktor till denna förflyttning (Amcoff 2000, 180).

Detta synnerligen aktuella fenomen, som ofta relateras till fenomenet kontraurbanisering, har internationellt fått benämningen amenity migration. Detta fenomen innebär att människor flyttar till en viss miljö drivna av de upplevda värden som finns just där.

Är det då inte alltid så – att vi gärna flyttar till ett ställe för att vi ser särskilda värden och ökad livskvalitet just där?

Amenity migration har en annan innebörd och även andra landskapliga konsekvenser. Flytten utgår oftast från urban miljö till rural miljö – ofta idyllisk, naturskön landsbygd. Under senare delen 1900-talet har denna förflyttning varit omfattande. Just under den senare halvan av seklet har det skett ett enormt

betydande trendbrott jämfört med 1800-talet, då istället befolkningen koncentrerades i städerna i de flesta västländer (Cloke 1999, 257).

Susanne Stenbacka har i sin avhandling *Landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv: intention och handling i lokalsamhället* (2001) generellt kommit fram till att landsbygdens roll som boendemiljö fått ökad betydelse. Det har inte varit fråga om suburbanisering, utan även inflyttning till mer avlägsen bebyggelse - som talar för detta.

Det tidiga 1900-talets urbanisering och industrialisering i Sverige ledde till att en småbrukarrörelse växte fram, som blomstrade kring sekelskiftet 1900 (Amcoff 2000, 204) - en rörelse som skulle kunna tyda på att en hel del svenskar hellre hade önskat sig ett liv på landsbygden med en egen täppa, om det funnits möjlighet till detta (Amcoff 2000, 176). Men anledningarna till att fenomenet med utflyttning till landsbygden förekommer både internationellt och i Sverige skulle kunna vara många fler än så.

Gosnell argumenterar tillsammans med Gilbertz, Robbins och Meehan för att det är globaliseringen av jordbruket som underlättat för fenomenets utveckling. De menar att denna globalisering inte bara inneburit en radikalt förändrad ekonomi utan även underlättat en omvandling av jordbrukslandskap till "rurala bostadsområden" (Robbins et al. 2009, 361). Svenska Susanne Stenbacka menar att minskningen av antalet sysselsatta inom jordbruket har pågått länge inom de industrialiserade länderna (Stenbacka 2001, 18), vilket tillsammans med jordbrukets globalisering också skulle kunna ses som underlättande skäl till att vi ser både utvecklandet av rurala

bostadsområden och en ökad förflyttning till sådana under senare delen av 1900-talet.

Enligt Gosnell, Gilbertz, Robbins och Meehan som undersökt fenomenet i en amerikansk kontext, har det dessutom skett en tillväxt i västra USA som drivits på av faktorer som ekonomiska omstruktureringar, förbättringar i kommunikationsmedel och transporter, och – det kanske mest intressanta – ett ökat intresse för såkallad "livskvalitet". Författarna menar att ett boende nära naturskön miljö – till exempel i bergsområden, sjöar, floder eller vid kustlinjen är något som förknippas med just livskvalitet i västra USA. Dessutom belyser författarna hur det tycks finnas en önskan om att bo i en sådan naturskön miljö, samtidigt som man inte helt släpper banden till den större, närliggande staden (Robbins et al. 2009, 359), en önskan som kommer att undersökas närmre med hjälp av ett svenskt exempel i detta arbets fallstudiedel.

Från att under industrialismen ha flyttat från rural till urban miljö, finns det alltså anledning att se en motsatt tendens, särskilt i Västvärlden, under senare delen av 1900-talet. En anmärkningsvärd mängd människor som haft möjligheten att välja, har valt bort större städer till fördel för mer lantliga alternativ i stadens utkant eller ännu längre från den, i helt rurala områden. Det är i industrialiserade samhällen som fenomenet kunnat observeras särskilt. Simon Swaffield och John Fairweather menar att det utifrån empiri även kunnat observeras att det i sådana samhällen finns en tendens för människor som tidigare varit stadsbor att flytta ut till stadsranden (Swaffield och Fairweather 1997, 111).

Paul Robbins, Hannah Gosnell, Susan J. Gilbertz och Katharine Meehan (2009), som forskat om amenity migration, menar att

det kunnat observeras i stor utsträckning i västra USA ("The New West"), men att samma trend kan ses i andra postindustriella länder som exempelvis Storbritannien. Även i andra delar av Europa, Latinamerika, Asien, Afrika och Australien och Australasien har samma trend setts (Robbins et al. 2009, 360), och i takt med utbredningen har fenomenet problematiserats av en rad forskare.

Hannah Gosnell och Jesse Abrams har i artikeln *Amenity Migration: diverse conceptualizations of drivers, socioeconomic dimensions, and emerging challenges* (2009) tagit upp utmaningar relaterade till amenity migration med utgångspunkt samhällsvetenskaplig forskning. I deras artikel beskrivs hur fenomenet konceptualiserats, teoretiserats och dokumenterats i olika forskningssammanhang. Författarna menar att amenity migration är ett fenomen för vilket intresset ökat, särskilt för geografer som intresserar sig för landsbygden, men också andra samhällsvetare, eftersom det tillsammans med sociala, ekonomiska och politiska processer bland annat bidrar till en mycket intressant transformation av rurala samhällen världen över (Gosnell och Abrams 2009, 303).

Men trots detta intressanta fenomenens existens är – som nämnts inledningsvis i denna studie - mycket av litteraturen kring amenity migration diffus i sin karaktär (Gosnell och Abrams 2009, 304). Fenomenet rör också vid många vetenskapliga discipliner, enligt tidigare nämnda författarna Gosnell och Abrams (2009, 304).

Även begreppet kan vara komplext – varför det krävs en kort utredning om hur begreppet används (och hur det fortsättningsvis kommer att användas i denna studie) samt vilka andra begrepp det brukar relateras till.

Amenity migration-begreppet i diskursen

Som tidigare noterat menar Hannah Gosnell och Jesse Abrams vid Oregon State University att ingen riktigt ställt samman den litteratur som finns om fenomenet världen över. De menar också att terminologi kan medföra svårigheter när man diskuterar amenity migration – termen amenity migration är nämligen inte helt universellt använd (Gosnell och Abrams 2009, 304).

Samma författare menar att det inte råder klart akademiskt konsensus om vad begreppet amenity migration inkluderar – kan det även gälla flytten *tillbaka* till landsbygden eller flytten till en sommarstuga vissa säsonger? (Gosnell och Abrams 2009, 305)

Finska Mia Vepsäläinen och Kati Pitkänen menar i artikeln *Second home countryside. Representations of the rural in Finnish popular discourses* att landsbygden oftast ses som en plats för just det "andra" boendet där man bara är ibland – och en miljö för mer säsongsbetonade aktiviteter (Vepsäläinen och Pitkänen 2009, 194). Amenity migration är kopplat till studier kring fritidshus - "second homes", men bör främst avse permanent flytt.

Laurence A. G. Moss, som skrivit om fenomenet i Europeiska Alpbyar och bergsområden, är en av de forskare som menar att begreppet amenity migration ska användas med försiktighet och endast gälla just en permanent flytt (Moss 2006, 225). Läsningen ger att begreppet amenity migration i denna studie fortsättningsvis kommer att avse en permanent flytt till ett huvudsakligen ruralt område med upplevda kvaliteter.

Viktigt att veta för den intresserade är dock att olika begrepp för amenity migration används i olika forskningssammanhang. Tidigare nämnda författarna Gosnell och Abrams vill mena att både fenomenet i sig och inflyttarna kan ges olika benämningar beroende på var i världen man studerar dessa. Vanliga internationella begrepp som är associerade med amenity migration är enligt Gosnell och Abrams exempelvis "counterurbanization", "rural rebound", "the new countryside", "the global countryside", "urbanisation of the rural", "population turnaround" och "aspirational migration". Inflyttarna – eller återflyttarna - kallas i litteraturen även "back-to-the-landers" eller "lifestylers" men även benämningar med kritisk underton finns, såsom "trophy ranchers". Fenomen som "Exurbanization" och rural gentrifiering kopplas också ofta till amenity migration-forskningen (Gosnell och Abrams 2009, 304-305).

Begreppen "exurban" och ibland "exurbanization" är internationellt använda begrepp som betecknar områdena bortom det vi kallar förorter och olika fenomen relaterade till sådana områden. Amenity migration kan relateras till sådana begrepp, men är något för sig, som skulle kunna behandla alla typer av naturnära landsbygdsområden – exempelvis det som senare behandlas i denna undersöknings fallstudie.

Ett annat förekommande begrepp i amenity migration-studier är counterurbanization – kontraurbanisering. Både Jan Amcoff och Stenbacka har uppmärksammat detta problematiska begrepp i en svensk kontext i sina närliggande avhandlingar (Amcoff 2000, 35) (Stenbacka 2001, 32). Stenbacka ger exempel på olika definitioner av detta begrepp, men utan att ta ställning till någon av dem menar hon att kontraurbanisering till stor del handlar om motiv till sökandet efter ett särskilt sätt att leva (Stenbacka

2001, 32). Men det handlar också om människors faktiska förflyttning enligt Chris Hamnett, professor i geografi vid King's College London. Han menar att det både i europeiska och amerikanska städer kunnat ses en fortsatt ökning av just kontraurbanisering, med konkreta förflyttningar från stadskärnorna till nya förorter och samhällen utanför staden (Hamnett 1999, 248). På detta sätt kan kontraurbanisering sägas vara närliggande amenity migration-fenomenet, även om det ofta verkar avhandlas som ett fenomen för sig i den internationella diskursen om landsbygdsutveckling, landsbygdsideal och motiv till en förflyttning till rural miljö.

Tänkbara skäl till amenity migration

I takt med att amenity migration-tendensen observerats, kan både motiv, orsaker till och konsekvenser av fenomenet sägas vara mycket aktuella i amenity migration-forskningen. De är ofta många och olika, men att ge exempel på sådana kan säga oss mycket om fenomenets karaktär. Anledningarna till att fenomenet på senare år uppmärksammas av forskare i bland annat USA och England, grundar sig ofta på de följder som amenity migration kan få både på lång och kort sikt, och slutsatserna de drar kan forma en bild av vad amenity migration egentligen innebär och kan innebära.

Tidigare nämnda författarna Gosnell och Abrams är exempel på forskare som menar att mycket av litteraturen kring amenity migration handlar om just drömmar, motiv och drivkrafter som

lockar människor till dessa platser. Förväntningar på både det nya vardagslandskapets natur och kultur har ofta undersökts i studier som gjorts i rurala områden (Gosnell och Abrams 2009, 308)

Gosnell, Gilbertz, Robbins och Meehan tillhör de forskare som visat på eventuella orsaker till amenity migration i en amerikansk kontext. De menar att det skett en tillväxt i västra USA som drivits på av faktorer som ekonomiska omstruktureringar, förbättringar i kommunikationsmedel och transporter, och – det kanske mest intressanta – ett ökat intresse för så kallad "livskvalitet". Författarna menar att ett boende nära naturskön miljö – till exempel i bergsområden, sjöar, floder eller vid kustlinjen är något som förknippas med just livskvalitet i västra USA. Dessutom belyser författarna hur det tycks finnas en önskan om att bo sådan naturskön miljö, samtidigt som man inte helt släpper banden till den större, närliggande staden (Robbins et al. 2009, 359), en önskan som kommer att undersökas närmre med hjälp av ett svenskt exempel i denna studies fallstudiedel.

Anledningar till varför man valt att flytta är alltså centralt i många amenity migration-studier – faktorer och värden som varit avgörande för flytten. Rhina Ghose har inte bara undersökt rural gentrifiering i Missoula i Montana, utan har även noterat hur inflyttarna resonerat i sitt val av boende. I artikeln *Big sky or big sprawl? Rural gentrification and the changing cultural landscape of Missoula, Montana* (2004) visade det sig också att den dominerande faktorn var så kallad livskvalitet, samt särskilt viktiga värden – "amenities" som man som intervjuad framhöll som betydelsefulla för flytten: ett vackert landskap med vacker natur och vackra omgivningar, tillgänglighet till olika typer av rekreation, ett långsammare sätt att leva, och en lantlig livsstil

(Ghose 2004, 531). I hennes studie visade det sig att även att de inflyttade ansåg att den lantligare miljön var bättre för barn att växa upp i. Denna uppfattning bland inflyttare har enligt henne även varit tydlig i brittiska studier (Ghose 2004, 533).

Gosnell mfl menar att även kulturella värden fungerar som pådrivande, medverkande kraft till varför människor blir såkallade "amenity migrants" (Robbins et al. 2009, 356).

En mängd olika faktorer tycks kunna påverka ett områdes attraktionskraft och exploateringstryck. I Region Skånes rapport *Markanvändning i Skåne* (2009), inom projektet Strukturbild för Skåne, läggs ett intressant och angeläget resonemang fram som mycket väl skulle kunna kopplas till amenity migration. I denna rapport skrivs det om såkallade lägesegenskaper (Region Skåne 2009, 46-47), som skulle kunna vara viktiga när det kommer till människors val av boendemiljö.

De lägesegenskaper ett område har kan kopplas till exploateringstrycket i det området. Dessa särskilda egenskaper berättar om var området är lokaliserat i förhållande till en rad olika faktorer. Enligt rapporten, kan dessa faktorer vara både knutna till ett landskaps naturliga topografi men också till av människan skapade element såsom kundkrets och distributörer, kollektivtrafik och infrastruktur. Exempel som ges på faktorer kopplade till ett landskaps topografi är höjdskillnader, vegetation eller kustlinjen, och sådana kan också påverka i vilken grad ett område kan exploateras – vilket också innebär att sådana faktorer påverkar markens bruksvärde. Andra faktorer kan handla om platsens "image" vilket är mer svårsmåttbart och därmed kan vara svårt för planerare att hantera (Region Skåne 2009, 46).

Stenbacka konstaterar utifrån sin intervjustudie i Mälardalen, att naturen kan sägas utgöra ett allmänt skäl till valet av en särskild boendemiljö. När det gällde valet av bygd och bostad spelade andra saker in – till exempel egna upplevelser eller erfarenheter samt relationer till vänner och släkt (Stenbacka 2001, 111).

Det skulle kunna ses som förhållandevis enkelt att avgöra vad som är kvalitativ jordbruksmark respektive lämplig mark för exploatering. Det är också jämförelsevis enkelt att se var det skulle passa bra med bebyggelse utifrån andra mätbara förhållanden, närhet till skola, arbete, dagligvarubutik eller andra viktiga funktioner i vardagen. I rapporten *Markanvändning i Skåne*, nämns den viktiga faktorn "en växande arbetsmarknad" (Region Skåne 2009, 47). Men andra förhållanden – som ändå är viktiga och kan vara avgörande för en flytt – är alltså inte lika lätta att mäta. Sådana omständigheter skulle kunna kallas attraktionsvärden och är inga absoluta behov.

Stenbacka har hittat fyra huvudsakliga element i handlingarnas kontext som skulle kunna vara viktiga för att förstå motiv till både handlande på landsbygden och det faktiska flyttbeslutet. Det första är människors värderingar och intentioner. Detta kan handla om människors önskan att få större social förankring, ett ostört, eget utrymme eller ett mer hälsosamt och lugnare liv (Stenbacka 2001, 222).

Ett andra element Stenbacka nämner är boendemiljöns karaktär. Ett boende på landsbygden kan innebära olika typer av bostäder, exempelvis ett avskilt, enskilt boende, ett flerbostadsområde eller tätbebyggelse. Ett tredje element är huruvida den inflyttade har materiella tillgångar, såsom ekonomiska medel, ett fritidshus

eller tidigare erfarenhet av både rurala och urbana platser (Stenbacka 2001, 111).

Ett sista element som Stenbacka menar är mycket viktig, är anledningen till flytten vid en viss tidpunkt och till en viss plats – tänkbara barn, eventuella släktingar, fritidsintressen eller tidigare erfarenheter som förbinder inflyttarna med platsen, samt förekommande sociala nätverk (Stenbacka 2001, 222).

Stenbacka menar att det i ordet landsbygd är ordet "bygd" som är centralt när det kommer till landsbygdsboende: "Det innebär att ett fokus på det sociala livet, med landet – eller marken som tidigare var en nödvändighet för försörjningen – har nu en annan betydelse "[...] Bygden kan utgöra en dragningskraft på inflyttarna av dels sociala, dels fysiska skäl" (Stenbacka 2001, 123-124). Längre fram i denna studie kommer representationer av landsbygden att behandlas, något som både är och påverkar synen på rurala landskap och deras attraktionskraft.

Människans specifika boendepreferenser skulle tillsammans med ett områdes lägesegenskaper kunna vara mycket avgörande för en flytt och tillsammans utgöra viktiga flyttmotiv. Sådana behandlas också i rapporten *Markanvändning i Skåne*, där människans livscykel lyfts fram som en bra modell att analysera boendepreferenser efter. Boendepreferenser kan handla om allt från vilken slags bostad man vill bo i – hur stor den ska vara, vilken typ av hus och upplåtelseform, men också om de omgivningar som bostaden är belägen i (Region Skåne 2009, 47).

I rapporten ges det uttryck för hur människans olika behov under livet kan generera många flyttningar. Även andra saker spelar in på de behov vi har, till exempel kön, ålder, och

eventuell familj. Enligt rapporten är viktiga perioder i livscykelns perioderna "före och efter barnen":

"Innan barnen väljer många att bo i billiga citylägenheter, medan man företrädesvis väljer större, bekvämare och mindre centrala lägenheter eller enfamiljshus under barnperioden. Föreställningen om att det är bättre för barn att bo på en liten ort är mycket vanlig bland unga människor som bor utanför storstäderna. Många familjer som väljer att lämna staden för ett liv på landsbygden gör det i avsikt att ge barnen en bättre uppväxtmiljö." (Region Skåne 2009, 47).

När barnen flyttat hemifrån, brukar många välja att flytta till en lite mindre bostad (Region Skåne 2009, 47).

Gosnell och Abrams pekar på ett mycket intressant forskningsresultat som gjorts i en amenity migration-studie i Virginia i USA, där det visat sig att ekonomiska motiv till en flytt bara fanns bland en mycket liten grupp av markägarna i det studerade området. Dessa markägare, som även ägde lite skog, förde istället fram rekreation, livskvalitet, närhet till naturen och även eskapism som de drivande motiven till flytten (Gosnell och Abrams 2009, 308).

Stenbacka fick ett liknande resultat i sin avhandling om boendemiljön på landsbygden utifrån ett handlingsperspektiv. Stenbacka visar ett antal faktorer, kallade "värderingar och värden" som anses bidra till människors val att bo på landsbygden: frihet, lugn, delaktighet, oberoende och "det egna" (Stenbacka 2001, 105).

I rapporten *Markanvändning i Skåne* förs boendekarriär fram som en orsak till många förflyttningar. Boendeformen tillsammans med den tidigare nämnda livscykelns formar denna karriär, som över tid kan innebära förändrad bostadstyp,

bostadsstorlek och upplåtelseform. Bostadskonsumtionen kan dock skilja sig mellan hushåll som ändå är i samma skede i den så kallade livscykeln, och beror mycket på hur hushållen värderar både den fysiska och sociala omgivningen (Region Skåne 2009, 47).

Om man bor tillsammans två vuxna, är det heller inte alltid behoven sammanfaller. I sådana familjer kan det bli särskilt aktuellt att söka sig till en bostadsregion med ett stort utbud av jobbmöjligheter. Dessutom är det mycket viktigt att bostaden ligger inom pendlingsavstånd (Region Skåne 2009, 48).

Motiven till amenity migration är kopplade till landsbygdsideal som i sin tur handlar om vad människor finner attraktivt i en boendemiljö. Denna attraktivitet beskrivs på ett mycket bra sätt av Tored Toredson i rapporten *Image och attraktionskraft i Skåne*:

"Attraktivitet är inte en egenskap hos ett föremål eller en plats. Attraktivitet är i stället ett förhållande mellan ett föremåls egenskaper och en betraktares preferenser." (Region Skåne 2010, 51)

Tänkbara konsekvenser

Mer svårundersökt skulle kunna vara konsekvenser av amenity migration, som kan variera stort mellan olika platser. Hannah Gosnell och Jesse Abrams vid Oregon State University i USA beskriver amenity migration och dess konsekvenser på en generell nivå i artikeln *Amenity migration: diverse conceptualizations of drivers, socioeconomic dimensions, and emerging challenges* (2009). Enligt författarna skulle denna relativt nya typ av förflyttning i högsta grad kunna påverka gränserna mellan stad och land, och har redan idag kommit att omstrukturera både urbana och rurala landskap:

"Amenity Migration, the movement of people based on the draw of natural and/or cultural amenities, can be thought of as both driver and implication of this transition, resulting in significant changes in the ownership, use and governance of rural lands, as well as in the composition and socioeconomic dynamics of rural communities" (Gosnell och Abrams 2009, 303).

Från dessa författares studier av amenity migration, ser vi att fenomenet kan förändra både ägande, användande och till och med hur landskap förvaltas och styrs – grundläggande hänseenden för de som dagligen arbetar med landskapsutveckling. Betoningen på de många olika konsekvenserna är stark i författarnas resonemang och demonstrerar också diskursens djup.

Även Rhina Ghose menar i artikeln *Big sky or big sprawl? Rural gentrification and the changing cultural landscape of Missoula, Montana* att amenity migration kan innebära förändringar på ett flertal plan. Hon argumenterar för att en befolkningstillväxt i rurala områden som sägs ge mer livskvalitet, kan leda till

omfattande omställningar i dessa kulturlandskap och generera debatter kring stadsutglesning, markanvändning, tillgång på bostäder, sysselsättning och även påverka lokalsamhällets identitet (Ghose 2004, 545).

Cloke, som bland annat studerat amenity migration i Storbritannien belyser hur en traditionellt rural livsstil redan omvandlats 1991 av den närmast universala tillgången till medier från en urban kontext. När sedan människor från städerna flyttade ut på landsbygden förstärktes detta. Dessa inflyttare var enligt Cloke intresserade av att leva ut föreställningar om landsbygdslivets geografi, och var särskilt intresserade av bestämda platser och rum i landskapet. Detta ledde, enligt Cloke, ofta till någon form av turbulens med den som skulle kunna kallas den "infödda" lokalbefolkningen (Cloke 1999, 258).

I Rhina Ghose amenity migration-studie i Montana i USA, visade det sig att den som flyttade från staden till ett mer lantligt alternativ tenderade att vara mer engagerad och intresserad av politik på lokal nivå. Ghose hänvisar även till Paul Cloke som noterat samma fenomen i sina brittiska studier. Detta skulle enligt Ghose kunna leda till att "nykomlingarna" blir gatekeepers som med politikens hjälp hindrar nya (oftast medelklass-) inflyttare från att flytta till det aktuella samhället (Ghose 2004, 546).

Rina Ghose hävdar att de tillväxtmönstren och följderna av dessa pekar på framväxten av en allt mer gentrifierad landsbygd i USA, påverkad av en inflyttning av relativt välbärgade stadsbor. Hon har undersökt amenity migration och rural gentrifiering i Missoulas kulturlandskap i Montana, och är bekymrad över den fysiska och sociala utveckling som hon har konstaterat. Hon

menar att bebyggelseutvecklingen i det bergiga, natursköna landskapet i Missoula skulle kunna vara negativ för både landskapet och för de som bott där sedan tidigare:

"These new neighborhoods [then] have repacked a Rocky Mountain lifestyle with quick access to modern city amenities, and have emerged as expensive, prestigious and sometimes gated communities, containing expensive, large houses" (Ghose 2004, 536-537).

Trots att det landskap dessa hus ligger i är ruralt till sin karaktär, kan de rurala bostadsområdena i detta amerikanska exempel alltså vara mycket väl kopplade till staden. Inflyttare i hennes studie verkar således vilja leva i en naturskön boendemiljö men samtidigt ha nära till stadens alla bekvämligheter och funktioner med bil - helst ska staden kunna nås inom 20 minuters avstånd eller kortare (Ghose 2004, 536).

Swaffield och Fairweather pekar på det ironiska faktumet att det inte är möjligt att upprätthålla den rurala idyllen utan inkomsterna som människor får i staden. Det finns alltså en ekonomisk länk mellan staden och landet. Landsbygdsidealet som människor strävar efter, vilar på dess ideologiska motsats – stadslivet (Swaffield och Fairweather 1997, 116).

Cloke menar att inflyttare ofta tar med sig mer urbana attribut och förväntningar till det rurala landskap de valt att bosätta sig i, trots att de flyttat till landsbygden med föreställningar om särskilda fördelar och värden just där (Cloke 1999, 258).

Även Stenbacka (2001, 47) diskuterar hur det numera finns urbana företeelser på landsbygden, och rurala i staden:

"Det är svårt att dra gränsen mellan vad som är en handling på grund av den sociala representationen – föreställningen om den plats man lever i – och en handling utförd på andra grundvalar" (Stenbacka 2001, 49-50).

Gosnell och Abrams exemplifierar visar hur detta kan ha att göra med vår ökade rörlighet:

"The desire among urban populations to possess an idealized rural lifestyle is seen by many scholars as a powerful transformative factor, particularly in light of technological and workplace changes that allow many white-collar workers to work remotely from almost anywhere" (Gosnell och Abrams 2009, 309).

Förutom följer som ett ökat bilanvändande och ett förändrat fysiskt landskap som amenity migration kan medföra, kan fenomenet även innebära problematiska konsekvenser relaterade till hur inflyttarna kan komma att påverka de rurala områdena på olika sätt, och även hur deras inflyttning påverkar de människor som eventuellt redan är bosatta där. Förutom själva flytten, tar inflyttaren med sig ideal och värderingar till den nya boendemiljön, som i sin tur kan påverka både det fysiska och sociala landskapet ytterligare.

Inflyttarna skulle även kunna komma att föra med sig "oskrivna regler". Tidigare nämnda författarna Gosnell och Abrams för ett resonemang som liknar det som Ghose för:

"Changes in patterns of land development, use and habitation, for example, for agricultural land to exurban developments, or from working ranches to hobby farms – serve to alter the socially constructed meanings of those spaces, rewriting the rules of what kinds of people, activities, and social relationships "belong" (Gosnell och Abrams 2009, 311).

Sådana konsekvenser av amenity migration skulle kunna vara aktuella även i en svensk kontext. Susanne Stenbacka (2001) som bland annat undersökt tecken på en rural gentrifieringsprocess i Sverige, menar att en sådan process oftast är förknippad med det svenska skärgårdsboendet. Att fastighetspriserna stiger och att svårigheter kan uppstå då

lokalbefolkningen (eller anhöriga till dem) vill köpa hus eller bo kvar är dock inte alltid kopplad till just denna typ av boende. Samtidigt menar hon nämligen att det finns fler typer av rurala områden som håller på att bli gentrifierade - exempelvis Österlen i Skåne (Stenbacka 2001, 42).

På Österlen ser dock boendemiljön olika ut, och man kan inte generalisera- viss bebyggelse ligger mycket tätt medan annan mycket glest utan direkt närhet till service.

Landsbygdsidyll på Österlen (kringbyggd skånegård i närheten av Brösarp), ett område i östra Skåne som ligger bortom storstadsranden men ändå skulle kunna utsättas för rural gentrifiering – en av många möjliga konsekvenser av fenomenet amenity migration.

Läsningen ger att amenity migration onekligen är ett problematiskt fenomen, men det kan också ha positiva konsekvenser. Många studier visar att de samhällen som tar emot inflyttare kan tjäna på detta på olika sätt. Ibland har forskare till och med kunnat se mönstret att de som bodde i områden kännetecknade av amenity migration faktiskt var lyckligare och trivdes bättre i sina bostadsområden (Gosnell och Abrams 2009, 312).

Två andra synnerligen positiva aspekter av fenomenet är att det kan "rädda" äldre områden som annars lidit av en stor utflyttning, och att inflyttarna kan komma att engagera sig aktivt i den nya bygden (Gosnell och Abrams 2009, 312)

Gosnell och Abrams menar att det *kan* vara positivt att mer urbana behov av och krav på funktioner som service, matbutiker och restauranger - och även underhåll av allmänna ytor - uppstår i och med en stor inflyttning i rurala områden. Detta medför ekonomisk aktivitet i ett område som kanske annars inte haft detta, även om de nya funktionerna också kan innebära fler kostnader på lång sikt (Gosnell och Abrams 2009, 312).

Av dessa exempel kan det konstateras att både motiven till en flytt och konsekvenserna av den är starkt kopplade till personliga önskemål och drömmar men också till ideal.

Drömmen om landet och en annan vardag

"Arcadian ideals have long been important in western culture. They underpinned projects for colonial settlement and continue to be manifest today in urban perceptions of rural lifestyle throughout the English speaking world. [...] Arcadian ideals and values motivate people to move to the country, and to remain there" (Swaffield och Fairweather 1997, 111).

Detta talande citat är författat av Simon Swaffield och John Fairweather, som i sin artikel *In search of Arcadia: The Persistence of the Rural idyll in New Zealand Rural subdivisions* (1997) skildrar den lantliga idyllens upplevelsemässiga beständighet i lantliga delområden på Nya Zeeland.

Som konstaterats i arbetets tidigare avsnitt, och som även författarna till citatet ovan nämner (Swaffield och Fairweather 1997, 111), har forskare världen över utifrån empiri kunnat se att människor som tidigare bott i staden väljer att bosätta sig i bostadsområden i det område som kallas stadsranden, och ibland även landsbygd där det är långt mellan hus eller gårdar.

Hannah Gosnell och Jesse Abrams menar att "natural amenities" – landskapsvärden och naturtillgångar som finns givna på en plats redan från början, länge spelat en stor och viktig roll när det gäller att förändra den geografiska spridningen av såväl social som ekonomisk aktivitet (Gosnell och Abrams 2009, 304).

Gosnell och Abrams hänvisar till David Bell, som redan 1973 observerade hur så kallad livskvalitet – till stor del en funktion av närvaron av naturtillgångarna - på olika sätt avgjort ekonomiskt välstånd i postindustriella samhällen snarare än hur stor tillgång man haft på varor (Gosnell och Abrams 2009, 304).

Swaffield och Fairweather (1997, 111) menar att åtskilliga studier kunnat visa att det många människor förknippar landsbygden med särskilda positiva fördelar. Dessa är förutom en pittoresk omgivning, goda rekreationsmöjligheter och mer "naturlig" miljö även avskildhet, samt möjligheten till att sätta personlig prägel på sitt boende. En annan upplevd fördel med landsbygden som författarna hänvisar till, är att landsbygden anses tillhandahålla en god uppväxtmiljö för barn. Dessa positivt laddade faktorer och meningarna knutna till dem kan tillsammans inbegripas i och betecknas med adjektivet "Arcadian" - en benämning för ett idylliskt och "ursprungligt" landskap, menar Swaffield och Fairweather (1997, 112).

Det de båda författarna således refererar till som *Arcadia* ("Arkadien") är något av ett drömlandskap som skiljer sig väldigt mycket från det som planerare och landskapsarkitekter oftast kallar vardagslandskap.

Det Arkadien som finns på riktigt är inte direkt en pastoral idyll, men det mytologiska, antika Arkadien är ett grönt och frodigt landskap som skulle kunna kallas både idylliskt och pastoralt (Swaffield och Fairweather 1997, 112). "Arkadiska" ideal och värden har, som redan nämnts, spelat och spelar fortfarande stor roll för människors val att både ta steget att flytta men också att stanna (Swaffield och Fairweather 1997, 111).

Paul Cloke är professor i kulturgeografi vid universitetet i Exeter, England, och har skrivit mycket om landsbygdens sociala och kulturella geografi och relationen natur-samhälle. Han menar att landsbygden generellt anses bestå utav goda platser där människor kan bo och leva nära naturen, i harmoni med det omgivande landskapet (Cloke 1999, 257). "Country living is characterized by a happy, healthy and close-knit community and

a problem-free existence which differs markedly from urban life" (Cloke 1999, 257).

Susanne Stenbacka menar att värdena "lugn" och "frihet" kan kopplas samman mycket till landskapets och naturens dragningskraft, och även kulturlandskapet – landskap med spår av mänsklig aktivitet - har visat sig ha stor dragningskraft för intervjupersonerna (bosatta i Mälardalen) i hennes studie (Stenbacka 2001, 110).

Hon menar att frihetsbegreppet är svårt att definiera, men att det är ett värde som kan bli mindre abstrakt när det diskuteras av intervjupersoner angående konkreta uttryck i den egna vardagen, eller då intervjupersonerna reflekterar över vardagen. I Stenbackas intervjuanalyser kopplas friheten ihop med den egna tomten, men förknippas också med naturen. Hon menar att det framkommit att det dels finns en känslomässig frihet, kopplad till vetskapen om att både den egna trädgården och den övriga naturen finns nära där ute, och dels en mer konkret frihet som har att göra med bestämmandet över det egna huset (Stenbacka 2001, 105).

Hon menar också att den frihet som uppskattas också medför en reaktion när någon annan inskränker den frihet som är kopplad till tomtreviret och den "materiella" frihet som tomten innebär. Om exempelvis en granne sätter upp ett staket eller låter någonting växa igen, skulle detta kunna medföra reaktioner (Stenbacka 2001, 215).

Dessa friheter skulle kunna ligga nära det värde som Stenbacka kallar oberoende och det egna. I de intervjuer hon gjort, framkom det att en tomt som inte gränsade omedelbart till en granne var en mycket fördelaktig tomt, och en sådan tomt

upplevdes också som "fri" och "öppen" (Stenbacka 2001, 106). Just tillfredsställelsen att kunna gå ut på den egna tomten visade sig tydligt i intervjuerna, menar Stenbacka (2001, 107).

Stenbacka fördjupar sitt resonemang om detta oberoende och menar att detta "oberoende" dels kan förstås som en abstrakt känsla. Denna känsla är förbunden med vad hon kallar frånvaron av storsamhället och det avstånd som finns till konkreta samhällseliga funktioner (Stenbacka 2001, 122).

Det värde och motiv till landsbygdsboende som Stenbacka kallar delaktighet handlar om de sociala, lokala och personliga värden som hon menar förknippas med landbygdsboende, men inte med stadsboende (Stenbacka 2001, 108). Utifrån Stenbackas resonemang kring delaktighet skulle detta värde kunna vara ett mycket betydande motiv till en flytt. Social trygghet och sammanhållning verkar utifrån Stenbackas studie vara otroligt viktigt för de landsbygdsbosatta hon intervjuat, samtidigt som hon klarlägger att det finns en paradox i detta: intervjupersonerna i hennes studie menar att man i grannskap på landsbygden inte kan göra precis vad som helst utan att "grannarna pratar" (Stenbacka 2001, 109).

Rent praktiskt kan en önskan om delaktighet ta sig uttryck i engagemang i lokala föreningar, menar Stenbacka (2001, 108).

Hon förklarar också hur resultatet från intervjuer med landsbygdsboende i Mälardalen visar att många av de inflyttade såg landsbygdens geografiska egenskaper som någonting som gynnade en social närhet mellan människor. Detta menade de saknades i staden (Stenbacka 2001, 165). En stor skillnad mellan stad och land som nämns i samband med detta är att man på landsbygden förvisso inte bor fullt lika tätt som i staden, men de

offentliga platser man ses på är mindre och färre (Stenbacka 2001, 165-166).

Stenbacka fann i sin tidigare nämnda undersökning att det rurala lokalsamhället sågs som idealiskt för barn att växa upp i. Hon fann även att de intervjuade tycktes se barnen i lokalsamhället som en slags allmän angelägenhet som alla hade viss omsorg om (Stenbacka 2001, 197), en möjlig landsbygdsdröm för många barnfamiljer.

På samma gång menar hon dock att den lantliga idyllen - som anses vara just ett sådant socialt samhälle där de flesta känner delaktighet - inte alltid riktigt stämmer överens med denna positiva framställning: "[...] de individuella målen och det egna hushållets välbefinnande ofta är utgångspunkt för landsbygdsboendet" (Stenbacka 2001, 198).

Samtidigt menade de personer hon intervjuat att de inte lockats av bilden av en rural idyll, även om vissa av de begrepp de uttryckte kunde härledas till just en rural idyll. Många av de hon intervjuat ansåg sig heller inte leva i en idyll (Stenbacka 2001, 223). Det som avsågs vara "natur" och som också var ett motiv till flytt bland intervjupersoner i samma studie var både jordbrukslandskap, skog och vatten (Stenbacka 2001, 111) och det naturbegrepp som användes mest av de inflyttare hon intervjuat var just kulturlandskap (2001, 173).

Swaffield och Fairweather (1997) argumenterar för att den separation mellan stad och land som myten om den pastoral idyllen har bidragit till, har många dimensioner: landsbygden anses ha en fridfullhet som står i motsatsförhållande till höga ljudnivåer och aktivitet. Dessutom förknippas landsbygden med avkoppling och njutning, medan staden istället förknippas med

pressen att förvärvsarbeta. Swaffield och Fairweather menar också att vi i västvärlden ser landsbygden som en socialt stabil plats som är betydligt mer harmonisk än staden – som ses som politiskt osäker (1997, 113).

Vidare belyser Swaffield och Fairweather att staden förknippas med negativa företeelser som finansiellt risktagande, medan att bo i ett hus på landet förknippas med materiellt välstånd och bekvämlighet. Staden kan förvisso ses som en sofistikerad plats, menar de, men ses också ofta som moraliskt tveksam i kontrast till det enkla livet på landet (Swaffield och Fairweather 1997, 113).

I Swaffields och Fairweathers (1997) attitydundersökning bland en varierad grupp småbrukare i Christchurch på Nya Zeeland, sammanfattas vad denna grupp ansåg om den lantliga idyllen och dess fördelar. Undersökningen gick ut på att respondenterna fick olika påståenden (genom en enkät) som de sedan skulle avgöra om de höll med om eller inte. Något som de flesta respondenter ansåg vara viktigt med sitt landsbygdsboende var det öppna landskapet, tystnaden och lugnet på landsbygden, och den egna gårdens eller husets lämplighet för barn att växa upp kring. Exempel på påståenden respondenterna inte höll med om, var att lantlivet skulle vara något man gett upp andra värden för. Respondenterna tyckte heller inte att lantlivet stod i total motsats till stadslivet, och de var heller inte helt emot värden förknippade med staden.

Intressant är att den tidigare nämnda lantliga idyllen – "Arcadia" – enligt författarna behållit sin roll som symboliskt element, som sedan omsatts i olika planeringssammanhang. Exempel på ett sådant är den urbana parken – designad för att ge andrum och vila i den omgivande, kontrasterande staden. Andra exempel är

trädgårdsstaden och även förorten (Swaffield och Fairweather 1997, 113):

"[...] the garden city and suburb represented an attempt to reconcile rural virtues with the practical convenience and services of the city – a goal still pursued today in numerous suburban estates" (Swaffield och Fairweather 1997, 113).

Swaffield och Fairweather menar att det kan vara svårt att sammanställa de många landbygdsideal som finns runt om i världen, men att en viss kontinuitet kring uppfattningen om landsbygden kan sägas finnas i litteraturen kring småbrukare eller landsbygdsbor: det konsekventa sökandet efter det privata och möjligheten till personliga uttryck, pittoreska och naturliga miljöer, möjligheter till rekreation, livet i lokalsamhället, samt motivet att den lantliga miljön anses vara god för barn att växa upp i. (Swaffield och Fairweather 1997, 120).

Mycket talar för att drömmen om att flytta till en redan naturskön plats är det som driver inflyttarna – det är gemensamt i mycket av litteratur kring motiv till amenity migration. Trots detta menar exempelvis Amcoff att få landsbygdsforskare intresserat sig för landsbygdens fysiska kvaliteter, när intervjuer med nyinflyttade landsbygdsbor kunnat visa att (den naturnära) boendemiljön i sig är en huvudanledning till en flytt (Amcoff 2000, 153).

Amcoff lägger fram intressanta poänger gällande nordiska stadsbor – exempelvis att många i denna folkgrupp är naturtillvända och stadsfrånvända (2000, 163). Han pekar på forskning som visar att många städer faktiskt har en ganska lantlig utformning (2000, 161), och att exempelvis svenskar har en förkärlek att förlägga högtider på landsbygden, som midsommar eller bröllop (2000, 162). Amcoff skulle kunna sägas

stå för att drömmen om landet är påtaglig i olika sammanhang i hela Norden.

Amcoff (2000) nämner tankegångar som människans existentiella eller biologiska behov av natur, hembygd och/eller landsbygd, som han menar skulle kunna vara faktorer som kan förklara landsbygdens dragningskraft och drömmarna om landet. Han argumenterar för att dessa ansatser är komplementära tillsammans med senare resonemang i hans avhandling om samtida bosättning på landsbygden. Till dessa hör diskussioner kring socialt konstruerade ideala boendemiljöer men också landsbygdens låga boendekostnader (Amcoff 2000, 202). Han menar däremot att "[...] de tankegångar som framställer landsbygdens attraktionskraft som sprungen ur det sena 1900-talets specifika svenska samhällsförhållanden stöter på problem vid empirisk prövning" (Amcoff 2000, 205).

Jan Amcoff gör en intressant poäng när han argumenterar för att fritiden och det vi gör på fritiden numera är det vi i huvudsak identifierar oss med och bryr oss om, till skillnad från tidigare då vi fick arbeta hårdare för brödfödan och brydde oss mycket om religion, tradition, och kollektiva målsättningar. Idag är vi mer fokuserade på konsumtion, även "boendekonsumtionen", menar Amcoff (2000, 180).

Gosnell och Abrams drar till viss skillnad från Amcoff, slutsatsen att de sociala konstruktionerna av både ruralitet och urbanitet är viktiga företeelser som i allra högsta grad avgör huruvida en individ bestämmer sig för att flytta eller inte. Enligt författarna skulle amenity migration till och med kunna vara en reaktion på negativa förhållanden i stadsrummet (Gosnell och Abrams 2009, 308).

Gosnell och Abrams menar att amenity migration kan relateras till viss social dynamik: konstruktionen och införseln av landsbygdsideal, huvudsakligen från "urbana inflyttare" (Gosnell och Abrams 2009, 309).

Utifrån skildringen av både amenity migration-fenomenet och "Drömmen om landet" verkar det som motiven till amenity migration till stor del skulle kunna bero på de olika boendeideal människor har, och de representationer som finns av de idealen.

Drömmen om ett liv på bekvämt avstånd från staden kan handla om mer än en längtan till naturen – motiven kan se olika ut och faktorerna som driver människor till en viss typ av landsbygdsboende kan vara olika. De landsbygdsförhållanden som råder på en plats är svåra att uppskatta, och det har heller inte särskilt stor betydelse att undersöka dessa, enligt rapporten *Markanvändning i Skåne* inom projektet Strukturbild Skåne:

"Föreställningarna om en plats är en viktig aspekt för var vi väljer att bosätta oss. Den mentala bilden av en plats har ofta större betydelse än de faktiska förhållandena på platsen." (Region Skåne 2009, 47).

Samtidigt som geografer försökt undersöka landsbygdsbors skilda upplevelser har de även börjat titta på den kulturella konstruktionen av det rurala. Många har även intresserat sig för symbolism och myter som är införlivade i både äldre och aktuella föreställningar om det rurala (Little, 2002, 11).

Representationer av den lantliga idyllen

Den tidigare nämnda författaren Paul Cloke (1999) tar bland annat upp England och Wales som exempel när han visar på att antalet inflyttare till de flesta rurala områden där fortsatte att öka år 1991 (redan 1981 hade det konstaterats att landsbygdsdistrikten i Storbritannien varit de som haft störst befolkningsökning). Att det redan då syntes en sådan ökning i Europa är intressant i sig – men vad är det egentligen som gör att drömmen om landet sedan dess verkar ha uppehållit sig i många människors liv, i många industrialiserade länder?

I samband med tidigare förda resonemang blir det intressant att diskutera representationer av landsbygden.

Cloke ger stöd för argumentet att de som försökt definiera landsbygden nu utmanas av de som istället intresserar sig för landsbygden som social konstruktion (Cloke 1999, 261).

Jan Amcoff är dock tveksam till landsbygden som social konstruktion och representation. Han menar att landsbygdens attraktionskraft istället borde ses som ett fenomen med mycket lång kulturell eller biologisk bakgrund (Amcoff 2000, 205).

Oavsett hur planerare och landskapsarkitekter ser på detta, kan det vara intressant att behandla representationer av den lantliga idyllen. Representationer och sociala konstruktioner av landsbygden skulle mycket väl kunna vara en mycket viktig och bidragande orsak till varför drömmen om den lantliga idyllen verkar så levande, och flytten till landet skulle också kunna vara avgörande för upprätthållandet av sådana ideal.

Cloke argumenterar för att ett landskapsrum som av geografer skulle kallats "ruralt", numera överlappas av många olika sociala rum som tillsammans förändrar landsbygden. Han menar också att mycket av den nya bebyggelseutvecklingen – till exempel stora shoppingcentra, nöjesparker och turistattraktioner numera suddar ut gränsen mellan stad och land (Cloke 1999, 261).

Cloke är träffande i sin betoning av de kulturella meningarna vi knyter till landsbygden och dess stora betydelse: "The cultural meanings associated with the country have become increasingly *detached* from rural geographical space and are now important throughout society" (Cloke 1999, 261).

Finska Mia Vepsäläinen och Kati Pitkänen menar att kulturgeografer ända sedan 1980-talet lanserat ett nytt sätt att förstå kultur som en produkt av diskurser, genom vilka vi människor konstruerar vår identitet och våra upplevelser - som hela tiden omförhandlas och ifrågasätts (Vepsäläinen och Pitkänen 2009, 195).

Hur ser då meningarna knutna till landsbygden ut? Ofta verkar det som om de syns tydligast i just representationerna av landsbygden.

Om vi ser oss omkring i en svensk mediekontext – men även en internationell - kommer vi att upptäcka symboler för landsbygden. Dessa symboler frambringar olika meningar för olika personer. Medie- och kommunikationsvetenskapen säger oss att dessa symboler ofta är kulturella och beroende av sin kontext.

De representationer av landsbygden som verkar vara mest tillgängliga för oss, förmedlas ofta genom medier i populärkulturen. Cloke – som förvisso talar mycket utifrån en amerikanska referensramar i sitt resonemang - menar att vi ser mysiga, nostalgiska, representationer av landsbygden överallt – exempelvis i filmer, tidningar och litteratur, leksaker och konst. Han påtalar också hur landsbygden och naturen används i reklam på ett sätt som reproducerar och förstärker de föreställningar och meningar som finns kring landsbygden, och menar att det är rena skattkistan fylld av positiva konnotationer (Cloke 1999, 261).

Swaffield och Fairweather för ett liknande resonemang och menar att de som studerar populärkultur kunnat konstatera ökade influenser baserade på lantliga ideal i olika, samtida medier, särskilt i reklam (Swaffield och Fairweather 1997, 113).

Finska Mia Vepsäläinen och Kati Pitkänen kritiserar hur landsbygden ofta porträtteras inom populärdiskursen: som ett naturligt och tidlöst landskap, där gammeldags dygder fortfarande finns kvar. Enligt författarna skiljer sig nämligen verkligheten från myten, och ofta, menar de, kan det uppstå konflikter mellan bilden av den rekreativa landsbygden och verkligheten – som ibland innebär något helt annat, till exempel storskaligt lantbruk (Vepsäläinen och Pitkänen 2009).

I samtida Sverige kan vi som tidigare nämnt också se uttryck för de meningar människor knyter till landsbygdsbegreppet. Konsumenter i denna kontext utsätts också för en mängd reklambudskap, varav många anspelar på naturens godhet och den genuina landsbygden.

På detta sätt blir landsbygden något som egentligen har mer med meningar och ideal att göra, snarare än med det fysiska rummet att göra:

"In this way, the meanings of country are attached to products which are themselves often aspatial. The country escapes from it's geographical referent and inhabits the wider world of taste" (Cloke 1999, 261).

Ett Svenskt exempel är den populära tidningen Lantliv:

"Lantlivs upplaga och räckvidd bara ökar och ökar. Och vi fortsätter att slå nya upplagerekord! Vad är då hemligheten bakom framgången? Lantliv speglar en lustfylld, lite lagom lyxig livsstil på landet. Ett liv många längtar efter oavsett om man bor i stan, har sommarhus eller redan förverkligat drömmen. Välkommen att leva lantliv med oss!" (Lantliv 2013).

Exempel på livsstilsmagasin med tema landsbygd. Gods och Gårdar, Jean d'Arc Living, och sist Lantliv som även börjat ge ut en specialiserad tidning om det goda livet på landet - "Lantliv Mat & Vin".

Jan Amcoff, som också studerat den lättillgängliga, svenska tidskriften "Lantliv", menar att mediebilderna som finns av den rurala idyllen är missvisande. Han menar att tidningar som exempelvis "Lantliv" visar på en exklusiv livsstil för medelklassen, liknande den medelklasslivsstil som brittiska forskare noterat på brittiska landsbygden. Medelklassens närvaro på den svenska landsbygden är däremot svag (Amcoff 2000, 117).

Amcoff argumenterar starkt för att de svenska månadsmagasinen om landsbygdsboende är "idylliserade berättelser om dagens svenska lantliv som är nästan utan motsvarighet i verkligheten" (Amcoff 2000, 122).

Något som når ut ännu längre än papperstidningar är publikationer på Internet. Omfattningen på spridningen av en bild eller en text kan bli enorm. En av de största svenska livsstilsbloggarna Clara Lidström startade 2006 bloggen "Underbara Clara", en blogg som fortfarande är en av de mest populära bloggarna i Sverige (placering 14 på mest besökta privata blogg enligt Bloggportalen.se) (Bloggportalen 2014).

I hennes inlägg "Lantlivet" från juni 2013 beskrivs en vanlig dag i hennes boendemiljö, fylld av praktiskt arbete i den lantliga idyllen:

"Det var som rena Barnen i Bullerbyn med barnen och alla ute på fältet, arbetande hårt så svetten lackade! Så himla härligt att arbeta med kroppen, odla sin egen mat och ha en arbetsgemenskap. Det slogs med lie också – det ljudet låter annorlunda än en motorgräsklippare kan jag lova... Om odlingarna ger den fina utdelning det nu verkar som så har vi eget kött i höst (gris och älg) och ägg från egna höns och så potatis och allehanda andra grönsaker. Vad mer kan en människa önska liksom?" (Lidström 2013).

I kommentarfältet till blogginlägg av denna typ finner vi längtansfulla meningar från människor som hade önskat att leva just som hon. Den som följer källhänvisningen till inlägget ser att många skriver om önskan och väntan, vissa skriver även om kompromisser. Om de bara haft litet mer pengar, lite mer tid, eller om deras livssituation i allmänhet sett annorlunda ut – då hade de velat bo i en boendemiljö som liknar hennes (ett enskilt hus omgivet av åkermark och skog) (Lidström 2013).

Det tycks finnas en viss kontrast mellan de som flyttar till landet för det "enkla livet" som Clara Lidström lever, och det konsumerande lantliv som föreskrivs i många livsstilsmagasin.

Susanne Stenbacka, som skrivit om landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv skriver en mycket talande rad om ett par hon intervjuat angående flyttmotiv: "Det är inte en önskan om det enkla livet som drivit dessa människor till landsbygden, snarare en önskan om det goda livet" (Stenbacka 2001, 10). Även om vissa människor dras till det enkla lantlivet, skulle det dock kunna finnas de som hellre lever i en lantlig idyll mer inriktad på konsumtion och det som i citatet från tidningen Lantlivs hemsida kallas en "lagom lyxig livsstil".

Ett annat uttryck för landsbygdstrender är spridningen av livsstilsobjekt som kan konsumeras – föremål eller kläder till exempel.

Cloke menar att vi, inom dagens konsumtionssamhälle, genom kommersialiseringen av naturen och det rurala, har spritt landsbygdens värde och de betydelser som är knutna till denna. Han tillägger att det inte bara gäller spridning av dessa värden i medierna och i reklam, utan även i form av konsumtionsvaror

som allt från 4-hjulsdrivna fordon till möbler och kläder (Clope 1999, 257).

Under sent 1900-tal har till exempel inredningsstilar som "shabby chic" anammats av många internationella och svenska inredningsföretag. Inredningsstilen kan delas in i underkategorier som exempelvis "French country" – fransk landsbygdsstil och "Gustavian" – svensk, lantlig, gustaviansk stil. Gemensamt för denna stil med underkategorier är att möblerna designats för att se utpräglat lantliga, äldre, slitna och "tidlösa" ut. En hel del konfektionsbutiker är också inriktade på en chicare lantlig stil som exempelvis lånar symboler från Vilda Västern och klassiska amerikanska landsbygden. Annan konsumtion som representerar tidlöshet och ett visst avståndstagande från andra butikers mer urbana stil är konsumtionen av vintage-föremål och kläder. I och med att de lantliga symbolerna och symbolerna för tidlöshet existerar i både urbana och rurala sammanhang och vice versa, kopplas de bort från det faktiska landskapet, varför man lätt misslyckas när man försöker definiera eller representera ruralitet och urbanitet.

Om vi får tro Simon Lindgren, som är fil. Dr i sociologi vid Umeå universitet, behöver inte populärkultur innebära en kultur som enbart pådyvlas från ovan av kommersiella krafter. Lindgren lägger fram skäl för att populärkultur även kan vara sådant som konsumenterna är med och formar själva, även om den kultur de formar ibland inte når ut till så många att den kan kallas populär (Lindgren 2005, 43-44).

Stenbacka hävdar att inflyttarnas påverkan på både det fysiska och sociala rummet i sig utgör ett "producerande" av nya rum (Stenbacka 2001, 50): "Landsbygden formas och omformas både utifrån de bilder som människor har av landsbygden (utifrån)

och den genom praktiken upplevda landsbygden (inifrån)." (Stenbacka 2001, 56).

I Stenbackas vidare resonemang om platserns identitet och image görs en sammanfattande poäng:

"Den "image" vi har av en plats är en tolkning av vad vi uppfattar som kännetecknande för den. Sådana bilder är sociala konstruktioner, som på en mer yttlig nivå, i ett utifrånblickande perspektiv, kan vara gemensamma för många människor och som ger platser identitet, i meningen individualitet" (Stenbacka 2001, 131).

Stenbacka argumenterar vidare för att bostaden i kontexten landsbygd skulle kunna ses som en symbolisk investering. Men med detta menar hon *inte* att denna symboliska investering är en utåtriktad sådan som ska berätta om vem man är. Hon har utifrån sin forskning istället kommit fram till att bostaden i sig närmast är en symbol för det egna hushållet – ett gemensamt projekt (Stenbacka 2001, 142). Samtidigt menar hon att de som flyttat till landsbygden utan att vara uppväxta i en lantlig miljö - eller ha någon tidigare fysisk eller social koppling till en sådan miljö - skulle kunna anses ha verkställt en starkare symbolisk handling (Stenbacka 2001, 143).

Clope pekar dock på hur olika hus förknippade med landsbygdsidyller numera kan köpas. Bara man har tillräckligt med pengar finns en Schweizisk alpvilla (Clope 1999, 262) att tillgå, även om inte landskapet den brukar stå i följer med i paketet.

Vepsäläinen och Pitkänen argumenterar för att den romantiska bilden av landsbygden har förändrats i Europa – nu är bilden av landsbygden mer nostalgisk in sin karaktär (Vepsäläinen och Pitkänen 2009).

Susanne Stenbacka som undersökt hur landsbygdsboende i Mälardalen såg på olika slags hustyper, kom (trots sitt tidigare resonemang) fram till att sådana nostalgiska detaljer som påminde om "gamla tider" värderades högt, även om intervjupersonerna inte ville ta avstånd från bebyggelse med modernare stil helt. Intervjupersonerna hade tyckt att utsidan gärna fick se ut som Astrid Lindgrens Bullerby, men att husets insida skulle ha moderna bekvämligheter och internetuppkoppling (Stenbacka 2001, 204).

Är då representationer av landsbygden verkligen alltid så allmängiltigt positiva som de flesta författare får det att verka som? David Bell ger oss ett annat perspektiv på representationer av landsbygden i boken *Contested Countryside Cultures* (1997) som sammanställts av Paul Cloke och Jo Little.

Hans kontribution heter "Anti-Idyll: Rural horror" (Bell 1997, 94), vilket antyder att landsbygden inte alltid framställs eller upplevs som positiv och god. Bell diskuterar exempelvis hur landsbygden och förorten ofta används som kuliss i amerikanska skräckfilmer, och hur någon av landsbygdsbefolkningen ofta agerar monster eller mördare (Bell 1997, 96). Bells resonemang är intressant eftersom det visar den andra sidan av den rurala idyllen, dit stadsbon aldrig skulle ha begett sig:

"My particular interest here is how particular country folk are depicted in horror movies, and how the clash of cultures between their brand of the rural and the urbanites with whom they come in (usually deadly) contact with is written as hillbilly-horror. [...] In American slasher films these characters – hillbillies, mountain men, Cajuns, rednecks – prey on assorted city dwellers who enter their territory" (Bell 1997, 97).

I den amerikanska filmkulturen finns förvisso även representationer av klassiskt idyllisk landsbygd, men Bell ger

oss ändå ett annat perspektiv på representationer av landsbygden i medier.

I rapporten *Markanvändning i Skåne*, inom Strukturbild för Skåne, ges en intressant poäng: att det som idag fungerar som såkallade identitetsskapande faktorer, som kan vara motiv till en flytt, inte behöver vara det imorgon. I takt med tidens gång kan det som en gång fungerade som en attraktionskraft snart ha minst sin glans – och tvärtom. Ibland kommer det till och med motreaktioner på något som tidigare ansetts som attraktivt (Region Skåne 2009, 46).

Vepsäläinen och Pitkänen utgår från David Bells (2009, 150) tre typer av rurala idyller i sin studie av representationer av landsbygden i den finska diskursen kring såkallade "second homes" – sommarstugor. Dessa tre typer är *pastoral farmscapes* – ett mycket traditionellt jordbrukslandskap, *natural wildscapes* – ett mer vilt och otämt landskap utan synlig mänsklig påverkan och *sporting adventurescapes* – ett landskap som konstruerar det lantliga till något av en plats för äventyr och lek. Vepsäläinen och Pitkänen utgår från dessa, då de anser att det finns likheter mellan finska representationer av landsbygden och anglocentriska representationer av den rurala landsbygdsmyten – men att de senaste årtiondenas strukturella förändringar har medfört att det rurala landskapet förändrats till att *inte* längre likna denna idylliska representation. Istället handlar landsbygden idag mer om *praktik* än om det visuella (Vepsäläinen och Pitkänen 2009).

Författarna resonerar kring att bilden av det traditionella, pittoreska jordbrukslandskapet har ersatts av upplevelsen av landsbygden som en plats för verksamheter på landsbygden och "riktigt" arbete (som att bygga eller reparera saker, hugga ved,

arbeta i trädgården eller på fältet). Även mer traditionellt lantlig livsstil och lokalsamhället i sig har kommit att spela en större roll i romantiska representationer av traditionella jordbrukslandskap än det visuella landskapet (Vepsäläinen och Pitkänen 2009, 196).

Stenbacka menar att teorier om livsstilar sedan länge fått förklara kontraurbanisering (Stenbacka 2001, 43) - sannolikt även det mycket närliggande fenomenet amenity migration.

Hannah Gosnell och Jesse Abrams (2009) argumenterar för att de urbana inflyttarnas konstruerande och införsel av rurala ideal är en av de viktigaste sociala dynamikerna som kan relateras till amenity migration.

Gosnell och Abrams resonerar kring just representationer av det rurala och menar att det nu framväxande landskapet som till stor del inte präglas av produktion längre, istället börjat definieras på ett nytt och annorlunda sätt. Denna relativt nya, multifunktionella landsbygd definieras delvis av representationer av landsbygdskaraktär -men inte jordbruk, utan istället en ökad "konsumtion" av jordbrukslandskapet, och förflyttningen av urbana ideal och förväntningar till mer lantliga områden och platser (Gosnell och Abrams 2009, 306).

Oavsett hur landsbygden representeras, ger läsningen att en flytt till landsbygden skulle kunna ha mycket att göra med människors livsstil.

Tidigare nämnda Rhina Ghose, som jämfört den rurala gentrifieringen i sin amerikanska studie med undersökningar av samma fenomen i England, menar att det finns många likheter mellan länderna. I hennes amerikanska version kunde hon se en

liknande längtan efter den lantliga idyllen, och även i hennes studie var det medelklass som flyttat från städerna. Dock var det inte för att bo i pastoral engelsk landsbygd utan istället för att leva en typisk, erkänd Rocky Mountain livsstil (Ghose 2004, 530)

Vepsäläinen och Pitkänen belyser intressanta frågeställningar i sin artikel om representationer av landsbygden:

"The contradiction between the reality and mythical images of the rural makes it important to ask how, and by whom, the rural idyll is being reproduced in the contemporary culture/society? What is the role of non-agricultural interests and actors, such as tourism and residents, in the creation of these images?" (Vepsäläinen och Pitkänen 2009, 195).

Dessa frågor är svåra att besvara – vem som helst skulle egentligen kunna medverka till att skapa representationer av landsbygden eftersom vi alla någon gång talar om den. Men de som inte skapar representationer om landsbygden utan också bor och verkar i denna miljö, kan vara rätt personer att undersöka närmre. Det är intressant att ställa sig frågan om vem som egentligen väljer att lämna staden och varför - och om de verkligen har lämnat den.

Vem lämnar staden – och har de verkligen lämnat den?

Med en diskussion kring amenity migration och representationer av landsbygden med tillhörande livsstil, kommer frågorna kring vem denne "inflyttare", som det talas om, egentligen är. I amenity migration-diskursen diskuteras vardagslandskap minst lika mycket som vilka som egentligen bor i dem och hur dessa invånare inverkar på sin boplatz på olika sätt.

Swaffield och Fairweather menar att det under de senaste åren kunnat ses en stor ökning av högavlönade människor som väljer att flytta till stadsranden, vilket han menar framgår av den större vikt människor lägger vid livsstilen kring rekreativa värden på landsbygden (i motsats till den lantliga livsstil som tidigare handlat om produktion) (Swaffield och Fairweather 1997, 122).

Men inflyttaren kan inte reduceras till en av många landsbygdstereotyper – idag är det, som tidigare nämnt människor från många olika bakgrunder och med många olika skäl som flyttar till en mer lantlig miljö. Mia Vepsäläinen och Kati Pitkänen, aktiva vid Universitetet Joensuu i Finland, skriver i sin artikel om såkallad "second home countryside" i Finland att många av de som bor på landsbygden idag inte är bönder utan kommer från många skilda bakgrunder.

Som det konstaterats har människans livscykel stor betydelse vad det gäller boplatz med tillhörande boendemiljö. Men inte bara boendepreferenser och livscykeln påverkar flytten.

I avsnittet Livsstil inom projektet Strukturbild för Skåne konstateras det att livsstil är den mest individbaserade nivån där smak, erfarenheter, och talanger utgör en viktig del. (Region Skåne 2009, 47).

Trots att klasstillhörighet inte undersökts specifikt i min fallstudie som gjorts i ett grannskap i Käglinge, kan det vara av intresse att ställa sig frågan om det är en särskild samhällsklass som tycker om idén om den rurala idyllen och dess funktioner samt både dess för- och nackdelar – och om det är samma människor som faktiskt flyttar dit. Eller, är möjligen inflyttaren istället påverkad av sitt arv - är vi många människor genetiskt benägna att söka oss till natursköna, öppnare områden? Och vem är egentligen inflyttare respektive "urinvånare"?

Enligt rapporten *Markanvändning i Skåne*, finns det naturligtvis vissa socioekonomiska ramar att röra sig inom. Vilken inkomst man har, vilken utbildningsnivå man har och vilka arbetsförhållande man har utgör gränser för hur man kan bo och vart man kan flytta. Samtidigt, enligt rapporten, så existerar det hushåll som skulle ha ekonomisk möjlighet att bo i småhus men som ändå inte gör det. (Region Skåne, 2009, 48).

I rapporten beskrivs ett mönster som kunnat ses just i Skåne: Ensamstående äldre, unga ensamstående låginkomsttagare, ensamstående med barn samt unga sambos utan barn bor i hyresrätt. Ensamstående höginkomsttagare bor i bostadsrätt.

Äldre par som har småhus bor ofta kvar där. Barnfamiljer vill helst bo i småhus med äganderätt (Region Skåne, 2009, 48).

Amcoff slår fast att "småhusdrömmen" och det ideala boendet som livsstilsprojekt inte är gällande för välutbildade människor, som hellre engagerar sig i livsprojekt relaterade till arbetsliv och andra livsstilsprojekt riktade bort från hemmet (Amcoff 2000, 178). Den livsstil som primärt attraherar medelklassen, menar Amcoff är relaterad till (den större) staden och dess funktioner – men, fortsätter han, detta behöver inte betyda att denna folkgrupp inte äger ett fritidshus eller åker på fjällvandring eller segelflykter (Amcoff 2000, 179).

Stenbacka menar att inflyttare skulle kunna ha påverkats av det boende de haft under uppväxten. Hon menar att många som väljer att flytta till en viss region, allra först bosätter sig i en stad, men: "När de senare bildar familj, och kanske skaffar hus, vill de flytta till landet; de har kanske själva växt upp på landet" (Stenbacka 2001, 126). Läsningen i föregående avsnitt ger emellertid att det under senare delen av 1900-talet skett en ökning av människor som väljer landsbygden framför staden.

Stenbacka har också intresserat sig för livsstilens betydelse för valet av boende, och menar att det finns undersökningar som visar att naturintresset varierar mellan olika sociala grupper (2001, 128). Stenbacka har också kommit fram till att olika människor upplever landsbygden på skilda sätt. Hon menar att de olika uppfattningarna människor har om landsbygden och landsbygdsboendet faktiskt kan leda till konflikter (2001, 195).

Gosnell och Abrams (2009) argumenterar genomgående för att klasskillnader kan bli tydligare ifall nya inflyttare har det bättre

ställt än de som bott på platsen sedan tidigare, i sin vetenskapliga artikel om rural gentrifiering.

Professor Peter Walker som är aktiv vid University of Oregon, har skrivit ett längre bidrag som kommentar på tidskriften GeoJournal's specialnummer *Amenity Migration, Exurbia and Emerging Rural Landscapes*. Walker (2009, 441) menar att oavsett täthet mellan husen, kommer de som bor och använder området alltid att vara olika – och påverka landskapet på olika sätt, och han exemplifierar med tänkbara inflyttare till landsbygdområden i USA:

"You can have people who have very much a get-back to the woods Waldenesque ideology of being in nature and living simply and being a good steward of the land. You can also have people living at that same density who are hobby ranchers or small scale vineyard growers, and so on, and those will have very different sorts of ecological impacts, political impacts, and managerial questions associated with them" (Walker 2009, 441).

Amcoff har en liknande uppfattning om landsbygdsbornas huvudsakliga olikheter, men pekar på att det finns forskare inom naturvetenskapen som menar att "inställningen till olika livsmiljöer i den biologiska populationen människor har en genetiskt betingad slagsida mot vissa naturmiljöer" (Amcoff 2000, 180). Amcoff menar dock att det omöjligt kan vara tillräckligt att förklara exempelvis kontraurbanisering med sådana biologiska förklaringar. Människan är nämligen också en kulturvarelse (Amcoff 2000, 180), som kan resonera mycket olika.

Robbins, Meehan, Gosnell och Gilbertz menar i artikeln *Writing in the New West: A Critical Review* (2009), att vi inte bör ställa oss den empiriska frågan om ifall de nyinflyttade skiljer sig från de som bott i det rurala området sedan länge. Istället bör vi

intressera oss för vilka kulturekonomiska skillnader som finns mellan invånare i dynamiska områden utanför staden, och vilka processer som producerar, upprätthåller eller eroderar dessa kulturer och skillnader (Robbins et al. 2009, 367).

Enligt internationella forskare är det oftast medelklassen som attraheras av den lantliga idyllen. Jan Amcoff pekar exempelvis på brittiska studier där medelklassen tillskrivits ett psykologiskt och kulturellt engagemang som visar sig i en särskild livsstil. Denna lantliga livsstil är exklusiv, och innebär renoveringar av gamla hus på landet till rurala idyller (Amcoff 2000, 115). Själv är Amcoff tveksam till om det går att se en sådan utveckling i en svensk kontext (2000, 117). "Inflyttningens ryggrad utgörs snarare av praktiskt yrkesfolk", menar han (2000, 205). I Sverige är dock högutbildade överrepresenterade i fina *gamla* hus. (Amcoff 2000, 205). Däri ligger alltså troligen en intressant en skillnad.

Rhina Ghose har i artikeln *Big sky or big sprawl? Rural gentrification and the changing cultural landscape of Missoula, Montana* (2004), pekat på hur inflyttare som tidigare bott i staden för att sedan flyttat till en lantligare miljö, hade känt sig vilse i en miljö som varit helt lantlig, utan någon form av urbana funktioner. Vad inflyttarna enligt Ghose varit intresserade av var istället den ideala kombinationen av viktiga urbana funktioner paketerade i en attraktiv, vildmarksmiljö. I artikeln menar hon vidare att det är detta ideal som är oemotståndligt för medelklassen, för vilka det är ekonomiskt möjligt att genomföra livsstilsförändringar (Ghose 2004, 533). Ghose menar i stora drag att de som har råd att genomföra en flytt vill ha nära till vacker naturmiljö, men samtidigt förväntar sig stadens många bekvämligheter.

Amcoff menar att de förhärlikande berättelserna om landsbygdsboendet inte är utmärkande för vare sig den borgerliga kulturen eller medelklassen. Han argumenterar för att inte heller andra grupper av befolkningen skulle vara influerade av medelklassens landsbygdsideal. Han menar också att samhällets resursstarka grupper vanligtvis faktiskt valt att stanna i staden historiskt sett. Däremot har de ofta skaffat sommarstugor, vad som internationellt benämns "second homes" (Amcoff 2000, 175).

Även om det tidigare konstaterats att medelklassens närvaro på den svenska landsbygden inte är så utbredd i Sverige (Amcoff 2000, 117), fanns den lilla grupp inflyttare som haft medelklassbakgrund ofta i sådana hus som kan sägas passa ihop allra bäst med den rurala idyllen (2000, 119). Denna grupp var däremot inte intresserad av nya hus, och andelen högutbildade steg med husens ålder (Amcoff, 2000, 120).

Men trots detta kan ändå de som länge bott i naturskönt område, som plötsligt blir populärt - känna en legitim rädsla för att en eventuell gentrifiering plötsligt gör att "deras" mycket omtyckta boendemiljö går förlorad, detta är åtminstone enligt Rhina Ghose's amerikanska studier (Ghose 2004, 539).

Läsningen ger att vi i många fall inte kan generalisera om vem inflyttaren är. Den som väljer ett landsbygdsboende kan ha lika många anledningar att göra detta som det finns människor i världen, även om de så kallade läsegenskaperna tillsammans med livsstil, boendepreferenser och exploateringsgrad. I den väl utvecklade infrastrukturens landskap kan vi heller inte utgå från att de som flyttar till landsbygden - kanske framförallt bostadsområdena i stadsranden med järnvägsstation - verkligen anser sig ha lämnat staden bortom sig.

Fallstudie: Landsbygdsideal i stationsnära Käglinge i Oxie

I denna studies inledande delar har en teoretisk överblick getts på amenity migration-fenomenet, tänkbara motiv till detta och eventuella konsekvenser. Representationer av landsbygden samt vem inflyttaren egentligen är har också behandlats, men än så länge har fenomenet inte testats i en relevant kontext, vilket varit ett mål med denna studie. Planerare för inte bara fram den täta staden som ideal, utan även täta järnvägsorter på landsbygden och kanske framförallt den storstadsnära landsbygden, varför detta bedömts vara ett intressant studieområde som nu ska behandlas närmare.

Som studieobjekt för fördjupning har jag valt att undersöka flyttmotiv och boendeideal i en svensk kontext – i tätorten Oxie, då det är en expanderande liten förort som ligger väldigt nära en den större staden Malmö, samtidigt som den har en järnvägsstation. Detta gör orten till lite av en kompromiss mellan ett väldigt glest landsbygdsboende och ett tätare stadsboende – ett väldigt intressant område utifrån bakgrundsproblematiken.

Den storstadsnära landsbygden är på många sätt ett intressant och kritiskt område. I en svensk studie gjord av Regionplane- och trafikkontoret i Stockholms läns landsting, *Storstadsnära landsbygd i regional utvecklingsplanering*, Rapport 4:2008, beskrivs den storstadsnära landsbygden som ett område med många olika roller som förändras över tid, både ur ett regionalt och kommunalt perspektiv. Landsbygden har också föränderliga

roller ur ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv (Stockholms läns landsting 2008, 43). I samma studie beskrivs hur den storstadsnära landsbygden också som ett område som har ett starkt förändringstryck på sig, och beroende på intresse ser olika aktörer olika på denna i förhållande till städerna (2008, 47).

Jag bestämde mig för att undersöka ideal i ett småhusområde i Käglinge i utkanten av Oxie, bland annat eftersom det ligger väldigt nära kulturlandskapet och många rekreatiomsområden. Det ligger även stationsnära och med närhet till en större trafikled (yttre ringvägen).

Tidigare nämnda författarna Swaffield och Fairweather menar att fler studier än den i deras egen artikel (*In Search of Arcadia: The Persistence of the Rural Idyll in New Zealand Rural Subdivisions*), visar på att det är väldigt vanligt att välja ett landsbygdsboende baserat på möjligheten att pendla men att ändå ha sin privata sfär (Swaffield och Fairweather 1997, 121).

Amcoff menar i sin avhandling om samtida bosättning på svensk landsbygd att möjligheterna att pendla i Sverige (framförallt med bil) förbättrades avsevärt under sent 1900-tal (2000, 183), och biltillgången är större på landsbygden än i tätorterna (2000, 184). Han menar dessutom att "Kopplingen mellan landsbygdsboendet och det urbana arbetslivet innebär [dessutom] att kontraurbaniseringen får en extra skjuts kring expanderande urbana centra [...]" (Amcoff 2000, 201) Även om Amcoff talar om kontraurbanisering kan paralleller dras till amenity migration.

Tidigare nämnda Susanne Stenbacka som arbetat nära Amcoff, förklarar att näringslivet fått ett nytt ansikte och att pendlingen blivit betydande för även detta (Stenbacka 2001, 18).

I Region Skånes arbete med Strukturbild för Skåne, lyfts stationssamhällen fram som positiva i den flerkärniga Skåneregionen. Strukturbild för Skåne är framtaget för att knyta ihop de skånska kommunernas översiktsplaner med det regionala utvecklingsprogrammet för Skåne. Syftet med projektet är att belysa interaktionen mellan grönstruktur, infrastruktur och bebyggelsestruktur. Som underlag har ett stort antal TemaPM och rapporter tagits fram gällande Skånes utveckling, strukturer och markanvändning (Region Skåne, 2013b).

I projektet anser man att en flerkärnig region med väl utbyggd infrastruktur har goda förutsättningar att tillgodose olika boendepreferenser och samtidigt ge individen tillgänglighet till en stor arbetsmarknad (Region Skåne 2009, 48).

I rapporter inom Strukturbild för Skåne argumenteras det för att det måste finnas någon form av incitament för den enskilda människan att vilja pendla långa sträckor mellan bostad och arbete (Region Skåne 2009, 58-59). Här blir amenity migration intressant, eftersom det handlar om värden knutna till landsbygden och rurala bostadsområden.

Men vad finns det egentligen för motiv till att bosätta sig i ett mindre, ruralt område i ett litet stationssamhälle? Som studieobjekt för fördjupning har jag som tidigare nämnt valt den intressanta tätorten Oxie, som nu ska introduceras litet närmare.

Oxie tätort

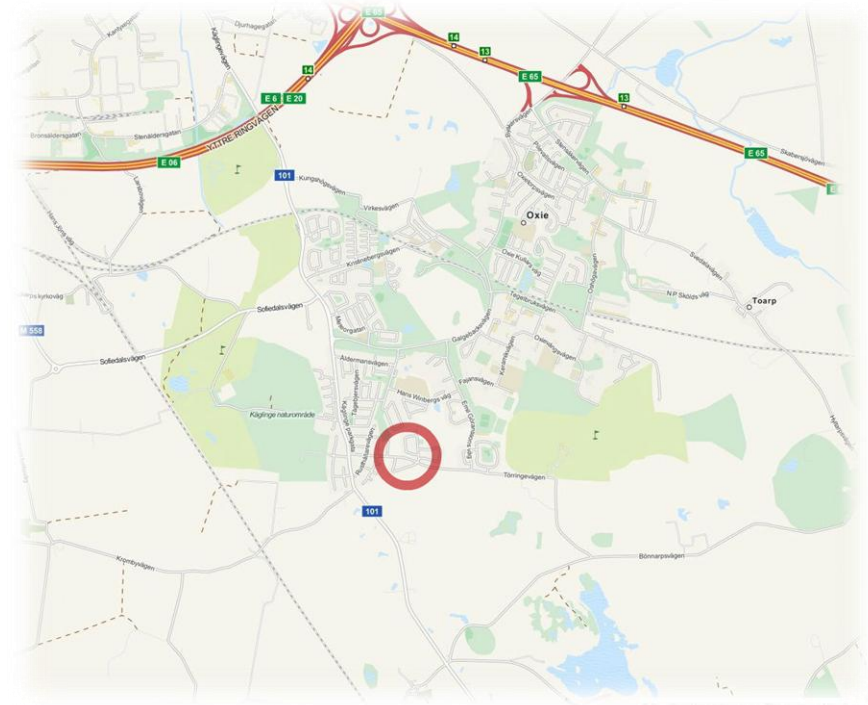
Oxie har ca 12000 invånare (Region Skåne 2013a) och ligger ungefär 10 km sydost om centrala Malmö. Malmö sträcker sig ut till yttre ringvägen, väg E6/E20, och det enda som skiljer bebyggelsen i Malmö och bebyggelsen i Oxie är en liten remsa åkermark.

Namnet Oxie kommer troligen från ordet os-, som betyder åmynning eller källdrag, samt av ändelsen -ie som syftar på (grav-)hög (Malmö stad 2008). Oxie har gamla anor liksom de närliggande byarna. Bronsåldersgravarna, Kungshögarna, i närheten av väg E65 är exempel på kulturlämningar som tyder på gamla bosättningar i området.

Oxie var förr en egen kommun men ingår sedan 1967 i Malmö stad. Planerna för Oxie var då stora och invånarantalet var tänkt att växa från några hundra till 20000 (Malmö stad 2008). Bostadsbyggandet i Oxie ökade kraftigt under 70- och 80-talen (se figur 1) men sedan avstannade byggnadstakten på 90-talet. Byggandet av bostäder kom igång igen en bit in på 2000-talet och ytterligare bostäder är planerade. År 1990 slogs Käglinge ihop med Oxie tätort (SCB 2009) och från år 2010 ingår även Kristineberg i Oxie (SCB 2011).

Ovan: Oxie i Öresundsregionen, strax utanför Malmö. © OpenStreetMaps 2013

Sydost om Malmö ligger Oxie tätort, med närhet till landsbygd, natur och storstadsliv. Cirkelmarkeringen ovan visar Käglinge, det område som undersökts närmare. © OpenStreetMaps 2013

Befolkningen i Oxie

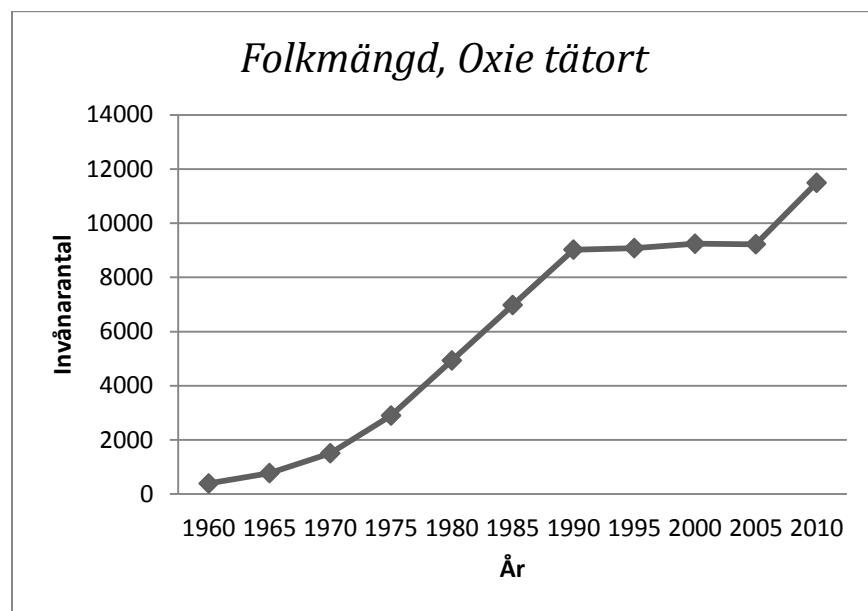

Fig.1 Folkmängd i Oxie tätort mellan 1960 och 2010. Värdet för 1985 saknas och är därför interpolerat. (SCB 2009) (SCB 2011)

Befolkningstätheten i Oxie är relativt hög med tanke på den låga bebyggelsen och den höga andelen småhus. Jämfört med Malmö tätort hade Oxie nästan samma täthet år 1990 men har sedan dess glesats ut medan Malmö istället har förtätats. Lomma tätort som är jämförbar med Oxie i antalet invånare, var 1990 betydligt glesare än Oxie men har med åren närmat sig samma täthet (se figur 2).

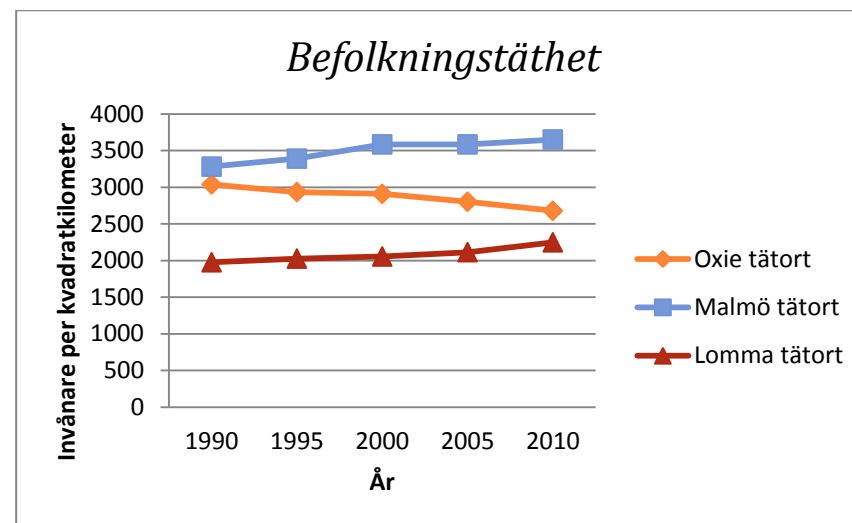

Fig.2 Befolkningstäthet för Oxie tätort jämfört med Malmö tätort och Lomma tätort (SCB 2013).

Den största befolkningstillväxten har de senaste 30 åren skett strax utanför städerna. I samband med industrialiseringen i Sverige under slutet av 1800-talet avfolkades landsbygden, då många flyttade in till städerna där jobben fanns. Brytpunkten då antalet boende i tätorter blev fler än på landsbygden kom under 1930-talet. Redan på 1960-talet hade andelen som bodde på landsbygden sjunkit till under 30 % och år 2010 var andelen bara 15 % (Svanström 2013).

Det är tydligt att det finns ett intresse för att definiera samhällen och ibland också landskapstyper efter täthet. Enligt SCB:s definition är en tätort "ett tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent". Om mer än 50 % av husen är fritidsfastigheter definieras orten istället som en småort (Svanström 2013).

Susanne Stenbacka menar att det rent objektivt finns en definition på vad landsbygd är baserad på täthet mellan husen och invånarantal. Men både små tätorter och till och med det som brukar kallas glesbygd, uppfattas oftast som landsbygd av gemene man, menar hon (Stenbacka 2001, 17-18).

Svanström nämner att antalet tätorter i Sverige ökade mellan åren 1980 och 2010 från 1820 till 1956. Som nämndes under avsnittet "Bakgrund" (s.1) finns merparten av de tillkommande tätorterna inom det som år 1980 räknades som tätortsnära landsbygd, dvs inom 5 kilometer från tätort. Under denna period ökade befolkningen inom 1980 års tätortsgränser med mer än 400 000 invånare. Under samma period växte däremot befolkningen i den tätortsnära landsbygden med nästan 700 000 personer. För Sveriges största städer stämmer dock inte detta tillväxtmönster. Inom Malmös tätortsgräns från 1980 har invånarantalet ökat med 48000 personer, medan den tätortsnära landsbygden i anslutning till Malmö har ökat med 22000 personer (Svanström 2013).

Även antalet småorter har ökat i Sverige de senaste åren. Enligt SCB:s definition är en småort "ett område där antalet invånare är mellan 50 och 199 personer och där avståndet mellan byggnaderna inte överstiger 150 meter" (Hedeklint och Svanström 2013).

Under åren 2000 till 2010 tillkom 880 nya småorter. Det kan handla om att befolkningen i ett område ökar till fler än 50 personer eller att en tätort klassas om till småort pga minskad befolkning eller att andelen fritidshus överstiger 50 %. Under denna period tillkom de flesta, ca 85 % av de nya småorterna, genom befolkningsökning. Av de nya småorterna som tillkommit under perioden består fler än 8 % av mestadels helt nybyggda hus. Av dessa ligger nästan alla inom den tätortsnära landsbygden, d.v.s. mindre än 5 kilometer från närmsta tätort (Hedeklint och Svanström 2013).

Många av de småorter som vuxit och klassats om till tätorter ligger i närheten av Sveriges tre största städer.

Gällande bostäder, var Oxie år 2010 den tätort i Sverige som hade näst högst andel bostadshus med byggår från 2001 och framåt. Ungefär 15 procent av bostadsbyggnaderna i Oxie är uppförda efter år 2000 (SCB 2012a).

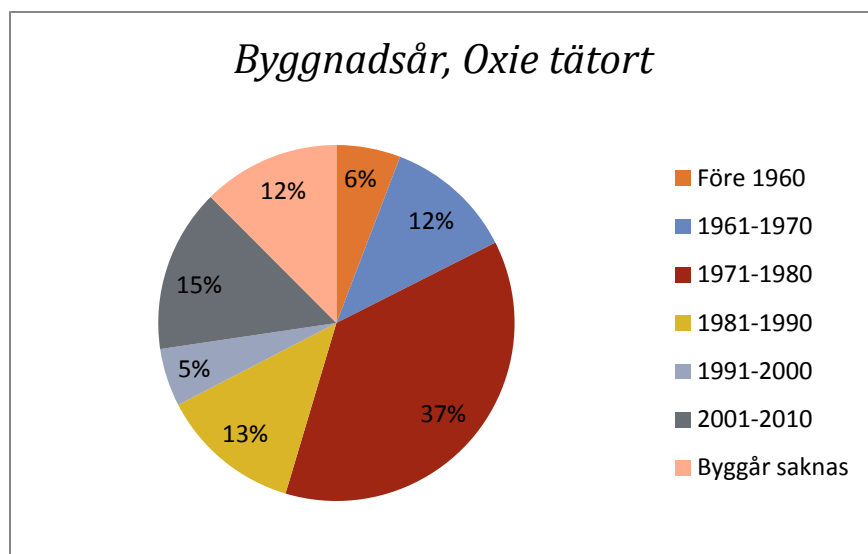

Fig. 3 Byggnadsår för bebyggelsen i Oxie tätort.(SCB 2012b)

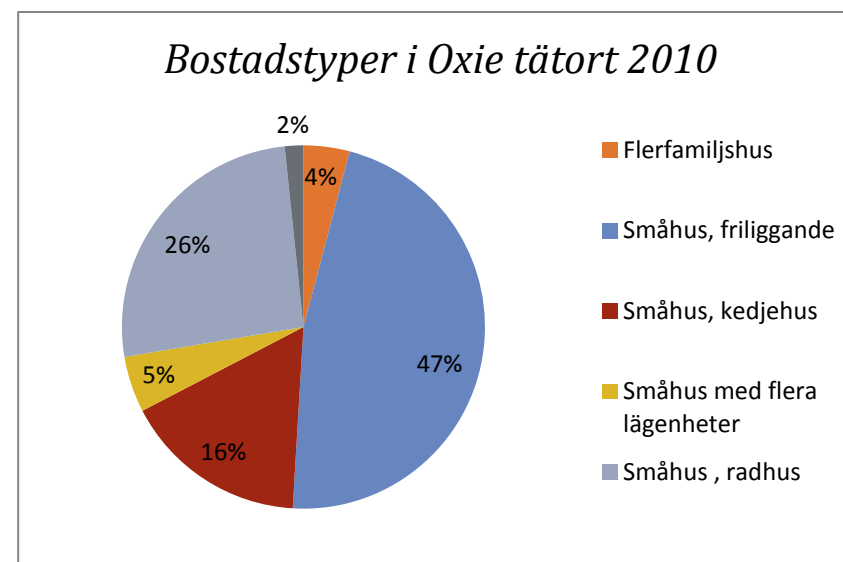

Fig. 4 Bostadstyper i Oxie tätort, år 2010.(SCB 2012c)

Bebyggelsen i Oxie består till stor del av villabebyggelse samt kedjehus och radhus (se figur 4). Andelen flerfamiljshus utgör endast 4 % av bostadstyperna i Oxie.

Bebyggelsestrukturen ger utrymme för genomgående gröna stråk, parker och rekreationsområden. De boende i Oxie har nära till grönområden, såsom Käglinge naturområde, golfbanor, parkmark och även den egna trädgården. I västra delen av Oxie ligger Käglinge naturområde. Enligt informationstavlan för området har det tidigare varit en grustäkt som nu gett liv åt intressanta växter och djur. Området är framförallt känt för sina groddjur. Förutom Käglinge naturområde, som ett populärt rekreationsområde, ligger Arriesjöns strövområde strax söder om Oxie. Här kan besökare ägna sig åt fiske, fågelskådning eller bara njuta av naturen.

Kollektivtrafiken och bilen

I de centrala delarna av Oxie ligger en Pågatågstation. Här stannar tågen under högtrafik var 30:e minut på sin väg mellan Malmö och Ystad (Skånetrafiken 2013). Vid stationen finns idag en liten bilparkering med ett fåtal platser samt cykelparkering.

Det finns även busstrafik som kan ta de boende i Oxie in till Malmö. Stadsbuss linje 1, mellan Kristineberg och Elinelund, har i högtrafik täta avgångar, < 10 minuter. Linje 32 mellan Käglinge och Ön avgår ungefär var 15:e minut under högtrafik.

Regionbuss linje 144 mellan Malmö och Trelleborg stannar 1 gång i timmen på vardagar (Skånetrafiken 2013).

Flertalet hushåll i Oxie har tillgång till bil. Bilinnehavet i Oxie är 42 bilar på 100 invånare (Malmö stad 2008). Närheten till större vägar som E6/E20 och E65 gör det smidigt att ta bilen. Det går snabbt att ta sig med bil till handelsområdet Svågertorp, till köpcentrat Emporia eller över bron till Danmark.

Region Skåne nämner en dansk studie, Stationsnærhedspolitikken i hovedstadsområdet – baggrund og effekter, som visar att arbets- och besöksintensiva verksamheter som ligger inom 600 meter från en station ger störst effekt på kollektivtrafikresandet. Skånetrafiken har tagit fram ett mått på det avstånd inom vilket det anses rimligt att ta sig till och från en station eller en hållplats. För hållplats till stadsbuss anses 500 meter vara rimligt, för regionbuss är avståndet 1000 meter och för tågstation 1500 meter. Det område som anges av dessa mått betecknas som kollektivtrafiknära läge (Region Skåne 2012, 55). För Oxies del innebär det att nästan hela tätorten anses som kollektivtrafiknära.

I sydvästra Skåne växer inte bara de största städerna utan även de mindre orterna. Det kan bero på att kollektivtrafiken i sydvästra Skåne är förhållandevis väl utbyggt vilket skapar goda pendlingsmöjligheter (Region Skåne 2012, 58).

Amcoff beskriver hur dagens pendlande förändrat människors vardagsliv och vardagslandskap:

”Under 1900-talet har boendet fått en mening i sig för människor. Det är inte bara ett bihang till arbetet. De växande pendlingsmöjligheterna har möjliggjort ett rumsligt åtskiljande av arbete och boende” (Amcoff 2000, 201).

Förflyttningar, tillväxt men också just pendlingsmönster har alla att göra med de val individen gör, framförallt valet av arbets- och bostadsort (Region Skåne 2009, 58-59). Om individen ser att det finns sammantaget fördelaktiga boendekostnader i ett område och flyttar dit på grund av detta, kan dessa förmånliga bostadspriser (och huspriser) sprida sig. Bebyggelsen kommer då att sprida sig i cirklar ut från storstadsområdena, enligt rapporten *Markanvändning i Skåne*, inom projektet Strukturbild för Skåne. (Region Skåne 2009, 58-59).

För att undersöka hur människor prioriterat och kompromissat i sitt boendemiljöval, och för att förstå deras eventuella landsbygdsideal och förhållande till staden, har intervjuer gjorts i ett grannskap i Käglinge, i stationssamhället Oxie.

Urval och intervjusituation

Valet av intervjupersoner gjordes efter ett antal kriterier. Intervjupersonerna skulle ha flyttat till en bostad som låg naturnära på landsbygden, i Oxie tätort. Flytten skulle helst ha skett inom de närmsta åren, och för att vara säker på att intervjupersonerna var nyligen inflyttade, sökte jag upp nybyggda områden i Oxie med närhet till omgivande landsbygd. Intervjupersonerna hade stått i kommunens tomtkö för att få tillgång till tomterna, där de alla valt ut och delvis designat mycket av själva bostäderna.

Det visade sig sedan att några av de intervjuade bott i orten tidigare, men inte i exakt det landskapssammanhang de nu gjorde – med maximalt 70 meter till närmsta öppna åkerlandskap.

Valet av studieområde föll på nybyggda bostäder på två gator, Kapplandsgatan och Kopparstjärnas gata. Båda gatorna ligger i Käglinge, som ligger i sydvästra delen av Oxie, och ligger granne med åkermarken i söder – ett landskapssammanhang som är relevant för en studie relaterad till amenity migration-fenomenet. Bostäderna på de utvalda gatorna är inte gårdar utan villor med egna små trädgårdstäckor, men ligger ändå precis vid det öppna, skånska åkerlandskapet. Härifrån har de boende ungefär en kilometer till Oxie station, som ligger vid Oxie centrum.

Översiktlig karta över bebyggelsen längs Kapplandsgatan och Kopparstjärnas gata. © OpenStreetMaps 2013

Merparten av intervjuerna gjordes på plats hemma hos den intervjuade, bland annat för att få inblick i boendeideal och hur den närmsta boendemiljön faktiskt ser ut. För att få ytterligare material kompletterade jag med ett par telefonintervjuer – två av intervjupersonerna kände sig även mer bekväma med att tala över telefon.

Valet att göra kvalitativa intervjuer grundar sig på att jag ville få en djupare förståelse för, och en mer nyanserad bild av, hur intervjupersonerna tänker och föreställer sig sitt nya hem med tillhörande omgivning. Jag ville inte minst få större inblick i just boendeideal som kan vara väldigt subjektiva och ytterst intressanta.

Jan Trost (1997, 110), professor i sociologi, menar att man rent allmänt skall begränsa sig till ett fåtal intervjuer, eventuellt fyra eller fem. Det viktigaste är inte antalet intervjuer utan kvaliteten, att "[...] ett fåtal väl utförda intervjuer är mycket mera värda än ett flertal mindre väl utförda" (Trost 1997, 110).

Intervjupersonerna var dels människor som flyttat till den nya platsen men som har rötterna i Oxie, medan andra var helt nya inför både kontexten och platsen.

Susanne Stenbacka har i sin avhandling *Landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv – Intention och handling i lokalsamhället* konstaterat vikten av att känna till de värderingar och attityder som ligger bakom en förflyttning till landsbygden, och menar att detta kan avgöra vad som är relevanta planeringsinsatser (Stenbacka 2001, 17).

Hon menar även att större vikt bör läggas vid hur människor handlar rent praktiskt i sin boendemiljö, istället för vid vilken yrkestillhörighet de har. Hon är vidare också skeptisk till hur klass spelar in i inflyttarnas praktik: "Sociala handlingar kan lika gärna vara knutna till andra förutsättningar, erfarenheter och identiteter som människor skaffat sig i livet" (Stenbacka 2001, 42). Klass skulle kunna ha stor betydelse, men kan vara svårt att fastställa: "Att försöka operationalisera klassbegreppet och mäta

klasstillhörighet är en mycket vanskelig uppgift" (Amcoff 2000, 118).

Jag har fokuserat på att undersöka landsbygdsideal, utemiljöns roll – både offentlig miljö och den egna täppan, uppväxtmiljö, tidigare och nuvarande boenden, familjesituation, motiv till flytt, nuvarande åsikter om den nuvarande boendemiljön kontra landsbygden och staden, det bästa och det sämsta med boendet och hur de boende identifierar sig i sitt landskapssammanhang.

Något som särskilt undersökts är vad Hannah Gosnell och Jesse Abrams kanske skulle kalla "consumptive activities" (Gosnell och Abrams 2009, 307) – på vilket sätt de inflyttade använder och därmed också "konsumerar" det rurala eller semi-rurala landskapet. Jag har också undersökt hur kompromisser kring aktiviteter ser ut för de boende i det vardagslandskap de för närvarande bo i.

För både planerare och landskapsarkitekter bör det offentliga rummet vara intressant, varför dessa också varit i fokus. Den egna täppan har dock även diskuterats under samtliga intervjuer.

Intervjuer: Landsbygdsideal, drömmar och flyttmotiv i ett nybyggt bostadsområde i Käglinge

Katarina

Katarina (2013-12-14) är 36 år och flyttade ut till Käglinge med sin man för två och ett halvt år sedan – samtidigt som deras hus stod färdigt. Paret har två små barn och bor i en villa (som är ett hus från Myresjöhus) med trädgård, precis intill en lekplats med det passande temat "hästar" på Kopparstjärnas gata. Kopparstjärnas gata är den som ligger allra närmast åkermarken i södra delen av Käglinge. Käglinge beskriver hon som ett *mellanting* mellan landbygden och stadsdel i Malmö:

"Det är lite svårt att definiera, det är lite som en by utanför Malmö, men i och med att stadsbussarna går hit ut så blir det ju också som en stadsdel i Malmö".

De trivs mycket bra i sitt nuvarande bostadsområde, men Katarina menar att vissa saker blivit bättre, och vissa sämre. Tidigare bodde de i en trea i ett gammalt hus från tidigt 1900-tal på Bertrandskatan, en tvärgata till Föreningskatan mitt inne i Malmö stad. Katarina är själv även uppvuxen i Malmö stad, mellan Lindängen och Nydala.

Ett av de viktigare skälen till flytten från Malmös innerstad var parets små barn, menar hon. Hon pekar på sin yngste och berättar:

"Han var så liten. Det är inte så roligt att gå rakt ut där... Och så ska man ner på lekplatsen, och det första man får göra, det är att plocka bort fimpar, och ölburkar – och se till så att där inte ligger till exempel sprutor [...]. Det var en av sakerna, varför vi valde att flytta ut".

Katarinas villa med hästlekplatsen intill, där hon menar att hon slipper hitta gamla ölburkar, fimpar eller sprutor – som hon alltid gjorde när hon bodde inne i Malmö.

Katarina har klart för sig exakt varför de valde att flytta till Käglinge. Hon menar att familjen dels ville bo i ett eget hus, men framförallt komma ifrån Malmös innerstad, då hon anser att boendemiljön där är högst olämplig för små barn: "Man vill faktiskt inte öppna dörren och ha Föreningskatan utanför, med alla avgaser".

Något som blivit bättre enligt henne är just den offentliga utemiljön.

Hon menar att hon inte valde mellan några andra alternativ än just Käglinge, eftersom hennes syster inte bor så långt ifrån Käglinge, och hon ville gärna bo i närheten av systemen, vars man var den som tipsade Katarina om boendet. De företag som bygger hus är väldigt dåliga på att nå ut med sin reklam och har stora PR-problem, menar hon, och är glad över systemens tips. Samtidigt är hon bekymrad över hur omständigt och finansiellt besvärligt det var att få tag på en tomt att bygga hus på.

”Det är bara de som aktivt letar, som hittar det, och det är svårt, för det är ju så svårt att få tomter, och de har ändrat så att man måste lägga in 25 % själv – det blir *dyrt* att sätta sig ett sådant här hus – det kostar ju pengar – och att lägga in 25 % själv? Det är ju inte många som har det! Vi hade tur, för vi hade gjort lite vinst på lägenheter – annars hade vi aldrig kunnat köpa detta”.

God ekonomi var en förutsättning för att familjen över huvud taget skulle kunna flytta, men de andra drivkrafterna som motiverade Katarina till flyttbeslutet var starka. Närheten till systemen och det mer barnvänliga landskapet var inte de enda anledningarna att det blev just Käglinge.

”Det var också det här med när man ska söka jobb – då höll jag fortfarande på med mina doktorandstudier, och min man jobbade i Malmö. Men för mig finns jobben främst i Köpenhamn eller Lund – och för min man i Köpenhamn, Malmö eller Lund [...] Det är en fördel rent strategiskt, att bo här”.

Arbetsstillfällena, pendlingsmöjligheten och den större regionen spelade alltså också in en hel del på hennes val att flytta. Katarina menar att den som bor i Käglinge kommer ut på den yttre ringvägen väldigt snabbt, så man har nära till både Malmö, Lund och Köpenhamn förutsatt att man har bil, vilket de har. Hon arbetspendlar till Köpenhamn med bil, och använde kollektivtrafiken (både buss och tåg) mycket sparsamt. Katarina

litar inte alls på Pågatågen som går från Oxie station. Hon tycker att de ofta är försenade eller inställda, eller så missar man dem.

När det gäller övrig transport tycker att det är så mycket lättare att packa in alla familjemedlemmar i bilen än att stå och vänta på tåg. När Katarina med familj hälsar på vänner, tar de alltid bilen eftersom inte heller bussförbindelserna är så bra mellan till exempel Käglinge och Husie, menar hon.

Det strategiska läget menar hon visserligen var en huvudanledning att flytta till Käglinge, men det har också medfört mer negativa saker, menar hon. Katarina är lite besviken över att det inte finns samma möjligheter till exempelvis fritidsaktiviteter som att snabbt och enkelt ”[...] ta en öl med en kompis på Lilla Torg i Malmö – man gör ju inte det längre”.

Dock menar hon att hon ändå inte utnyttjat funktioner som att träffa kompisar på ett uteställe – nu har hon ju ändå så små barn som behöver tas om hand. Hon tycker att hon kan avvara sådana fritidsaktiviteter som att ta en öl, men tycker att det varit svårare att avstå träningsmöjligheter. Katarina föredrar nämligen det stora utbud träningsalternativ som ges i staden, och tycker inte att det finns på samma sätt i Oxie centrum. Hon tar hellre bilen in till Malmö och tränar där – eller använder gymmet på sitt jobb. Men, ändå nämner hon det tidigare beskrivna rekreatiomsområdet ”Käglinge naturområde” som hon anser vara bra att springa i, till exempel. Hon kommer ofta in på barnen och hur de utnyttjar utemiljön.

”Vi har även gått dit någon gång med barnen, och låtit dem springa fritt [...] nu har vi även en lekplats precis bredvid vårt hus. Det finns även en lekplats med temat ”tåg” här – den är jättefin [...] Här behöver vi aldrig plocka fimpar, ölburkar och annat skräp”.

En annan sak som hon menar är mycket bra med hennes nuvarande område, är lugnet. Detta är något som passar in efter hennes livscykel nu, menar hon. Om hon istället hade varit 20-25 år och singel, hade hon aldrig velat bo ute på landsbygden, säger hon.

Ett annat mycket viktigt motiv till Katarinas och hennes lilla familjs flytt var att man kunde påverka sitt boende mycket själv:

"Jag skulle *aldrig* vilja bo i den där typen av hus där alla ser likadana ut! Jag är i princip allergisk mot det, alltså jag tycker att det är så fruktansvärt – jag hade mått psykiskt dåligt att vara ute i den miljön".

Katarina tillägger att hon tyckte om Käglinge mer när det inte fanns lika många hus där – när det inte var lika hopvuxet med Oxie. Oxie använder hon bara som riktmärke när folk undrar var hon bor – hon tycker att Oxie kan ha en negativ klang, eftersom det varit mycket bråk och problem i Oxie centrum.

Intressant är att hon fortfarande identifierar sig som Malmöit, snarare än Käglingebo.

Maria

Någon som till skillnad från Katarina identifierar sig mycket med titeln "Käglingebo" är Maria (2013-12-15), som är mycket positiv till sitt boende. Hon är 32 år och i lite samma period i livet som Katarina. Hon är också småbarnsförälder, men har bott i Käglinge något längre än Katarina - i tre och ett halvt år.

Hon bor på Kapplandsgatan, som ligger mycket nära Kopparstjärnas gata.

För tre och ett halvt år sedan stod också Marias hus klart, och det skilde sig mycket från hennes tidigare boendemiljö, som var en tvårumslägenhet vid Kronprinshuset inne i Malmö stad. Medan huset byggdes bodde hon med familjen i en liten studentlägenhet i Västra Hamnen i Malmö.

Till skillnad från Katarina är Maria dock inte uppväxt i stadsmiljö, utan i ett villaområde strax utanför en större stad. Först hade Maria och hennes sambo tittat på hus i närheten av Lund där de bott tidigare, närmare bestämt Södra Sandby, men bestämde sig för att röra sig mot Malmöhålet. Här hade båda sina flesta vänner, och flyttade alltså till en ganska centralt belägen tvåa i Malmö där de bodde under en tid. Maria hade alltså varit intresserad av husbygge i landsbygdsmiljö sedan tidigare, och till och med ställt sig i tomtkö, men när hon fick reda på att det fanns möjlighet att bygga och köpa hus i utkanten av Malmö var hon först lite tveksam. Hon hade nämligen också varit intresserad av att bo i naturnära Höllviken, men tyckte att man kom lite långt ifrån jobben då. Maria menar att hon inte prioriterat funktioner i staden, som att just "gå på stan eller festa", utan att det varit lätt att ge upp sådana urbana fritidsaktiviteter för att bo så bra som hon menar att de gör nu.

Däremot var hon lite tveksam när det kom till Oxies lämplighet som uppväxtmiljö för barnen. Utemiljön i själva Käglinge var ett stort plus, men de bråk och problem som varit i Oxie centrum oroade Maria och hennes sambo.

Trots tveksamheten inför Oxie och alternativen åkte hon ändå till Käglinge för att undersöka platsen och boendemiljön, som var av stor betydelse för Maria:

”Vi fastnade just för *rapsfälten*. Det var rapsfält hela vägen där Kopparstjärnas gata är nu – det var bara rapsfält hela alltet, och tomten vi valde hade baksidan ut mot det hållet, så vi fastnade faktiskt direkt för det”.

Denna landsbygdsidyll var drömmen för Maria, som reserverade tomten direkt. Havet, som hon tyckte att hon valde bort i sin kompromiss, menar hon att man faktiskt kan köra till. Hon tillägger att de kör väldigt mycket bil.

Paret jobbar i Malmö respektive Köpenhamn – och de såg, liksom Katarina, boendeläget som mycket strategiskt. Maria pendlar med bil till Köpenhamn, och tycker att det är smidigt. Att dessutom bo nära till både stad och natur, är väldigt bra menar hon. Maria utnyttjade tågstationen i Oxie väldigt mycket under den tid hon var mammaledig, men åker aldrig tåg till jobbet som pendlingsalternativ.

Maria är positiv till Käglinges eget rekreationsområde, där det finns ett ”rid-dagis” där man kan få rida på hästar, och där det lokala midsommarfirandet hålls. Söndagspromenader och liknande tas dock snarare inne i Käglinge och Oxie än i detta rekreationsområde, som kan vara svårt att gå i om man har barnvagn med sig. Men, naturen har verkligen spelat stor roll i flyttbeslutet, tycker hon, liksom tomtstorleken där hon har god möjlighet att få utlopp för sitt stora trädgårdsintresse.

Lugnet i Käglinge kombinerat med att många i Marias ålder bor där med barn i samma ålder som hennes egna, är ytterligare ett viktigt motiv till flytten.

Gräns mellan äldre lantbruksbebyggelse till vänster och nybebyggda villatomter till höger.

Nils-Ove

Lugnet uppskattas också av Nils-Ove (2013-12-16), en nyligen pensionerad 65-årig man som liksom Maria bor på Kapplandsgatan i ett nybyggt hus. Han skiljer sig naturligtvis från både Maria och Katarina när det gäller ålder och kön, men han skiljer sig också från dem på det vis att han bott i en annan del av Oxie (Kungsåkersvägen) ända sedan 1976, då det inte alls fanns så mycket villabebyggelse i Käglinge. Nils-Ove har haft en del andra boenden innan det första boendet i Oxie.

Han skiljer sig också från kvinnorna på det vis att han är uppväxt på en riktig gård, ungefär en mil från Oxie. Där emellan bodde han i Finspång, ett mindre samhälle i Östergötland. Han skulle

alltså till skillnad från Maria och Katarina kunna ses som lite av en återflyttare, även om gården i Västra Klagstorp som han växte upp på ligger ungefär en mil från Oxie.

Nu har han sedan tre år bott i en helt nybyggd villa med en stor, modernt designad trädgård tillsammans med sin fru.

Han blickar tillbaka på sina tidigare boenden:

”Jag skulle egentligen blivit lantbrukare som min far [...] Gården vi bodde på var 66 tunnland, en stor gård, med både drängar och mjölkerskor [...] Men idag är det en alldeles för liten gård, man kan inte leva på den”.

Efter att sedan ha flyttat till Finspång upptäckte han efter en tid att han inte alls trivdes. Trots att lägenheten de bodde i var naturnära, kunde han inte ”se långt” över en öppen slätt, vilket var något han kunnat göra under uppväxtåren.

När de flyttade tillbaka till Skåne var det lite av en slump att det blev Oxie, samtidigt som de hade släkt och vänner i närheten av Oxie. Men Nils-Ove påpekar också att han och hans fru ville bo ”där barnen skulle kunna leva ett någorlunda fritt liv”, vilket de ansåg att de skulle kunna göra i den gamla villan på Kungsåkersvägen i Oxie. Nils-Ove har trots sin lokalförankring inte engagerat sig så mycket i Oxies föreningsliv, men däremot i idrottsföreningar i Malmö och Svedala.

Nils-Ove tycker att Oxie var det alternativ som var ”så nära landsbygden han hade möjlighet att komma” alltså en kompromiss. Även om han kanske hellre bott på en gård menar han att han inte få med sig sin fru dit - hon skulle aldrig vilja bo så ensamt och avskilt som gårdar ofta ligger längre ut på landsbygden.

När det gäller pendling och kollektivtrafik, använder han tågstationen mycket sparsamt idag, det händer nästan aldrig, menar han. Hans senaste arbetsplats var belägen i Lund, som han vid den tiden pendlade till med bil. Han menar att det inte hade varit möjligt tidsmässigt att ta sig dit med hjälp av kollektivtrafik, eftersom det innebär en svårighet att passa tider.

Han påpekar hur skönt det var att komma tillbaka till Skåne, och till skillnad från Katarina som såg sig som malmöit respektive Maria som såg sig som Käglingebo, identifierar sig Nils-Ove mer som en ”genuin skåning”.

Flyttbeslutet har för Nils-Ove mycket att göra med den lokala förankringen han känner i Käglinge och Oxie, men också att göra med möjligheten att ha en så stor trädgård. Han berättar att han älskar att arbeta med händerna – det fick han lära sig av sin far på fritiden efter skolan, när han bodde på en riktig gård. Han berättar att en viktig anledning till att de ville bygga det nya huset, var att han tillsammans med sin fru ville ha trädgården som projekt tillsammans med sin fru. Det var viktigt att de fick bestämma mycket själva hur trädgården skulle utformas, så de gjorde själva en skiss som sedan förfinades av en trädgårdsdesigner. Nils-Ove hade till och med en favoritträdgård i närheten av det gamla boendet i Oxie, som han lät sig inspireras av i trädgårdsdesignen.

Han menar också att valet att bygga ett nytt hus med tillhörande trädgård handlade om att han var trött på att sköta det gamla huset, med sysslor som ofta bara handlade om att måla och spika. Nu menar han att han fått skapa lite mer.

Nils-Oves trädgårdsbaksida vetter mot en gammal gård med tillhörande jordgubbsodling. Hans fru är inte så förtjust i de gamla skjulen som står på den gamla odlingsmarken, och vittnar om gamla tiders odling. Nils-Ove tycker inte att det är ett lika stort problem – tvärtom tycker han att det är charmigt med spår som vittnar om landsbygdsfunktioner.

Eftersom Nils-Ove haft stenläggningen av trädgården som ett eget projekt nu när han är pensionerad, har han därmed varit ute mycket kring huset. Detta har gjort att han lärt känna många av de som bor på gatan, något han menar är något av det bästa med sin boendemiljö. Han har goda vänner i närheten och tycker att det är skönt att veta vilka han har omkring sig.

Nils-Ove tar sedan därpå upp en mycket intressant sak, som ingen av de tidigare intervjupersonerna nämnt. Kapplandsgatan är en gata som präglas av stor mångfald. Villorna är ganska olika eftersom de boende själva ofta både valt och utformat dem, men de som bor i villorna på Kapplandsgatan är desto mer olika, vilket Nils-Ove först var lite skeptisk till. På Kapplandsgatan bor människor av en mängd olika nationaliteter, vilket skiljer den från Kopparstjärnas gata som är mer homogen sett till de boendes härkomst.

Nils-Ove säger att mångfalden är något han verkligen kommit att uppskatta. Trots de olikheter han ser verkar det finnas desto fler likheter – alla är intresserade av villalivet nära landsbygden och tycker om att ha både hus och trädgård som projekt, ibland kanske man till och med hjälper varandra.

Om Nils-Ove haft obegränsat med pengar, och inte behövt tänka på var släktingar bor, menar han att han ändå hade velat bo i Oxie, fast kanske lite större. Men sedan säger han att Höllviken, där hans syster bor, också hade varit en ideal boendemiljö rent naturmässigt, alltså precis samma lilla ort som intervjupersonen Maria nämnde som idealisk.

Förutom att vistas i trädgården så tycker inte Nils-Ove att den offentliga naturmarken är så betydande i hans liv nu, men han brukar gå promenader för att hålla sig i form. Han berättar om

hur han tycker om att gå från Törringevägen mot en av golfbanorna:

”Det är ju ett riktigt jordbrukslandskap. I ett sånt hade man ju inte kunnat gå om man bott i stan – alltså jag skulle aldrig kunna tänka mig att bo i en lägenhet, det strider liksom emot allt det jag är uppväxt med”.

Men liksom Katarina gjorde ibland, åker han helst med bil in till Malmö om han ska träna på gym – gymmet i Oxie är litet och inte lika bra.

Erik

En person som liksom tidigare nämnda Maria och Nils-Ove värdesätter både rapsfält och den egna trädgården i Käglinge är Erik (2013-12-17). Han är två år äldre än Nils-Ove, 67 år. Han bor på Kopparstjärnas gata, i en nybyggd villa i mer klassisk, lite lantlig stil med en tillhörande, stor trädgård där de flesta av växterna är rosor. Här har han bott i två och ett halvt år, men han har liksom Nils-Ove också bott i en annan del av Oxie tidigare – och flyttade lustigt nog också till Oxie för första gången 1976, då han bosatte sig med sin fru vid Oxie kyrka. Erik har alltså varit med om att föra upp ett hus med tillhörande trädgård i Oxie redan 1976.

Erik tycker mycket om hela Oxie som by, men tycker att de södra delarna där de bor nu är vackrast – delarna söder om Oxie centrum: ”Det är närmast naturen, här är mycket nybyggt, och den gamla Käglingedelen som också ligger här är väldigt trevlig.”

Erik är själv uppväxt på Rudbäcksgatan i Limhamn i Malmö, där de hyrde en lägenhet i ett tvåfamiljshus tills hans föräldrar köpte ett hus i Riseberga, ett delområde i stadsdelen Husie i Malmö.

När Erik flyttade hemifrån, flyttade han till Videdal (ett annat delområde i Malmö), där han bodde inneboende hos sina svärföräldrar tillsammans med sin fru, tills han slutligen köpte det första huset i Oxie kyrkby, där han och frun anlade en egen trädgård. Erik har genomgående arbetat i trädgårdar på de olika ställen han bott.

Att han ville flytta ifrån tvåvåningsvillan i Oxie kyrkby, berodde på att han upplevde att det blivit dåligt där: trångt med få parkeringsplatser till parets två bilar, och dessutom var grannarna där inte allt för skötsamma när det gällde hus och trädgård. Han kände sig direkt provocerad av hus och trädgårdar i närmiljön som inte sköttes om. Dessutom såg han hur många i omgivningen blev äldre och inte kunde sköta om sina hus, som ofta var tvåvåningsvillor. Han ville försäkra sig om att kunna ta hand om sitt eget hus på äldre dagar, och var därför intresserad av att bygga en enplansvilla i en annan del av Oxie, ett alternativ han tyckte var rimligt.

För att bygga det hus paret bor i idag, har han fått stå i tomtkö länge – i mer än tio år, sedan paret insåg att de ville flytta, har han ”jagat” den här typen av boende med tillhörande miljö. När det väl var dags för exploatering hade paret första tjing på att välja tomt, en tomt som de idag är mycket nöjda med.

Ett arv gjorde att de hade ekonomisk möjlighet att förverkliga sin dröm. De tog särskilt reda på, genom politiker och andra involverade, att det inte skulle byggas mer vid deras tomt, vilket Erik tycker känns fritt och bra. Erik tycker om avskildheten som kommit med både det läge och den tomt han har idag.

"Vi valde just den här tomten – öppet läge, sol hela eftermiddagen, hela kvällen... Hela morgonen! Eget, brett och fint – man kan få in bägge bilarna. Lugnt och skönt – och öppna fält där vi vet att det inte ska byggas. Det här var önskedrömmen, och vi har ju även Arrie rekreationsområde och Käglinge rekreationsområde."

Arrie rekreationsområde med Arriesjön i bakgrunden.

Arrie rekreationsområde är det som Erik uppskattar mest av de båda offentliga rekreationsområdena. Det ligger ungefär två kilometer från den nuvarande bostaden och i Vellinge kommun. Där finns en vacker sjö, fina små gångar, grillplatser, utkiksplatser och öppna fält, som Erik uppskattar mycket. Arrie rekreationsområde har varit en plats från vilken han fått många fina minnen – särskilt parets 40-åriga bröllopsdag som firades där, mitt i naturen. Men för att se det riktiga havet, måste de göra

utflykter. Paret åker gärna till Falsterbo och går längs stränderna, eller till sommarstugan.

Paret har nämligen också ett fritidshus med en tomt på 2000 kvadratmeter, som ligger i Ronneby Skärgård i Blekinge, nästan vid vattnet. Dit åker de varannan vecka, även på vintern, men mest på hösten och våren. Att de åker dit på hösten och våren beror enligt Erik på att det inte finns lika mycket att göra i Käglinge då, och han tycker ju om att pyssla i trädgården eller ha byggprojekt. Där finns också havet som ju inte finns i Käglinge, och en fritidssysselsättning som är omtyckt av paret är att åka omkring i sin båt, och till exempel lägga till vid Karön.

För Erik var det en dröm som gick i uppfyllelse då han hade möjlighet att köpa tomten och bygga sitt drömhus, i ett läge han kallar "Malmös bästa och finaste läge – och nära till stan också" Det bästa med området är att man rår sig själv, och slipper ha något "gemensamt" som man lätt kan råka kivas om, menar han. Han uppskattar att det finns lite distans mellan husen men att man ändå känner varandra på i grannskapet. Flytten har också inneburit en ekonomisk lättnad i och med det nya husets låga driftskostnader.

Han menar att paret gått lite emot strömmen, eftersom många verkar flytta från sina hus till marklägenheter när de kommer upp i hans ålder. "Vi har istället flyttat till en dubbelt så stor tomt, med mycket mer att sköta." Här ser man tydligt Eriks stora trädgårdsintresse, det han allra helst sysslar med på fritiden. I övrigt tycker han liksom Nils-Ove, att det är trevligt att promenera till golfbanan eller runt i Arrieområdet, eller runt i villaområdena. Han har även en liten verkstad intill huset där han målar om eller snickrar möbler.

Det var företaget Myresjöhus som köpte marken, och de skulle leverera själva huset, menar Erik. Men man fick välja mycket själv hur det skulle se ut, det var det som var det fina, tycker han. Huset har han skissat mycket själv på, och är mycket nöjd med resultatet.

Han bor liksom Katarina granne med lekplatsen med hästtema. I början var han orolig för att lekplatsen skulle bli tillhåll för andra än barn, eller att det skulle bli störande med många lekande barn - men har blivit positivt överraskad: "Det är så förbaskat roligt att höra ungarna leka och prata med varandra, det är helt underbart" Han menar vidare att Käglinge är ett mycket bra ställe för barn att växa upp i utan för mycket trafik.

Erik verkar ha mycket god lokalkännedom och är intresserad av sin omgivning och ortens fortsatta bebyggelseutveckling. Eriks trädgård vetter mot en bit grönområde som är skyddat som fornminne. Något Erik intresserats av är att det legat gårdar från 1000- och 1100-talet på deras tomt, och en bit kring tomten. Rester av dessa, i form av en gammal stenkällare, finns på Eriks tomt. Han har själv grävt upp ett arkeologiskt fynd, vid det tillfälle då han och frun åkte och tittade på tomten – ett mynt från 1719, som han nästan såg som ett tecken på att tomten var bra. Erik har varit med på flera arkeologiska utgrävningar i närheten, långt innan de visste att de skulle köpa tomten, han intresserar sig alltså mycket för kultur i sin absoluta närmiljö.

När Erik arbetade, pendlade han med buss till Malmö, men under sommarmånaderna cyklade han. Men när han var tvungen att ha bil i jobbet, började han istället pendla med bil till hamnen i Malmö. Erik menar att han ofta åker tåg via Oxie station, dock endast när det gäller fritidsaktiviteter.

Han åker däremot aldrig tåg med Malmö stad som mål – då tar han istället buss, som han tycker går ofta och bra. Tåget passar bättre när han ska hem från Malmö, när han och frun till exempel roat sig med att gå på teater, denna resa tar bara runt tio minuter. Han uppskattar att man kan köpa en biljett direkt till Köpenhamn redan i Oxie, och sedan åka dit på nöjesresa. Ibland, menar han, är det bättre att ta tåget. Då åks det först till Hyllie, och där brukar han byta till just Köpenhamn.

Det enda Erik önskar sig för sin närmiljö nu är att de övriga tomterna på Kopparstjärnas gata blir bebyggda, så att han slipper de stora transportbilarna som smutsar ner. Erik menar dock att det plötsligt blivit ett stopp i byggandet på gatan – folk får plötsligt inte låna pengar till att köpa tomt och bygga hus länge, menar han. Förr kunde man få låna pengar till det nya utan att ha sålt sitt gamla hus, vilket man inte får idag, menar han. Däremellan får man flytta till en annan lägenhet – vilket tidigare nämnda Maria gjorde med sin sambo innan de kunde flytta till Kapplandsgatan.

Erik identifierar sig främst som just Käglingebo, trots att han är uppväxt i Malmö. Han är glad att han avskärmat sig från Malmö, som är en stad han tycker har förändrats mycket till det sämre. Då tänker han inte på otrevliga människor eller det ökade våldet, säger han, utan på att vissa områden helt enkelt är otrivsamma att vistas i. Han verkar syfta mycket på stadsbilden och stadsmiljön, eftersom han sedan påpekar att till exempel Citytunneln och Öresundsbron faktiskt är något han gillar med Malmö.

Erik är inte lika förtjust i Oxie centrum som i Käglinge. Han är till exempel engagerad i Käglinge egnahemsförening vilket han ser lite som en gest till området Käglinge som han tycker bättre om.

Christina

Christina (2013-12-19) som är 39 år gammal bor på Kapplandsgatan. Där har hon bott sedan fyra år tillbaka, och huset byggdes i samband med inflyttningen precis som för övriga intervjuade boende. Tidigare bodde hon i ett radhus i Oxie Centrum, men är uppväxt i hus i Lindeborg i Malmö.

Hennes anledning att flytta till Oxie var för att komma ifrån stadsmiljön i Malmö precis som Katarina. Christina upplevde dock sedermera Oxie centrum som otryggt men Käglinge som betydligt tryggare. I Käglinge menar hon att barnen dessutom skulle få en bättre uppväxtmiljö.

Hon själv tycker mycket om både djur och natur, men inget särskilt fritidsintresse drev Christina till naturen. Istället handlade flytten till det nya huset mycket om just trygghet men också frihet. Hon tycker om att vara lite isolerad och gillar de gränser som finns som tillåter en annan sorts privatliv än i det tidigare radhuset.

Det bästa med Käglinge tycker hon är att det känns som ett bra läge, nära till arbetet - men ändå en bit ut från själva Oxie centrum. Hon är nämligen den enda av intervjupersonerna som jobbar inne i Oxie. Eftersom det är så nära så cyklar hon till sitt arbete. Christina identifierar sig främst som Oxiebo, till skillnad från övriga intervjuade.

Hon upplever Käglinge som en skyddande miljö, men om hon hade fått välja hade hon helst velat bo ännu längre ut på landsbygden på en riktig gård. Friheten att ha en egen gård långt ute på landet har varit en dröm ända sedan hon var liten.

Kapplandsgatan, där Christina upplever att hon har en privat sfär.

Hon menar att detta inte riktigt går att uppfylla i hennes nuvarande bostadsområde, men att Käglinge ändå är en fullgod kompromiss.

Christina använder tågstationen flitigt, men främst på fritiden, då hon oftast åker in till centrala Malmö eller Skurup. Hon är en av de få intervjuade som hellre åker in till Malmö för shopping och folkliv, än att åka till köpcentrat Emporia.

Ana

Ana (2014-01-07), 48 år, som också bor på Kapplandsgatan, har liksom Christina bott i Lindeborg innan hon flyttade till Käglinge. Däremellan har hon bott mycket centralt i Malmö, på Spångatan, och även i Bulltofta. Anledningen till att Ana flyttade till Bulltofta från centrala Malmö, var för att slippa utsätta sina barn för stadsmiljön, som inte tycker är optimal för barn att växa upp i. Barnen är idag 20 respektive 18 år gamla och bor på samma adress som henne själv.

Ana är lite speciell eftersom hon förutom de tidigare flyttningarna, förflyttat sig *inom* Käglinge. I det nyare hus hon och hennes familj bor i nu, har familjen bott ett och ett halvt år. Det ligger bara 150 meter från det gamla, som de bott i i 21 år. Det var Anas man som tog initiativet att flytta och föra upp ett nytt hus från grunden, anpassat för deras särskilda önskemål. I tomtkön fick de stå länge, och fick först en tomt på Kopparstjärnas gata – men vid den tidpunkten var husen tvungna att se ut på ett särskilt sätt, man kunde inte påverka så mycket själv. Därför blev det tomten på Kapplandsgatan.

Ana är själv uppväxt i ett villaområde, men på Österlen i Skåne, i Köpingsbro. Sedan dess har hon alltid velat bo i hus egentligen, menar hon. Avgörande för flytten var inte bara landsbygdsmiljön, utan också att skolor och kommunikationer var bra, särskilt busskommunikationer. Hon ville bo utanför Malmö, men ändå ha nära till staden. Ana menar att Oxie station haft extremt stor betydelse för flytten till Käglinge. Hon tror att infrastruktur kommer att bli allt viktigare när människor väljer boende. Innan de flyttade till Käglinge, kontrollerade de att det skulle finnas en väl fungerande motorväg i närheten av bostaden. Ana berättar att hennes man gjort efterforskningar som tyder på att stationsnära lägen blir allt mer attraktiva.

Men precis som Christina menar hon att det varit skönt att bo ännu längre ut på landsbygden – hon trivs bra nära naturen. Att inte bo längre ut var lite en kompromiss mellan henne och hennes man. Faktum är att Ana under tiden som Käglingebo engagerat sig mycket i en 4H-gård som numera tyvärr är stängd.

För närvarande är hon mycket i Käglinge rekreationsområde på sin fritid, på sommaren blir det ofta trevliga grillkvällar med tillhörande brännboll där. Hennes man spelar ofta golf, men det finns också ett hästintresse i familjen även om familjen inte äger några hästar själv.

För de hästintresserade i Käglinge som inte har hästar själv, finns gårdar på cykelavstånd där man vara skötryttare. T.v. Käglinge naturområde, där yngre barn har möjlighet att rida på ponnyer.

Till skillnad från de andra intervjuade är hon inte så intresserad av att designa och skapa en egen trädgård – detta vill hon helst ha utfört. Men när det väl är gjort menar hon att det finns ett intresse för att pyssla med den egna täppan.

Ana pendlar med bil till jobbet i Limhamn i Malmö, men lämnar av sin man i Hyllie på vägen – därifrån pendlar han med tåg till Lund. Det hade varit för svårt att åka buss till Limhamn, menar hon, och är nöjd med hur de har det pendlingsmässigt idag. Hon åker gärna buss in till Malmö centrum på fritiden.

Det bästa med Käglinge tycker hon är att det finns bra cykelvägar, bra promenadståk och mycket goda möjligheter till rekreation. Mindre bra tycker hon är att det periodvis är stökigt i Oxie centrum: "Men det är ändå i Oxie, inte i Käglinge - även om de håller på att växa ihop."

Ana identifierar sig tydligt som Käglingebo.

När hon får frågan om vilka alternativ hon skulle välja mellan om hon inte behövt tänka på ekonomi, arbetstillfällen eller familj och släkt, säger hon att hon tycker om Lund. En villa med trädgårdstäppa i Lund hade enligt henne varit perfekt, eftersom staden är så trevlig, och för att hon under en tid fått uppleva "studentandan" som hon tilltalas mycket av:

"Jag vet inte varför, men varje gång jag varit i Lund har jag trivts. Det är lite mysigt på något sätt".

Hon tycker dock att Oxie är väldigt bra rent strategiskt, att ha nära till både stad och natur. Hon hoppas dock att det inte byggs mer så att hon kan fortsätta bo nära naturen.

Merparten av de intervjuade var förtjusta i att ha en egen täppa att pyssla med, dels designa men också arbeta praktiskt med händerna. Samtliga av de boende handlar oftast mat på ICA Maxi på Ystadvägen, eller Ica och Coop i Oxie centrum, men ibland också i den lilla affären "Entré Käglinge".

När det gällde funktioner som shopping av sällanköpsvaror blev det oftast Emporia eller Mobilia framför att åka in till Malmö och shoppa i stadsmiljön på centrumgatorna. Nils-Ove och Christina tycker egentligen att centrumhandeln i Lund är trevligast, det är mycket mer levande, menar åtminstone Nils-Ove. Anas svar om kring en ideal boendemiljö (Lund) tyder på att även hon uppskattar Lunds levande stadsmiljö.

Analys

För att på ett bra sätt besvara denna studies frågeställningar har det insamlade materialet analyserats, med utgångspunkt i både inledande teoridel och fallstudiedel med tillhörande intervjusvar. I denna analysdel uppmärksammar jag teman som förekommer i båda delarna, och därmed blir intressanta för vidare diskussion.

Genom att återuppta arbetets frågeställningar låter jag analysdelen bli den del i vilken de besvaras och diskuteras. En del frågeställningar kan tyckas ha besvarats i och med teori- och empiridel men det är relevant att återkomma till dem eftersom de lägger grunden för vidare utredning. Efter varje frågeställning ges ett svar som öppnar upp för tillhörande diskussion.

Frågeställningarna löd:

Vad innebär fenomenet amenity migration?

Hur väl anser nyligen inflyttade till ett grannskap i Käglinge i Oxie att bostadsmiljön uppfyller deras livsstilsdrömmar och boendeideal?

Vad kan amenity migration-diskursen tillsammans med intervjufallen säga oss om inflyttarnas livsstilsdrömmar och boendeideal i grannskapet i utkanten av Oxie?

I vilken mån kan ett bostadsområde med järnvägsstation i en tätort mellan "stad och land" uppfylla drömmen om ett landsbygdsboende, med utgångspunkt i intervjufallen i Oxie och amenity migration-diskursen?

1. Vad innebär fenomenet amenity migration?

Det kan konstateras att amenity migration som fenomen innebär flytten till ett mer naturskönt landskap som anses ha större värden. Fenomenet kan inringas genom att studera konsekvenser av och motiv till förflyttningen, som ofta går till landsbygden. Konsekvenserna tycks bero mycket på lokala omständigheter, men gentrifiering och gate-keeping är exempel på konsekvenser som skulle kunna finnas i flera kontexter. Motiven till en flytt kan bero på de olika boendeideal människor har, och de representationer som finns av exempelvis de idealen eller rurala landskap.

Drömmen om ett liv på bekvämt avstånd från staden kan handla om mer än en längtan till naturen, även om naturen kan vara ett huvudskäl till flytt för vissa inflyttare.

Diskussion: Käglinges vardagslandskap – en rimlig dröm?

Läsningen ger att amenity migration inte handlar om människans behov att för en tid fly vardagen. Även om många av motiven till att exempelvis besöka sommarstugan skulle kunna vara lika motiven till en permanent flytt till landsbygden, skulle en skillnad kunna vara viktig och intressant bland alla inflyttare (amenity migrants): den som flyttar från ett urbant landskap till ett mer ruralt kan tänka sig att anpassa sin *vardag* efter en ny landskapstyp (och skulle även i viss mån sedan kunna förändra

detta landskap efter sina egna premisser). Denna förflyttning handlar om att de människor som har möjlighet prioriterar vissa värden, ofta koppade till natursköna miljöer, ibland just landsbygdsmiljöer, ofta liggande i anslutning till en stad med alla dess funktioner.

Är det då möjligt att tala om amenity migration i svenska Käglinge i Oxie, strax utanför Malmö?

Ja - däremot ser fenomenet inte precis likadant ut i den studerade kontexten som i exempelvis USA, även om det finns vissa likheter. Oxie med Käglinge är visserligen former av "mellanting" mellan stad och land enligt de intervjuade – men är mer rurala än urbana (enligt samtliga intervjupersoner), och ligger i högsta grad naturnära.

Trots att Oxie är mer av en lantlig förort och stationssamhälle snarare än glesbygd dit man ibland endast kan ta sig med bil, är det ändå möjligt att tala om amenity migration – särskilt till Käglinge där de boende bor så väldigt nära kulturlandskapet (se exempelvis denna studies framsida).

2. Hur väl anser nyligen inflyttade till ett grannskap i Käglinge i Oxie att bostadsmiljön uppfyller deras livsstilsdrömmar och boendeideal?

Utifrån denna studies två föregående delar kan det konstateras att teman som diskuterats i teoristudien återkom i samtliga av de genomförda intervjuerna, även om vissa framhölls mer än

andra. Intervjuerna baserades på amenity migration-diskursen, men alla frågor var mycket öppna i sin karaktär. Trots detta kan man utifrån intervjupersonernas svar se flyttmotiv och ideal som i sig talar för att fenomenet amenity migration verkligen kan härledas till stationssamhället Käglinge.

Samtliga av de intervjuade ansåg att deras boendemiljö mellan "stad och land" kunde uppfylla deras dröm om ett *landsbygdsboende även om själva kulturlandskapet inte var det viktigaste för vissa.*

En del hade, trots att de trivdes bra i sin nuvarande boendemiljö, ett ideal som ibland var kopplat till ett lite annat vardagslandskap med andra förutsättningar.

Nils-Ove (2013-12-16) och Christina (2013-12-19) menade att de gärna bött lite längre ut på landsbygden på en riktig gård (men ändå nära Oxie), för att man ville bo lite mer avsides - detta kändes mer fritt, tyckte de. En av de intervjuade var uppvuxen på en gård, vilket han också trodde inverkade mycket på hur hans boendeideal ser ut idag. Det man kompromissat kring inom de hushåll där det fanns en längtan efter en riktig gård länge ut på landet, var ofta det sociala i grannskapet kontra ensamheten och därmed "utsattheten" längre ut på en ensligare gård.

När det gäller aktiviteter relaterade till landsbygden var vissa av intervjupersonernas kompromisser lyckade. Även om bostaden och bostadsmiljön i Käglinge inte är den ensamma gården långt ute på landet fanns det exempelvis ändå möjlighet för Anas döttrar att rida, bara genom att cykla en bit bort till en hästgård, och även möjlighet för hennes man att spela golf på en fin naturnära bana nära bostaden.

Möjligheten till rurala aktiviteter som exempelvis ridning var lockande för åtminstone två av de intervjuade, som ansåg att de hade god tillgång till sådana i Käglinge utan att själva äga en hästgård eller egna hästar.

För alla intervjuade fanns möjligheten att odla på den egna tomten, och de flesta av de intervjuade hade uttalat intresse för trädgård. Stenbacka kom i sin avhandling fram till att bostaden var viktig av två olika anledningar: att det dels är ett projekt att vara kreativ i, men också vad hon kallar ett "socialt projekt" som agerar symbol för dels kontinuitet i tillvaron men också för familjen som samlad enhet (Stenbacka 2001, 177). Hon tar också upp ett intressant förhållande i sin studie av intention och handling i lokalsamhället: huruvida det egna boendet är en isolerad oas eller om inflyttaren aktiverar andra eller startar verksamheter (Stenbacka 2001, 14). I min egen fallstudie var det egna "reviret" viktigt för de flesta, för Christina (2013-12-19) var det särskilt viktigt.

Finns det då tendenser till mer utåtriktade aktiviteter i Käglinge? Det är svårt att vara helt isolerad i ett grannskap med friliggande villor på samma sätt som om man är boende på en gård i glesbygden, även om gränserna mellan tomterna bitvis är mycket höga eller täta.

Stenbacka skriver i sin avhandling (2001) om landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv:

"Någon flyttar framför allt till ett speciellt hus och en speciell miljö och engagerar sig inte i lokalsamhället. Andra flyttar inte bara sin bostad utan hela sitt liv till landsbygden" (Stenbacka 2001, 13).

Utifrån intervjusvaren ser vi att det finns vissa tendenser till lokalt engagemang, till exempel Eriks engagemang i Käglinge egnahemsförening. Stenbacka menar att radhusboende ger möjlighet att avsätta mer tid till att delta i praktik riktad mot lokalsamhället (2001, 224), men både Erik (2013-12-17) som engagerade sig i Käglinge Egnahemsförening och Ana (2014-01-07), som engagerade sig mycket i en närliggande 4H-gård innan den lades ned, är exempel på intervjupersoner som faktiskt var mycket aktiva i lokalsamhället.

Trots att de båda bor i villor med större tomter hade dessa intervjupersoner tid att vara aktiva och intressera för och engagera sig i sin absoluta närmiljö – däremot var de inte så intresserade av att engagera sig i Oxie centrum.

Diskussion: Viktiga värden i boendemiljön för Käglingeborna

Swaffield och Fairweather kom i sin studie fram till att det som var typiskt för den rurala idyllen på Nya Zeeland, var först och främst den individuella friheten i att bo på landsbygden, tillsammans med landskapets miljöegenskaper, snarare än sökandet efter en plats i ett redan existerande lokalsamhälle. (Swaffield och Fairweather 1997, 122). Detta är till viss del sant även när det kommer till de intervjuade Käglingeborna. Många var mer intresserade av icke-platsspecifika faktorer och värden i vardagslandskapet, även om exempelvis närhet till släkt och vänner var betydande. Alla intervjupersoner har kompromissat kring olika faktorer och själva ofta analyserat olika områdets läsegenskaper. Alla har lagt olika stor vikt vid olika värden, men vissa värden blev särskilt tydliga och var gemensamma, som just att ha nära till släkt.

Ett idealt vardagslandskap var för alla kopplat till det som många refererade till som "naturen", som i sin tur kopplades till frihet och en hälsosam livsstil, men framför allt annat en god uppväxtmiljö för barn.

Detta stämmer väl överens med hur man inom projektet Strukturbild för Skåne undersökt flyttmotiv i Skåne:

"Många familjer som väljer att lämna staden för ett liv på landsbygden gör det i avsikt att ge barnen en bättre uppväxtmiljö." (Region Skåne 2009, 47).

Även den egna tomten omnämns som något av det viktigaste i boendemiljön, dels som projekt men också att det innebär en stor frihet att kunna gå ut på den egna tomten. I Stenbackas intervjuanalyser kopplas också friheten ihop med den egna tomten, och förknippas också med naturen. Hon menar att det framkommit att det dels finns en känslomässig frihet, kopplad till vetskapen om att både den egna trädgården och den övriga naturen finns nära där ute, och dels en mer konkret frihet som har att göra med bestämmandet över det egna huset (Stenbacka 2001, 105), vilket var sant även för de intervjuade Käglingeborna.

Stenbacka menar också att den frihet som uppskattas också medför en reaktion när någon annan inskränker den frihet som är kopplad till tomtreviret och den "materiella" frihet som tomten innebär. Om exempelvis en granne sätter upp ett staket eller låter någonting växa igen, skulle detta kunna medföra reaktioner (Stenbacka 2001, 215). Detta är sant för den intervjuade Käglingebon Erik, som flyttade från ett tidigare villaboende i Oxie just för att han kände sig provocerad av att det inte var välskött utan igenväxt och eftersatt.

Vissa nämnde också grannskapet som betydande på olika sätt. De mammor som intervjuades nämnde hur positivt det var att det finns många barnfamiljer i deras grannskap. Många av de intervjuade tog själva upp att de kände en trygghet att bo bortom både Malmö stad och själva Oxie centrum, men också att det fanns en trygghet i den typen av grannskap de bodde i nu (friliggande villor). Man kunde se till varandras hus och på ett enkelt sätt till och med få hjälp med olika sysslor knutna till bostadsprojektet.

De tidigare nämnda mer rurala aktiviteterna som att pyssla kring den egna täppan, spela golf eller rida skulle också kunna verka sammanhållande bland människorna i grannskapet. Sammanhållningen i de studerade grannskapen i Käglinge analyseras litet närmre på sidan 58.

3. Vad kan amenity migration-diskursen tillsammans med intervjufallen säga oss om inflyttarnas livsstilsdrömmar och boendeideal i grannskapet i utkanten av Oxie?

En del intervjupersoner uttryckte sin affektion för just landsbygden, medan samtliga sin förkärlek till naturen. Dessa behöver inte vara synonymer. De som uttryckte att de allra helst velat bo ännu längre ut på landsbygden, på en riktig gård, har sannolikt subjektiva landsbygdsideal och en "dröm om landet", som de kompromissat kring. Men de övriga har snarare enbart boendeideal som specifikt verkar handla om att inte bo i stadsmiljö.

Det tema som många intervjupersoner nämnde vid intervjufrågor om boendeideal var just naturen, som kan relateras mycket till amenity migration-diskursen.

Det naturbegrepp som användes mest av intervjuade inflyttare i Stenbackas studie i Mälardalen var just kulturlandskapet (Stenbacka 2001, 173), men vissa av de intervjuade i min egen

studie verkade inte specifikt vara ute efter att se till exempel gamla gårdar, små folkskolor eller rapsfält (symboler för landsbygden och odlingslandskap) som de övriga intervjuade var.

Ingen av de intervjuade vill bo i staden, men bara en del av de intervjuade "idealiserade" just kulturlandskapet.

Den närmaste boendemiljön och den struktur som finns i Käglinge (friliggande villor nära varandra) var ibland idealet, men hälften av de intervjuade menade att de hellre bott längre ut på landsbygden om det varit möjligt med hänsyn tagen till familj, arbete och ekonomi. Denna frihet kopplades även till den egna tomten och möjligheten att utforma trädgården som man ville, och i viss mån även själva huset som man ville.

Medan vissa intervjupersoner drömde om en ensam gård, menade Maria (2013-12-15) att hon gärna bott i samma typ av bostad fast i en lite annan boendemiljö (Höllviken). Ana (2014-01-07) menade att hon bott i samma typ av bostad, i liknande boendemiljö fast utanför en annan stad (Lund).

Som det konstaterats i denna studies teoriavsnitt behandlas ofta amenity migration i förhållande till inflyttares relation till lokalsamhället och de som redan bor där, vilket är särskilt tydligt i den internationella diskursen.

Även svenska Susanne Stenbacka intresserar sig för detta i sin avhandling. Hon menar att det är omöjligt att på ett bra sätt göra distinktionen mellan etablerade landsbygdsbor och "inflyttare" (2001, 157), men att det kan finnas "vi och dom"-aspekter, mellan just dessa grupper (2001, 159). Det är svårt att avgöra

om det finns sådana spänningar i det undersökta grannskapet i Käglinge eftersom alla intervjuade är nyligen inflyttade.

Men vissa "vi-och-dom"-aspekter tycks faktiskt finnas mellan olika inflyttargrupper. Om vi vänder blicken till Käglinge-inflyttarnas profil, kan de konstateras att de intervjuade i Käglinge antingen var i den fasen i livscykeln att de hade barn boende där hemma, eller i den fas då barnen flyttat ut sedan en tid (övre medelåldern). Det verkar finnas en god sammanhållning mellan dessa grupper, men framförallt mellan barnfamiljer i området. Däremot kunde det utifrån intervjupersonernas resonemang konstateras att Kapplandsgatan, som Nils-Ove bor på, är en gata med stor mångfald – här bor människor från många olika länder men oftast i samma livscykel (barnfamiljer eller äldre par). Stenbacka skrev i sin avhandling att inflyttare av utländsk härkomst saknades i hennes fallstudieområde (Stenbacka 2001, 197), men så är alltså inte fallet med Kapplandsgatan.

Diskussion: Uteslutningsmetoder - förkärlek till landsbygdsmiljö eller tvivel till stadsmiljö?

För vissa intervjuade verkar det som att boendeidealet "naturnära" inte behöver vara samma sak som att bo på landsbygden med landsbygdens alla symboler. Man hade kanske lika gärna bott någon annanstans, förutsatt att det ändå var naturnära, nära till släkt och grannar, bra skolor, och passande för hushållets ekonomi och så vidare.

En intervjuperson som talade mycket om stadens negativa sidor och begränsningar var Katarina (2013-12-14), som bland annat tog upp stadens avsaknad av "ren luft", rena lekplatser, unika miljöer och begränsningen i att inte få utforma sin bostad efter sina egna önskemål där.

Det skulle kunna vara så att många människor påverkas av representationerna av landsbygden och naturen som i grunden goda boendemiljöer, men för många verkar sådana representationer inte ha haft så stor betydelse – snarare verkar uppväxtmiljö och konkreta erfarenheter påverka mer. Det man däremot inte får glömma är att representationer av *staden* också skulle kunna ha betydelse – det är inte precis alltid som stadsmiljön porträtteras som trygg och hälsosam i samtida medier, även om exempelvis Katrina hade stor erfarenhet av stadsboendet som hon alltså inte var så förtjust i när det kom till barnens uppväxtmiljö.

Amenity migration behöver inte vara en direkt motreaktion till stadslivet, även om åtminstone två av de intervjuade verkade ha flyttat "från staden" snarare än "till landet".

Inom projektet Strukturbild för Skåne är resonemanget att inflyttningens attraktivitet är motivet för en flyttning "till" medan negativa förhållanden istället medför en flyttning "från":

"Det som kan påverka hushåll att flytta från en ort kan vara negativa förhållanden på hemorten som till exempel arbetslöshet, slum, svag ekonomi och så vidare. Medan det som påverkar hushåll att flytta till en ort utgörs av attraktionskraften hos inflyttningssorten" (Region Skåne 2009, 48).

Bara för att man bor i en lantlig boendemiljö behöver det inte betyda att man gör det som en reaktion på negativa förhållanden i stadsrummet, särskilt om man bor i en stationsnära ort i närheten av en större stad. Men läsningen av intervjustudien ger att åtminstone några av de intervjuade hade negativa erfarenheter från stadsboende. När den lantliga boendemiljön ligger så pass nära staden och den strategiska närheten till staden nämns av samtliga intervjuade, nyanserar det bilden av hurvida man egentligen valt bort staden eller inte. Amenity migration är därför ett bättre begrepp som kan användas i den undersökta kontexten.

Trots att idealen var olika för samtliga individer, bor de idag i samma typ av boendemiljö. Trots att de bor i samma boendemiljö - på gångavstånd från varandra - identifierar de sig också olika (Skåning, Käglingebo, Oxiebo, Malmöit). Ibland hade detta med uppväxtmiljön att göra, men det finns även skäl att spekulera kring ifall geografiska avstånd och det faktiska geografiska läget suddas ut i och med närheten till staden - för vissa på fritiden via Oxie station och busshållplatserna men mest genom bilen och de snabba förflyttningssmöjligheter den gav dem. Detta skulle också kunna styrka att det blir svårare att frångå urrbant och ruralt, och att just de subjektiva uppfattningarna om den egna boendemiljön med dess symboler kan vara *mer* intressanta än försök till objektiva definitioner av intervjupersonernas vardagslandskap.

Drömmen om just det rurala – finns den? Utifrån erhållna intervjuvar: ja, för vissa, men för vissa tycks inte landsbygdssymboler spela så stor roll, det handlar mer om att inte vilja bo i stadsmiljö.

Många tycks uppleva att sammanhållningen i grannskapet är stor i lantliga Käglinge. Även om Nils-Ove (2013-12-16) först var lite skeptisk till sina nya grannar insåg han snart att de verkade ha samma värderingar som honom, gällande boendepreferens och huset som projekt.

Enligt Susanne Stenbacka kan sammanhållning och delaktighet i högsta grad ha med fysiska förutsättningar att göra:

"[...] ett antal hushåll kan ha några hundra meter eller kilometer mellan sina fastigheter (gleshet) och flera kilometer eller mil till en tätort (avstånd). Det kan innebära att de upp lever en "närhet" och "delaktighet" sinsemellan, vilken grundar sig på både de delade fysiska förutsättningarna och den delade kunskapen om varandras värderingar" (Stenbacka 2001, 226).

Inflyttarna i Käglinge har ännu närmre mellan fastigheterna, och att döma av mina egna intervjustudier känner även de denna delaktighet som de delade fysiska förutsättningarna innebär. Det fanns alltså vissa vi-och-dom-aspekter, men de likartade boendepreferenserna och de fysiska förutsättningarna verkade sammanhållande. Lokalsamhällets småskalighet skulle också kunna medföra att inflyttare känner ökad delaktighet (Stenbacka 2001, 224), och i Käglinge vill intervjupersonerna gärna se sig som boende utanför Oxie i det än mer småskaliga Käglinge.

Stenbacka har uppmärksammat hur de landsbygdsbosatta upplever det som en social trygghet att veta att människor med samma bakgrund och värderingar finns in i närheten (Stenbacka 2001, 109), vilket jag också bedömer vara fallet i Käglinge, åtminstone på Kapplandsgatan där samma värderingar kring boendemiljön håller samman inflyttargruppen.

Gosnell och Abrams menar att inflyttarna kan komma att förändra den sociala kontexten i det "mottagande" landskapet:

"The sudden arrival of outsiders who import their own expectations and values, as well as their own constructions of rurality, can significantly alter the social context in receiving communities" (Gosnell och Abrams 2009, 310).

Men i Käglinge tycks det "emottagande" lokalsamhället vara ganska likt de rurala villagrannskapen som gatorna Kapplandsgatan och Kopparstjärnas gata utgör. Däremot är det svårt att veta hur de boende i centrala Oxie ser på inflyttningen till Käglinge.

Gosnell och Abrams nämner också att det kunnat bevisas att människor som nyligen flyttat till landsbygden kan bli förolämpade av de boendaspekter som inte är så idylliska med landsbygdsboende: exempelvis dofter och ljud relaterade till jordbruk. (Gosnell och Abrams 2009, 311), men de intervjuade i min studie verkar inte anse sig bo särskilt idylliskt, utan just i ett kompromissernas vardagslandskap. Ingen av de intervjuade nämnde att de tyckte det var särskilt jobbigt med sådana boendaspekter.

Som tidigare nämns har det utifrån empiri kunnat observeras att det i många industrialiserade samhällen finns en tendens för människor som tidigare varit stadsbor att flytta ut till stadsranden (Swaffield och Fairweather 1997, 111). Men givetvis har inte alla de som anser sig bo på landsbygden lämnat ett tidigare boende i staden, vilket kunnat ses i intervjufallen i min egen studie. Det nya i deras vardag var istället att få forma ett nytt, personligare boende eller det nya i att bo i lantlig miljö men ändå ha staden på ögonblicks avstånd.

4. I vilken mån kan ett bostadsområde med järnvägsstation i en tätort mellan "stad och land" uppfylla drömmen om ett landsbygdsboende, med utgångspunkt i intervjufallen i Oxie och amenity migration-diskursen?

I både de studerade utländska och svenska studierna av förflyttning till landsbygden kunde det konstateras att ekonomin var en förutsättning för den nya bosättningen i den nya boendemiljön, men att det inte var den främsta *drivkraften*.

Något som dock var både en förutsättning och flytt drivkraft för många av de intervjuade var *det strategiska läget* som var mycket viktigt för de intervjuade på olika sätt, för Katarina var det exempelvis helt avgörande. Även om många i min egen studie använde bilen väldigt mycket, så var det en del av de intervjuade som verkligen uppskattade stationen, och för en intervjuperson, Ana (2014-01-07), var just tågstationen – och inte bara Käglinges läge i regionen – till och med avgörande för själva flytten.

De flesta menade att det fanns släkt i närheten av deras nuvarande boende, och att boendet därför var mycket strategiskt. Men intervjupersonerna menade också att Käglinges strategiska läge innebär att det är lätt att ta sig till arbetstillfällena som förvisso kunde finnas inne i Oxie, men oftast i Malmö, Köpenhamn eller Lund. Närheten till Malmö på ögonblicks avstånd nämndes som positivt och viktigt, men de allra flesta som arbetade använde sig ändå främst av bilen både till och från arbetet. När det gällde fritidsaktiviteter var det Erik och Christina (2013-12-19) som använde sig av tågstationen

mest. När det gällde inhandling av mat handlade de flesta inne i Malmö (Ystadvägen), medan övrig shopping oftast skedde på Emporia, dit man tog sig med bil.

När läget behandlas är det värt att ta upp fenomenet som gate-keeping som Rhina Ghose (2004, 546) tar upp i sina amenity migration-studier. Efter intervjusamtalen kring lägets betydelse kunde det nämligen konstateras att det en viss tendens till detta bland de intervjuade. Katarina (2013-12-17) menar till exempel att hon tyckte om Käglinge mer när det inte fanns lika många hus, vilket kontrasterar lite till hennes uttalande om att det samtidigt var svårt att få tag på en tomt. Christina (2013-12-19) menade att hon gärna ville att Käglinge skulle förbli "eget" och heller inte expandera eller växa ihop med Oxie för mycket. Erik (2013-12-17) tog särskilt reda på att det i stort sett skulle vara omöjligt att en fortsatt exploatering skedde vid hans tomt – så viktigt var det för honom. Många av de intervjuade (även Maria) av de intervjuade tyckte att det var viktigt att det inte byggdes mer ut mot åkermarken i Käglinge, framförallt för att man ville ha det öppna landskapet så nära sig som möjligt – det upplevdes som fritt.

Diskussion: Strategi och ekonomi - Oxie tågstation och strategiskt belägna Käglinge

Enligt de avstånd som anses rimliga till en station eller hållplats för att ses som kollektivtrafikhöga läge (Region Skåne 2012, 55) skulle nästan hela Oxie tätort anses som kollektivtrafikhöga.

Trots detta ansåg många av de intervjuade att stationen låg en bra bit bort. Och trots att det strategiska läget nämndes som viktigt, var det ingen av de intervjuade som hellre hade bott närmre Oxie och tågstationen. Avståndet till tågstationen är kortare än till motorvägen, men det mentala avståndet kanske är desto större? Att ta sig till Oxie station för att åka till Malmö skulle kunna kännas jobbigt eftersom man färdas i fel riktning, medan bussen var ett färdmedel de flesta var positiva till, även om de arbetande intervjupersonerna inte arbetspendlade med buss.

En del menade att tågstationen fyllde en viss strategisk funktion, men att den i sig inte var det som gjorde läget idealiskt för boende. Läget i förhållande till ekonomin tycks ha spelat större roll i förverkligandet av boendedrömmen. Mycket av den forskning jag redogjort för i det inledande teoriavsnittet i detta arbete, har dock visat att ekonomiska motiv till inte alls behöver vara de huvudsakliga skälen till en flytt. I Susanne Stenbackas (2001) avhandling om landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv, finns rubriken "Ekonomi - en ram men ingen drivkraft", där Stenbacka förklarar två dominerande ekonomiska resonemang som hon menar brukar dominera forskningen kring förflyttning till rurala områden:

”Det ena baserar sig på bilden av stora egendomar med vackert renoverade gamla hus eller nybyggda villor med attraktiva lägen.” (Stenbacka 2001, 113) Detta menar hon är bild av ett dyrt boende som långt ifrån alla har råd med.

Det andra resonemanget, menar Stenbacka, är antagandet att alla egentligen vill bo i staden, men av ekonomiska skäl flyttar till landsbygden för att det skulle vara för dyrt att bo kvar i staden (Stenbacka 2001, 113). I hennes egen studie syntes tre huvudsakliga svar: antingen var den ekonomiska situationen oförändrad för de inflyttade, man fick helt enkelt ett ”bättre” boende på landsbygden för samma kostnad som stadsboende. Eller så hade hushållet fått bättre ekonomi – och detta kunde ibland härledas till att man flyttat till det hus som tidigare varit fritidshus. Det sista resultatet var att hushållet faktiskt fått sämre ekonomi efter en flytt – att resorna blivit längre och att huset krävt mycket underhåll (Stenbacka 2001, 116).

Amcoff som arbetat nära henne pekade på att det nu blivit dyrare att bo på landsbygden i Storbritannien jämfört med i de brittiska städerna (Amcoff 2000, 140). Även om Storbritannien är mer befolkat än Sverige och har annan lagstiftning skulle det kunna vara möjligt att prisbilden kan komma att förändras även i Sverige.

Även om Amcoff också menar att Sverige är mer jämförbart med Australien och USA när det kommer till befolkningstäthet (2000, 141), så skulle diskussionen om landsbygdens eventuella gentrifiering och de människor som skulle kunna bli utträngda i och med en kontraurbanisering kunna bli aktuell. Förutsättningen är att ta de geografiska lägena i åtanke vid en analys av sådana fenomen (Oxie är exempelvis mer av en ”rural förort” till Malmö stad).

Trots att läsningen ger att ekonomiska drivkrafter verkar vara sekundära i människors val av flytt – och även om jag med detta arbete inte avsett att i detalj avhandla just sådana drivkrafter, kan de vara värda att ta upp i denna avslutande del. Många av respondenterna i Swaffield och Fairweathers undersökning om landsbygdsideal bland småbrukare, hade angett att de haft något eller några ekonomiska mål med flytten, även om många också nämnde att den lantliga livsstilen var viktig (Swaffield och Fairweather 1997, 120).

Förutom de många motiv jag funnit till en flytt till det lantliga Käglinge i Oxie, finns det många bakomliggande ekonomiska faktorer som faktiskt spelar in avsevärt – direkt eller indirekt – i människors val mellan och möjligheter till olika boendemiljöer.

I Käglinge berättade många intervjupersoner hur de haft det svårt att ha råd med både tomt och hus, även om vissa haft tur och exempelvis fått ett arv.

Den stora skillnaden i prisbild på alla typer av bostäder mellan attraktiva storstäder och mindre orter på landsbygden kan säga oss något om detta, ett faktiskt tillstånd som ligger nära diskussionen om landsbygdens gentrifiering.

Under senare år har dessutom det ekonomiska incitamentet att söka sig till de rent subjektivt mer prisvärda (baserat på inflyttarens drömmar och önskemål) landsbygdsnära samhällena förstärkts ytterligare. Idag ställer nämligen det svenska bankväsendet betydligt högre krav på bolånetagarna jämfört med tidigare, vilket kom fram under intervjuerna. Under ett par av de genomförda intervjuerna framkom det att det hade varit svårt att ha råd med den nuvarande bostaden på landsbygden om köpet skulle skett i dagsläget, och de

ekonomiska villkoren var betydligt bättre "förr" (Erik 2013-12-17), och Katarina 2013-12-14).

Att man anser att man i längden "tjänar mer" på att flytta till exempelvis Käglinge skulle kunna sammanfalla väl med andra motiv och önskemål, till exempel barnfamiljernas önskan – enligt de intervjuvar jag fått – om att söka sig till landsbygden för barnens skull. I rapporter till Strukturbild för Skåne ser man dock en tendens till en möjlig förändring i både bosättnings- och pendlingsmönster: "Ökade levnadsomkostnader i form av dyrare boende och ökade reskostnader och inte minst tidsaspekten kommer sannolikt att ge utslag i framtida pendlings- och bosättningsmönster." (Region Skåne 2009, 58-59).

Eftersom många av de intervjuade själva berättade om hur ekonomiskt omständligt det hade varit att få tag på fribyggartomten och ha råd att bygga sitt hus efter egna önskemål, är det lite motsägelsefullt att samtidigt hindra en fortsatt exploatering. Man vill att fribyggartomter ska vara lättillgängliga, men vill samtidigt sedan skydda "sitt" nya vardagslandskap. Det är alltså paradoxalt med den stora efterfrågan på tomt samtidigt som det finns en efterfrågan på att vara "egna" och inte bli "igenbyggda" utan att få ha fortsatt absolut närhet till det rekreativa landskapet. Amenity migration skulle alltså kunna förändra ägande, användande och till och med hur landskap förvaltas och styrs, en tes som togs upp i början av denna studie.

Slutsats

Studiens slutsats grundar sig på resultatet av analysdelen som i sin tur grundar sig på arbetets teori- och empiriavsnitt. Den består i konstateranden och slutledningar utifrån den kunskap jag fått av dessa båda delar, tillsammans med mina egna erfarenheter och min egen utbildningsbakgrund.

Amenity migration är ett fenomen som i högsta grad kan sägas vara representerat på både Kapplandsgatan och Kopparstjärnas gata i Käglinge, där efterfrågan varit stor på tomter.

Människors efterfrågan på friliggande hus i naturnära miljö, i synnerhet där tomterna är fribyggartomter, kommer hela tiden skapa behovet och incitamentet att skapa denna typ av bebyggelse. Utifrån intervjupersonernas svar verkar det som att efterfrågan är mycket stor, särskilt bland de intervjuade inflyttargrupperna – barnfamiljer och par i övre medelåldern.

Om utbudet av friliggande villor skulle bli för litet, så kommer priset på dessa hus skjuta i höjden på grund av den stora efterfrågan, vilket gör att endast de rikaste skulle ha råd med dem. Att bygga *många* villor är därmed ett sätt att få mindre bemedlade människor att ha möjlighet att skapa sitt drömboende i den landsbygdsmiljö som en del faktiskt efterfrågar. Samtidigt är jordbruksmarken dyrbar, och villabebyggelse bör helst hållas måttlig. Av intervjustudien kan man dock dra slutsatsen att vissa helt enkelt bara inte vill bo i staden. Problematiken kring denna typ av bebyggelse i landsbygdsmiljö är alltså komplex, och amenity migration har som det konstaterades i arbetets början, konsekvenser på flera plan.

Att bygga tätt bör rimligen göras i de allra mest stationsnära lägena, där den täta bebyggelsen bör koncentreras närmast stationen. Malmö stad har redan idag planer på att göra Oxie centrum, som ligger precis vid Oxie station, till ett mer attraktivt stadsdelscentrum, med bättre koppling mellan det lilla centrumet och tågstationen. Som ett led i att uppnå detta planeras det tidigare obebyggda området mellan centrum och stationen förtätas med bostäder, cirka 220 lägenheter, samt lokaler för handel och service (Malmö stad 2013). Det återstår att se vilken typ av inflyttare som föredrar och har ekonomisk möjlighet att flytta in i dessa lägenheter, detta skulle kunna vara en intressant fråga att undersöka i vidare forskningssammanhang.

Att bo vid Oxie station idag verkar inte vara särskilt attraktivt, många intervjupersoner påpekar att stationens turtäthet inte är så god, och att själva centrum är lite nedgången och ibland belastat av skadegörelse. Ökar tågens turtäthet kanske Oxie centrum kan bli attraktivare, men risken är att det också blir dyrare för människor att bo i just denna del av byn. Inte alla värderar tågstationen högt, men rent logiskt bör de som bör närmre stationen använda den lite oftare – än exempelvis de allra längst ut mot åkermarken, där det ibland till och med står två bilar på uppfarten, och där vissa tyckte att det var mycket långt till stationen. Förhoppningsvis behöver inte ett upprustat stationsområde innebära ett gentrifierat centrum till följd av framtida amenity migration.

Oavsett hur man tar ställning till den generella problematiken kring amenity migration och de nya stationssamhällena är det viktigt att både landskapsarkitekter och planerare i högre grad engagerar sig i just "mellanting" mellan den mer glesa

landsbygden och staden. Områden som av inflyttarna själva inte ses som direkta förorter, utan istället beskrivs med ord som "kompromiss" eller "mellanting" borde ses som kritiska och intressanta. Dels för att de kan visa på ett landsbygdsideal men också önskemål om värden som upplevd trygghet för inflyttarna själva och deras barn, och tillgänglighet till urbana funktioner och arbetstillfällen. Det är lätt att tala om stationssamhällen, stationsnära lägen och att utveckla en bättre kollektivtrafik (framförallt tågtrafik), men desto mer komplext att länka detta till amenity migration-fenomenet och den dröm om landet som många ändå tycks ha förverkligat i den mån de kunnat i lilla Käglinge. Samtidsmänniskan som har ekonomisk möjlighet – eller precis på gränsen till ekonomisk möjlighet - ställer allt högre krav på att "blanda sin egen godispåse" - att forma både sin egen bostad och sin närmaste boendemiljö.

Amenity migration handlar om att flytta någonstans för att man anser att större värden finns just där, framförallt naturliga landskapsvärden. Det behöver inte betyda att området är optimalt i sin struktur – det kanske bara anses bättre än den tidigare boendemiljön. Det finns alltid möjlighet till förbättringar och större mångfald i bebyggelsen i alla typer av vardagslandskap, inte minst de allt intressantare centrala stationslägena.

Reflektioner och förslag till vidare forskning

Min studie av Käglingebornas boende- och landsbygdsideal kan sin omfattning till trots säga oss något om den lite glesare förortens dragningskraft. Intervjupersonerna är måna om den egna täppan och att vara lite avskilda – vissa hade till och med valt ett ännu mer avskilt boende om de haft ekonomisk möjlighet till detta. Det skulle följaktligen kunna vara både besvärligt, konfliktfyllt och omoraliskt att förtäta i dessa områden.

En personlig uppfattning är att de mindre, täta stationssamhällena teoretiskt sett skulle kunna bli både hållbara och kanske till och med idylliska. Hur kan detta bli verklighet?

För att människor ska överväga kompromissen kring att bo i *tätare* bostadsområde i landbygdsmiljö, bör det rimligen förväntas att planerarna tillgodoser andra önskemål – faktorer – som framkommit och avgör en flytt. Om inte faktorn "avskildhet" tillgodoses, skulle sannolikt till exempel faktorn "personligt uttryck" kunna öka ett tätare områdes dragningskraft.

Så kallade *baugemeinschafts* är ett exempel på bostadstyper som utnyttjar marken bättre men som ändå kanske skulle kunna svara mot intresset för den både en den lantliga arbetsgemenskap som Clara Lidström bloggar om (Lidström 2013), men också intresset för att få skapa ett personligare boende.

Baugemeinschaft i Tübingen, Tyskland. I dessa flerfamiljshus, som liknar urbana villor, kan de boende själva välja hur de vill utforma sitt drömboende. Ändå finns en tydlig skillnad på offentligt och privat, men husen tar mindre plats då de har flera våningar. Likväl finns en småskalig känsla.

Om fribyggartomter kunde bli ännu mer anpassbara, skulle detta även kunna öka mångfalden av inflyttare i rurala närförorter med tågstation. Om detta inte skulle vara omöjligt enligt dagens bygglagar eller om inget sådant intresse finns, skulle planerare och landskapsarkitekter istället kunna satsa betydligt mer på att förnya *stadsmiljöer* på ett vis som svarar efter vissa rurala behov.

Det skulle självklart vara möjligt att renovera en gammal lägenhet eller till om med en villa och ha en mindre trädgård i en mer urban miljö, menar Stenbacka. Kolonilotterna är exempel på att ett intresse för rurala aktiviteter som odling och trädgårdsliv även finns bland människor som bor i en urban miljö (Stenbacka 2001, 225).

Idag finns ansatser och redan genomförda projekt inom stadsodling, men planerare skulle kunna ligga ytterligare i framkant vad det gäller att se till människors mer "rurala" önskemål (frihet, avskildhet, trygghet, möjlighet att få vara kreativ i boendemiljön).

En längtan efter "det egna" och drömmen om att få skapa något och förverkliga sig själv skulle också kunna bli något som kan "odlas" även i urban miljö. Efterfrågan på unika boenden verkar bli större. Inom projektet Strukturbild för Skåne betonas vikten av attraktiva och kreativa miljöer, även för att stimulera en högutbildad arbetskraft. (Region Skåne 2009, 48)

Bemöt människor - och bemöt framtiden

Även om vissa dras till just landsbygdsmiljö så skulle planerare och landskapsarkitekter kunna "vinna tillbaks" många inflyttargrupper till mer urbana områden genom att göra både städer men framförallt (allt mer förtätningsaktuella) *centrala* stationssamhällen mer flexibla och formbara, med nya typer av fribyggartomter.

Huset i sig ska inte bara vara lösningen på problemet om var man ska bo, det handlar också om att engagera sig i projektet "huset" som – om det är nytt – måste skapas, menar Susanne Stenbacka. Om det är äldre måste det snarare förvaltas (Stenbacka 2001, 225).

Som Stenbacka skriver i sin avhandling om landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv, så kan ett allt för välplanerat boende ses som otillfredsställande (Stenbacka 2001, 173).

Det intressanta är att många människor, av intervjustudien att döma, besitter en stor kreativitet och en önskan att generera trevliga boendemiljöer – det är alltså kanske inte nödvändigtvis något som behöver kosta mer än det smakar. Även regionen i fråga skulle i stort kunna tjäna på detta.

I dagsläget kanske det kan verka svårt att tillgodose värdet "trygghet" i en tätare stadsstruktur, men insatser kan göras även gällande sådant – exempelvis genom att skapa goda offentliga rum med bra belysning, välskötta planteringar och ett ökat inflytande för gående och cyklister där biltrafiken upplevs som ett stort problem.

Susanne Stenbacka menar att planerare bör se på landsbygdens bevarande kontra förändring på det vis att de ser till att det finns varierande boendemiljöer. Även att se till att olika typer av bostäder byggs, menar hon skulle kunna svara mot de olika behoven i livscykeln, och att olika bostäder skulle kunna ta hänsyn till olika praktiker, kön och ålder (Stenbacka 2001, 218).

Detta är även betydande just för att bemöta olika slags människor i livets olika faser. Inte alla slår med lie som proffsbloggerskan Clara Lidström. De semi-rurala "mellantingen" som Käglinge behövs för att den vanliga människan ska kunna förverkliga sin dröm och göra boendekarriär i just sådana "kompromissernas vardagslandskap".

Den som ser sig omkring på den skånska slätten noterar vi det intressanta exemplet Jakriborg i Hjärup. I detta relativt nyutbyggda stationssamhälle märker bebyggelsen ut sig i en särskild del genom att husen ligger tätt och har olika kulör. Visserligen har de samma sadeltak, men tillsammans utgör de något synnerligen udda i en skånsk och till och med svensk kontext. Om vi undersöker hur detta område representeras på Jakri AB:s officiella hemsida säljer man bostadsområdet med följande ord:

"Jakriborg är vårt bostadsområde som ligger mitt i händelsernas centrum men ändå ute på "landet" i Hjärup. Våra hus är byggda i medeltida stil men med modern invändig standard. Med cykel kan du ta dig till Lund på 10 minuter och till Lommas badstränder på 15 minuter.

Med tåg är det bara 3½ minuters färdväg till Lund och 9 minuter till Malmö. Med Öresundsbron ligger Köpenhamn och kontinenten bara 40 minuter bort. Så nära - men ändå bor du i en trygg och lugn miljö där barnen kan springa runt och leka obehindrat." (Jakri AB 2013).

Av citatet kan det konstateras att hel del av de önskemål (och i vissa fall till och med krav) som Käglingeborna hade på ett nytt bostadsområde, också finns i täta Jakriborg där husen inte är friliggande.

Intressant är också att notera citationstecknen kring begreppet "landet". Innebär just sådana unikt utformade, täta stationssamhällen möjligen en ännu mer effektiv hushållning med jordbruksmarken och en attraktiv kompromiss?

Stenbacka ifrågasätter hur kommunala planerare egentligen ska utarbeta visioner för landsbygdsboende:

"[bör man] planera för "drömhusen" som står för frihet, oberoende och den lantliga idyllen vad gäller fysisk utformning eller radhusen och lägenheterna som ingen drömde om men som utgör ett lämpligt boende under en viss fas i livscykeln?" (Stenbacka 2001, 205).

Kanske gäller det för planerare och arkitekter att lägga fram förslag och lansera innovativa boendeformer och bostadsmiljöer, särskilt i de strategiskt belägna stationssamhällena men också i den större staden. Dessa bör självklart svara mot behoven i de olika livscyklerna, men hänsyn bör också tas till bland andra just de viktiga värden som kom fram i min intervjustudie: ett grönt, strategiskt läge präglad av trygghet och möjlighet till egen utformning. Om boendet inte kan vara så naturnära som i Käglinge, skulle de övriga noterade värdena kunna lyftas.

Gosnell och Abrams har poängterat att amenity migration skulle kunna leda till att människor blir mer miljömedvetna ifall de som flyttat bott där tillräckligt länge (Gosnell och Abrams 2009, 212), vilket hade varit en intressant fråga för vidare forskning. Även om min egen studie visar att många föredrar bilen som transportmedel så finns det andra aspekter av miljömedvetenhet. Det skulle till exempel kunna handla om att man värnar sin närmiljö mycket eller kanske till och med vill delta aktivt i bevarande eller utvecklande av boendemiljön. Det hade också varit intressant att undersöka om ett sådant värnande kan leda till "gate-keeping" eller om det bara är positivt och gynnar själva lokalsamhället med orten, den närliggande större staden eller till och med hela regionen.

Att rusta upp och förtäta med bebyggelse i tågstationernas närhet skulle kunna vara ytterligare ett sätt att erbjuda alternativa boenden för exempelvis inflyttargrupperna barnfamiljer och människor i övre medelåldern (som intervjuades i min egen studie och verkade ha de friliggande villorna i ortens utkant som ideal). Men skulle detta möjligen kunna medföra en "stationsnära gentrifiering" som leder till att unga och/eller mindre bemedlade inte får samma möjlighet att välja bort staden om de skulle vilja det, och "förpassas" till mer urbana närförorter utan så god tillgång på grönområden? Detta hade även varit en spännande frågeställning i vidare forskning.

Metoddiskussion och observationer kring arbetsprocessen

Min uppsats med tillhörande arbetsprocess har varit utmanande men mycket spännande. Mycket inläsning gjordes kring ett fenomen jag aldrig tidigare läst om under min utbildning till landskapsarkitekt vid SLU i Alnarp. Genom läsningen lärde jag mig mycket om hur amenity migration ter sig i andra länder, och funderade mycket på hur det skulle kunna se ut här i Sverige, och om de infallsvinklar som togs upp i den internationella litteraturen skulle vara applicerbara i en svensk kontext.

Min handledare försåg mig snabbt med bred litteratur och spännande vetenskapliga artiklar, och jag fann även själv intressant läsning på Samhällsvetenskapliga fakultetens bibliotek i Lund samt på biblioteket i Språk- och litteraturcentrum i Lund där jag tidigare studerat. Tillsammans med dokumentstudier, Internetkällor och Intervjustudier tycker jag att arbetsmaterialet har varit ansenligt och tillförlitligt. Även platsbesöken i de studerade omgivningarna var givande.

Internetkällor kan vara problematiska då de hela tiden uppdateras – eller så uppdateras de plötsligt inte alls och blir irrelevanta. De Internetkällor som använts har dock också bedömts vara tillförlitliga.

Så fort jag fördjupat mig i ämnet amenity migration visste jag direkt att jag genom studien ville visa hur intressant, mångfacetterat och viktigt fenomenet är och hur utslagsgivande det skulle kunna vara för hållbar planering i framtiden. Jag ville ge en översiktlig bild av ett fenomen och en diskurs vars relaterade litteratur beskrivs som diffus (Gosnell och Abrams, 2009, 304), vilket inte var det lättaste.

Med målet att redogöra för och litegrann ”pröva” amenity migration i en svensk kontext, såg jag ingen relevans i att vara allt för snäv i mina frågeställningar. Detta skulle troligen kunna ha blivit ett slags begränsning i mitt sökande efter att bli upplyst, få belysa och försöka ge relevanta lösningar på de problematiker jag fann. Amcoff och Stenbacka, i första hand Stenbacka, blev viktiga litteraturkällor som hjälpte mig att sätta fenomenet konkret relation till kontexten Käglinge, vilket jag är mycket tacksam för.

Breda sökningar gjordes kring landsbygdsideal och vem det egentligen är som väljer ett boende i ett ruralt vardagslandskap, - men ändå vill ha nära till en stad - vilket gav mig helt nya perspektiv på både rurala och semi-rurala vardagslandskap. Jag kunde också konstatera att det absolut inte finns en stereotyp landsbygdsbo, vilket jag senare skulle inse vid intervjuerna, med ett leende på läpparna.

Nästan ännu intressantare än teoristudien och minst lika lärorikt var det att just få träffa och tala med de intervjupersoner som så vänligt ställde upp och öppnade sig själva och sitt hem för mig –

en total främling. De människor jag besökte berättade med både genuin entusiasm, frustration och ibland en och annan tår hur hela planerings- och flytt- och färdigställandeprocessen gått till, allt man haft i åtanke, och hur man nu sedan äntligen bodde i det som av många beskrevs som ett drömboende (även om det för en del av dem fanns mer raffinerade landsbygdsdrömmar).

Med stolthet visade man upp sitt bostadsprojekt, och ursäktade sig för att vissa delar av trädgården kanske inte var riktigt var klara. Jag är väldigt nöjd med valet av just kvalitativ intervju som till och med tillät platsbesök i majoriteten av intervjupersonernas privata hem.

Innan dessa intervjuer genomfördes hade jag gjort en liten undersökning av boendeideal i social media, bara för att se hur människor i min egen ålder (20-25) såg på sin framtida drömboendemiljö. Även om bara ett tjugotal personer svarade, var det spännande att inse att landsbygdsideal och rurala kvaliteter intresserar även yngre människor, och denna teststudie gjorde mig mer nyfiken på att genomföra den riktigt vetenskapliga intervjustudien i Käglinge.

Något som slagit mig är dock att jag eventuellt kunnat få andra resultat om jag genomfört intervjuerna med Käglingeborna en annan årstid. Om intervjuerna gjorts under sommarhalvåret är det möjligt att jag fått något annorlunda svar, till exempel positivare svar kring tågresandet. Att vänta på tåget en försommarkväll är inte detsamma som att vänta på det eller missa det en kall novembermorgon. Kanske hade jag också fått

lite andra svar gällande hur man använde sin utemiljö i vardagen.

Oavsett årstid, hade jag mer än gärna intervjuat fler av Käglingeborna, och framförallt haft ännu större blandning på de intervjuade vad det gäller kön, ålder och etnicitet. Trots detta anser jag att jag fått ut otroligt mycket intressant fakta och dragit många tankeväckande slutsatser från dessa kvalitativa intervjuer, som vissa av dem tog ett par timmar över många koppar kaffe och lussekatter. Det var till och med lärorikt och roligt att tala i telefon med de som artigt tackade nej till att låta sig intervjuas på grund av julstressen redan i början av november, men sedan ändå fortsatte att tala med mig ganska länge. Jag kunde konstatera att man faktiskt ville ha en dialog kring sitt nya boende och livet i den nya bostaden i Käglinges vardagslandskap.

Det hade varit av stort värde att undersöka hur landsbygdsideal och flyttmotiv ser ut i andra delar av Oxie, inte minst bland de som bor närmast tågstationen i Oxie centrum. Det hade också varit intressant att undersöka vilka flyttmotiv som är viktiga för de inflyttare som inte vill eller har möjlighet att bygga ett helt skräddarsytt hus på en fribyggartomt, utan istället flyttar till en äldre bostad. Även yrkesverksamma planerare inblandade i den aktuella kontexten hade varit spännande intervjupersoner. Med studiens tidsbegränsning tror jag dock inte att det varit möjligt att ta med ytterligare perspektiv – detta får bli någonting att undersöka i framtida studier, eller på fritiden av ren nyfikenhet.

Lyckligtvis ligger både Malmö och Oxie på ögonblicks avstånd från staden där jag bor...

Källförteckning

Amcoff, Jan. 2000. Samtida bosättning på svensk landsbygd. Diss. Uppsala universitet.

Bell, David. 1997. Anti-Idyll: rural horror. I *Contested countryside cultures – otherness, marginalisation and rurality*, Cloke, Paul och Little, Jo (red.), 94-108. London: Routledge.

Bloggportalen. 2014. Mest besökta privata bloggar. <http://www.bloggportalen.se/BlogPortal/view/TopLists?tl=1> (Hämtad 2014-01-09).

Cloke, Paul. 1999. The Country. I *Introducing human geographies*, Cloke, Paul, Crang, Philip och Goodwin, Mark (red.), 256-267. London: Arnold.

Ghose, Rina. 2004. Big sky or big sprawl? Rural gentrification and the changing cultural landscape of Missoula, Montana. *Urban Geography* 25 (6): 528-549. doi: 10.2747/0272-3638.25.6.528

Gosnell, Hannah och Abrams, Jesse. 2009. Amenity migration: diverse conceptualizations of drivers, socioeconomic dimensions, and emerging challenges. *GeoJournal* 76 (4): 303-322. doi: 10.1007/s10708-009-9295-4.

Hamnett, Chris. 1999. The City. I *Introducing human geographies*, Cloke, Paul, Crang, Philip och Goodwin, Mark (red.), 246-255. London: Arnold.

Hedeklint, Karin och Svanström, Stefan. 2013. Växande städer ger fler småorter. SCB. 6 mars. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Vaxande-stader-ger-fler-smaorter/ (Hämtad 2013-11-26).

Jakri AB. 2013. Lägenheter i Skåne nära Malmö, Lund och Köpenhamn. <http://www.jakri.se> (Hämtad 2013-12-03).

Lantliv. 2013. Om Lantliv. <http://tidningenlantliv.se/om-lantliv/> (Hämtad 2013-12-02)

Lidström, Clara. 2013. Lantlivet. Underbara Claras värld, 14 juli. http://www.underbaraclaras.com/claras_tradgard/lantlivet/ (Hämtad 2013-12-02).

Lindgren, Simon. 2005. *Populärkultur – teorier, metoder och analyser*. Malmö: Liber AB.

Little, Jo. 2002. *Gender and rural geography – identity, sexuality and power in the countryside*. Harlow: Prentice Hall.

Malmö stad. 2008. Åtgärdsprogram Hej Oxie! - för dialog med trygghet i fokus. Malmö: Malmö stad.

Malmö stad. 2013. Dp 4891, Kv Lerteglet. <http://www.malmo.se/Medborgare/Stadsplanering-->

trafik/Stadsplanering--visioner/Detaljplaner/Detaljplaner-Oxie/Dp-4891-Kv-Lerteglet.html (Hämtad 2013-12-02).

Moss, Laurence A. G. (red). 2006. The amenity migrants: seeking and sustaining mountains and their cultures. Wallingsford: CABI. E-bok.

Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns landsting. 2008. Storstadsnära landsbygd i regional utvecklingsplanering. Rapport 4:2008. Gävle: Lantmäteriverket.

Region Skåne. 2009. Markanvändning i Skåne. Rapport inom Strukturbild för Skåne. Kristianstad: Region Skåne.

Region Skåne. 2010. Image och attraktionskraft i Skåne. Rapport inom Strukturbild för Skåne. Kristianstad: Region Skåne.

Region Skåne. 2013a. Folkmängd 2012-12-31. http://www.skane.se/Public/Statistik/Tabeller/Bef_b_18_12.pdf (Hämtad 2013-11-20)

Region Skåne. 2013b. Strukturbild för Skåne. <http://www.skane.se/strukturbild> (hämtad 2013-11-20)

Robbins, Paul, Meehan, Katherine, Gosnell, Hannah och Gilbertz, Susan J. 2009. Writing the New West: A critical review. Rural Sociology 74 (3): 356-382. doi: 10.1526/003601109789037240.

SCB (Statistiska centralbyrån). 2009. Tätorter 1960-2005. http://www.scb.se/MI/MI0810/2005A01x/MI0810_2005A01x_SM_MI38SM0703.pdf (Hämtad 2013-11-22).

SCB (Statistiska centralbyrån). 2011. Tätorter 2010. http://www.scb.se/MI/MI0810/2010A01/MI0810_2010A01_SM_MI38SM1101.pdf (Hämtad 2013-11-20).

SCB (Statistiska centralbyrån). 2012a. Tätorter 2010 Bebyggelsestruktur. http://www.scb.se/statistik/MI/MI0810/2010A01x/MI0810_2010A01x_SM_MI38SM1202.pdf (Hämtad 2013-11-21).

SCB (Statistiska centralbyrån). 2012b. Tätorter 2010, bostadsbebyggelsens ålder i tioårsintervall, antal och andelar. http://www.scb.se/statistik/MI/MI0810/2010A01z/09_Tatorter2010_bostadsbeb_alder.xls (Hämtad 2013-11-21).

SCB (Statistiska centralbyrån). 2012c. Tätorter 2010, bostadshus efter typ per tätort, antal och andelar. http://www.scb.se/statistik/MI/MI0810/2010A01x/Antal_bostadshus_per_to_2010.xls (Hämtad 2013-11-21).

SCB (Statistiska centralbyrån). 2012d. Statistikdatabasen – Landareal per tätort, folkmängd och invånare per kvadratkilometer. Vart femte år 1990-2010. <http://www.scb.se/mi0810/> (Hämtad 2013-11-22).

Skånetrafiken. 2013. Tidtabeller. <http://www.skanetrafiken.se> (Hämtad 2013-11-20).

Stenbacka, Susanne. 2001. Landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv: intention och handling i lokalsamhället. Diss. Uppsala universitet.

Svanström, Stefan. 2013. Störst tillväxt utanför gamla stadskärnor. SCB. 30 september. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Storst-tillvaxt-utanfor-gamla-stadskarnor/ (Hämtad 2013-11-26).

Swaffield, Simon och Fairweather, John. 1997. In search of Arcadia: The Persistence of the Rural Idyll in New Zealand Rural subdivisions. *Journal of Environmental Planning and Management* 41 (1): 111-127. doi: 10.1080/09640569811821.

Trost, Jan. 1997. Kvalitativa intervjuer. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Vepsäläinen, Mia och Pitkänen, Kati. 2009. Second home countryside. Representations of the rural in Finnish popular discourses. *Journal of rural studies* 26 (2): 194-204. doi: 10.1016/j.jrurstud.2009.07.002.

Walker, Peter. 2009. Commentary for special issue of *GeoJournal* on Amenity Migration, Exurbia, and Emerging rural landscapes. *GeoJournal* 76 (4): 441-444. doi: 10.1007/s10708-009-9296-3.

af Wirsén, Carl David. 1882. Längtan till landet. 3. uppl. Stockholm: Jos. Seligmann och C:is förlag

Personlig kommunikation

Ana, boende i Käglinge. 2014. Telefonintervju 7 januari.

Christina, boende i Käglinge. 2013. Telefonintervju 19 december.

Erik, boende i Käglinge. 2013. Intervju 17 december.

Katarina, boende i Käglinge. 2013. Intervju 14 december.

Maria, boende i Käglinge. 2013. Intervju 15 december.

Nils-Ove, boende i Käglinge. 2013. Intervju 16 december.

Bildkällor

© OpenStreetMaps bidragsgivare. 2014. Kartbilder över sydvästra Skåne. Tillgänglig via <http://www.openstreetmaps.org> (Hämtad 2014-01-10).

Samtliga foton är tagna av författaren. Övrig grafisk information är också gjord av författaren.